

Sejmik Województwa Wielkopolskiego

***Program ochrony środowiska przed hałasem dla
pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej
długości 23.26 km***

Przedmiot opracowania przygotowany na podstawie umowy
z Województwem Wielkopolskim
z siedzibą Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu,
przy współudziale środków finansowych
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

Opracowanie:

dr inż. Janusz Bohatkiewicz
mgr inż. Sebastian Biernacki
mgr inż. Maciej Hałucha
mgr Iwona Kreft-Boufał
mgr inż. Krzysztof Kowalczyk
mgr inż. Łukasz Pasternak

SPIS TREŚCI:

I. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM	2
1. WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW UŻYTYCH W OPRACOWANIU	2
2. CZĘŚĆ OGÓLNA	3
2.1. Podstawy i uwarunkowania prawne opracowania	3
2.1.1. Podstawy realizacji programu	3
2.1.2. Cel i zakres programu	3
2.1.3. Podstawy prawne Programu	4
2.2. Opis obszaru objętego zakresem programu	7
2.3. Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wraz z ich zakresem	10
2.4. Kierunki i zakres działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku	11
2.4.1. Strategia krótkookresowa	12
2.4.2. Polityka długookresowa	13
2.4.3. Edukacja ekologiczna	14
2.5. Termin realizacji programu, w tym terminy realizacji poszczególnych zadań	15
2.6. Koszty realizacji programu, w tym koszty realizacji poszczególnych zadań	15
2.7. Źródła finansowania Programu	16
2.8. Rodzaje informacji i dokumentów wykorzystanych do kontroli i udokumentowania realizacji Programu	17
2.9. Ograniczenia i obowiązki wynikające z realizacji Programu	17
2.9.1. Ograniczenia i obowiązki podmiotów uczestniczących w realizacji Programu	17
2.9.2. Podmioty korzystające ze środowiska i ich obowiązki wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska	18
2.10. Uzasadnienie zakresu Programu ochrony środowiska przed hałasem	19
2.10.1. Dane i wnioski wynikające ze sporządzonych map akustycznych	19
2.10.2. Analiza materiałów, dokumentów i publikacji wykorzystanych w programie	21
3. DROGA KRAJOWA NR 92	24
3.1. Część opisowa	24
3.1.1. Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wraz z podaniem ich zakresu	24
3.1.2. Kierunki i zakres działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku	32
3.2. Uzasadnienie zakresu określonych w Programie zagadnień	39
3.2.1. Dane i wnioski ze sporządzonych map akustycznych	39
3.2.2. Analiza materiałów, dokumentów i publikacji wykorzystanych w Programie	41
4. WNIOSKI	55
5. LITERATURA	57
ZAŁĄCZNIK NR 1. NOWE DOSTĘPNE TECHNIKI I TECHNOLOGIE W ZAKRESIE OGRANICZANIA HAŁASU	59
ZAŁĄCZNIK NR 2. ANALIZA UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W TRAKCIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROWADZONYCH OD 16 CZERWCA DO 31 SIERPNIA 2011 R.	70

I. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM

1. WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW UŻYTYCH W OPRACOWANIU

L_{Aeq}	– Równoważny poziom dźwięku
L_{DWN}	– Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wskaźnik hałasu dla pory dziennej, wieczornej i nocnej
L_N	– Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku, rozumianych jako przedział czasu od godz. 22.00 do godz. 6.00 (wskaźnik hałasu dla pory nocnej)
L_D	– Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór dnia w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00)
L_W	– Długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór wieczoru w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00)
Wskaźnik M	– Wskaźnik charakteryzujący wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu oraz liczbę mieszkańców na danym terenie
POŚ	– Ustawa Prawo ochrony środowiska
Dz. U.	– Dziennik Ustaw
SDR	– Średni dobowy ruch w roku podawany w pojazdach na dobę [P/d]
GPR	– Generalny Pomiar Ruchu
GDDKiA	– Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
WIOŚ	– Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
DK	– Droga Krajowa

2. CZĘŚĆ OGÓLNA

2.1. Podstawy i uwarunkowania prawne opracowania

2.1.1. Podstawy realizacji programu

Obowiązek opracowania „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko” zwanego dalej „Programem” wynika z następujących aktów prawnych o charakterze podstawowym:

- dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego oraz Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie oceny i kontroli hałasu w środowisku [8],
- ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. [1] wraz z rozporządzeniami wykonawczymi,
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem [2].

Dodatkowo, niniejszy Program został wykonany z uwzględnieniem m.in. następujących opracowań i dokumentów:

- map akustycznych dla dróg krajowych o natężeniu ruchu przekraczającym 16 400 pojazdów na dobę [9], [10],
- programów ochrony środowiska dla gmin i powiatów, przez teren których przebiegają analizowane odcinki drogi,
- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, przez teren których przebiegają analizowane odcinki drogi,
- miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin (i ich części), przez tereny których przebiegają analizowane odcinki drogi.

Program został opracowany na podstawie map akustycznych dla dróg krajowych wykonanych przez zarządzających drogami w 2007 roku.

2.1.2. Cel i zakres programu

Zakres Programu obejmuje analizę obszarów stanowiących otoczenie pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km i natężeniu ruchu większym niż 16.400 pojazdów/dobę (P/d), na których przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu.

Celem Programu jest określenie priorytetów działań oraz wskazanie niezbędnych zadań, które spowodują ograniczenie poziomu hałasu do takiego stopnia, aby doprowadzić do dotrzymania poziomów dopuszczalnych.

W ramach niniejszego Programu przedstawiono zestaw zaleceń o charakterze rozwiązań technicznych oraz wskazano kierunki innych działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie wyznaczonego celu w największym stopniu.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla analizowanych odcinków drogi krajowej nr 92 jest jednym z sześciu Programów opracowywanych po raz pierwszy w województwie wielkopolskim i zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska [1] będzie aktualizowany, przy czym kolejne aktualizacje będą również stanowić podsumowanie i weryfikację poprzednich wersji Programu.

2.1.3. Podstawy prawne Programu

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska [1]**

Podstawowym aktem prawnym, z którego wynika konieczność sporządzenia Programu ochrony środowiska przed hałasem, jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska [1]. Art. 82 tej ustawy mówi, że „ochrona zasobów środowiska jest realizowana w szczególności poprzez określenie standardów jakości środowiska oraz kontrolę ich osiągania, a także podejmowanie działań służących ich nieprzekraczaniu lub przywracaniu”. W przypadku oddziaływania w zakresie hałasu, standardy jakości środowiska są wyrażone poprzez poziomy dopuszczalny hałas w środowisku i określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska [5]. Zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy POŚ „dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się programy ochrony środowiska przed hałasem, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego”. W art. 84. przedmiotowej ustawy określono natomiast zakres, w jakim należy opracowywać programy (w tym program ochrony środowiska przed hałasem).

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska [1], Program ochrony środowiska przed hałasem powinien być wykonany w terminie 1 roku od dnia przedstawienia mapy akustycznej przez podmiot zobowiązany do jej sporządzenia. Programy te powinny być aktualizowane co najmniej raz na 5 lat. W przypadku zaistnienia okoliczności uzasadniających zmianę programu ochrony środowiska przed hałasem lub zmianę harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, programy mogą być aktualizowane częściej.

Kwestie związane z udziałem społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska przed hałasem, reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [2].

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony przed hałasem [3]**

Zgodnie z art. 119 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska [1], Minister właściwy do spraw środowiska określił w drodze rozporządzenia szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem. Zgodnie z zapisami tego rozporządzenia, każdy program powinien się składać z części:

- opisowej,
- wyszczególniającej ograniczenia i obowiązki wynikające z realizacji programu,
- zawierającej uzasadnienie zakresu zagadnień.

Dla każdej z tych części przywołany akt prawny [2] podaje szczegółowy zakres merytoryczny.

Dodatkowo rozporządzenie [2] podaje wytyczne do harmonogramu realizacji zadań określonych w programie, które powinny zostać wykonane w celu poprawy stanu klimatu akustycznego na analizowanym terenie. Zgodnie z §7 pkt. 2, kolejność realizacji zadań programu na terenach mieszkaniowych powinna być ustalona w oparciu o wskaźnik charakteryzujący wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu oraz liczbę mieszkańców na danym terenie (tzw. wskaźnik M). Zgodnie z rozporządzeniem [2] ustala się go w następujący sposób:

$$M = 0.1m(10^{0.1\Delta L} - 1)$$

gdzie:

M – wartość wskaźnika,

ΔL – wielkość przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu dB,

m – liczba mieszkańców na terenie o przekroczonym poziomie dopuszczalnym.

W pierwszej kolejności powinny być wykonane zadania na terenach, na których wskaźnik M osiąga największe wartości.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalenia wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} [4]**

W niniejszym rozporządzeniu określono wzór, za pomocą którego wyznacza się wskaźnik L_{DWN} . Zgodnie z przepisami tego aktu prawnego jest on następujący:

$$L_{DWN} = 10 \lg \left[\frac{12}{24} 10^{0.1L_D} + \frac{4}{24} 10^{0.1(L_W+5)} + \frac{8}{24} 10^{0.1(L_N+10)} \right]$$

gdzie:

L_{DWN} – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),

L_D – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór dnia w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00),

L_W – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór wieczoru w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00),

L_N – oznacza długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),

Wskaźniki L_{DWN} i L_N mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem.

- **Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku [5]**

Zgodnie z art. 82 ustawy POŚ [1], „ochrona zasobów środowiska jest realizowana w szczególności poprzez określenie standardów jakości środowiska oraz kontrolę ich osiągania, a także podejmowanie działań służących ich nieprzekraczaniu lub przywracaniu”. Standardy jakości środowiska w zakresie oddziaływania hałasu wyrażone są poprzez dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku i określone w rozporządzeniu [5] wskaźnikami L_{DWN} , L_N , $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$. Poziomy dopuszczalne, wyrażone za pomocą powyższych wskaźników, rozporządzenie określa w podziale dla następujących rodzajów terenów przeznaczonych:

- pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na cele uzdrowiskowe,
- na cele rekreacyjno - wypoczynkowe,
- na cele mieszkaniowo - usługowe.

Dopuszczalne poziomy hałasu określono z uwzględnieniem rodzaju obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu. Wraz z poziomem dopuszczalnym hałasu w środowisku określono również czas odniesienia dla każdego wskaźnika.

Poniżej w tabl. 1 przedstawiono zestawienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska [5].

Tabl. 1. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
		Drogi lub linie kolejowe ⁽¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L_{DWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L_N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
1	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ⁽²⁾	65	55	55	45

1. Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

2. Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

- **Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku [8]**

Dyrektywa Unii Europejskiej 2002/49/WE [8] nałożyła na państwa członkowskie Unii Europejskiej obowiązek sporządzenia do dnia 18 lipca 2008 r. planów działań dla potrzeb zarządzania problemami hałasu i skutkami oddziaływania hałasu dla:

- obszarów położonych w pobliżu głównych dróg o obciążeniu ruchem powyżej 6 milionów przejazdów rocznie (16.400 P/d), głównych linii kolejowych o obciążeniu ruchem powyżej 60 tysięcy przejazdów pociągów rocznie i głównych lotnisk,
- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy.

Plany, o których mowa, mają także służyć ochronie obszarów ciszy przed zwiększeniem hałasu.

Minimalne wymagania, jakie powinny spełniać plany działań, określono w załączniku V dyrektywy [8]. Przedstawiono w nim m.in. zestawienie elementów, jakie powinien posiadać plan działań oraz ogólną propozycję konkretnych działań, jakie właściwe władze mogą podejmować w celu zmniejszenia oddziaływania hałasu.

2.2. Opis obszaru objętego zakresem programu

Niniejszy program obejmuje swym zakresem tereny położone w sąsiedztwie najbardziej obciążonych ruchem odcinków drogi krajowej nr 92, zlokalizowanych w województwie wielkopolskim. Dyrektywa Unii Europejskiej 2002/49/WE [7] wskazuje również konieczność analizy wpływu głównych lotnisk i odcinków linii kolejowych (o natężeniu większym niż 60 tys. przejazdów na rok) na klimat akustyczny województwa. Według ww. dyrektywy, główne lotnisko oznacza cywilny port lotniczy wyznaczony przez państwo członkowskie, na którym odbywa się ponad 50 tysięcy przemieszczeń rocznie (przez przemieszczenie rozumie się start lub lądowanie), z wyłączeniem przemieszczeń dokonywanych wyłącznie w celach szkoleniowych na lekkich samolotach. Województwo wielkopolskie dysponuje międzynarodowym Portem Lotniczym Poznań-Ławica im. Henryka Wieniawskiego, będącym regionalnym portem lotniczym całego województwa wielkopolskiego. Jednak ze względu na to, iż nie realizuje takiej liczby operacji lotniczych [19], w niniejszym programie nie analizowano jego wpływu na klimat akustyczny województwa. Podobna sytuacja dotyczy także linii kolejowych położonych w województwie wielkopolskim. Ze względu na to, iż wymogiem dla wykonywania map akustycznych jest natężenie ruchu większe niż 60 tys. przejazdów na rok (na danym odcinku), a żaden odcinek linii kolejowej w województwie wielkopolskim nie spełnia tego warunku, nie podlegają one konieczności sporządzania programu ochrony środowiska przed hałasem. W 2007 r. (czas wykonywania pierwszej edycji map akustycznych) jedynie na dwóch liniach kolejowych w Polsce natężenie ruchu pociągów było większe niż 60 tys. przejazdów na rok (Pruszcz Gdański – Pszczółki oraz Zawiercie – Łazy). Tylko dla tych linii kolejowych zostały wykonane mapy akustyczne, które stanowią podstawę do wykonania Programu ochrony środowiska przed hałasem. Zakresem opracowania nie są objęte również tereny Aglomeracji Poznańskiej, dla których mapy akustyczne i programy ochrony środowiska przed hałasem są opracowywane osobno.

Województwo wielkopolskie obejmuje 35 powiatów, w tym 4 grodzkie oraz 226 gmin, zajmuje powierzchnię 29 826 km² i zamieszkuje je 3.4 mln osób. Gęstość zaludnienia wynosi 114 osób/km², co stanowi 11% ludności Polski [17].

Województwo wielkopolskie jest drugie pod względem powierzchni w kraju i trzecie pod względem liczby ludności. Na rys. 1 przedstawiono lokalizację odcinków drogi objętych zakresem niniejszego opracowania na tle podziału administracyjnego województwa wielkopolskiego.

Rys. 1. Odcinki drogi krajowej nr 92: Poznań – Kostrzyn oraz Tarnobrzeg – Poznań, objęte poniższym opracowaniem na tle podziału administracyjnego województwa wielkopolskiego [18].

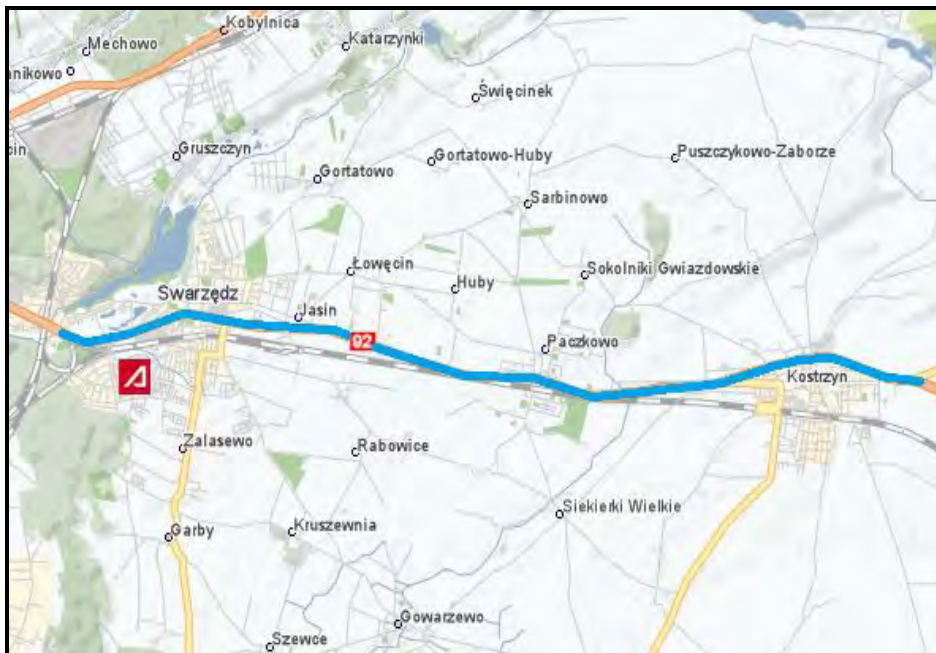
Województwo wielkopolskie leży w dorzeczu środkowej Warty, na terenie Niziny Południowowielkopolskiej, Pojezierza Wielkopolskiego i Pojezierza Leszczyńskiego. W jego granicach krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne – zarówno drogowe, jak i kolejowe. Przez obszar województwa przebiegają szlaki tranzytowe prowadzące z północy na południe oraz z zachodu na wschód. Województwo wielkopolskie graniczy od zachodu z województwem lubuskim i zachodniopomorskim, od północy z województwem pomorskim, od wschodu z województwem kujawsko-pomorskim i łódzkim, a od południa z opolskim i dolnośląskim.

Analizowane odcinki drogi krajowej nr 92 składają się z dwóch części zlokalizowanych po zachodniej i wschodniej stronie miasta Poznań (Tarnowo Podgórne – Poznań i Poznań – Kostrzyn). Pierwsza z nich rozpoczyna się w zachodniej części granicy administracyjnej miasta Poznań i biegnie od miejscowości Tarnowo Podgórne do granicy administracyjnej miasta Poznań (ul. Poznańska). Druga część rozpoczyna się we wschodniej części granicy administracyjnej miasta Poznań, następnie biegnie przez miasto Swarzędz, a kończy się obwodnicą miasta Kostrzyn.

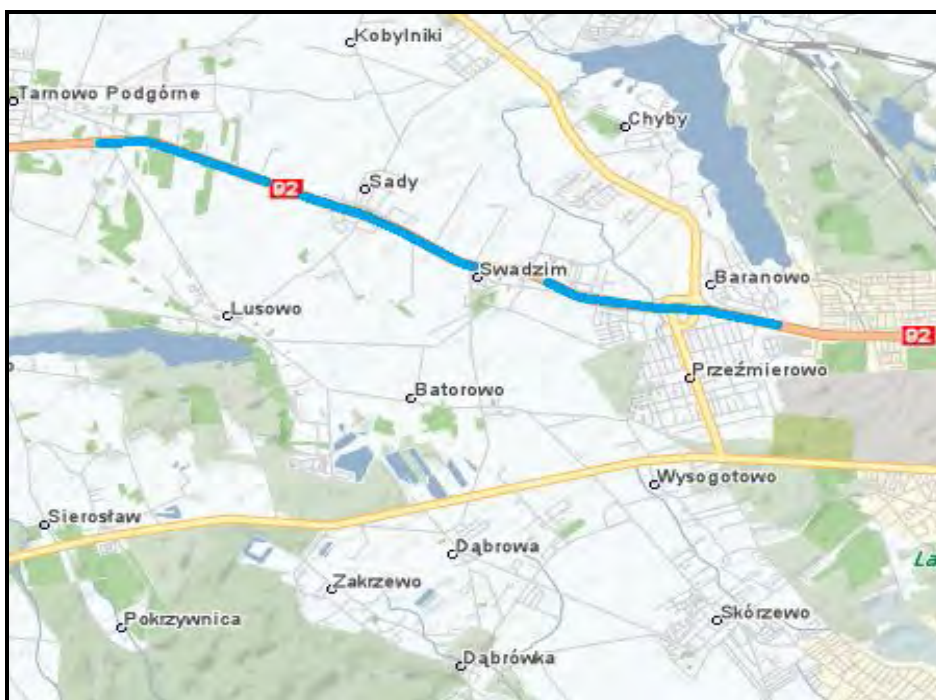
Granice terenów objętych mapą akustyczną, a tym samym stanowiących zakres Programu, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk [7], określono liniami rozgraniczającymi, pokrywającymi się z izoliniami odpowiadającymi odpowiednio wartościom wskaźników $L_{DWN} = 55$ dB(A) i $L_N = 50$ dB(A). W sąsiedztwie przedmiotowych odcinków drogi krajowej nr 92 maksymalny zasięg izolinii wynosi 550 m od krawędzi jezdni. Obszar opracowania mapy akustycznej dla analizowanego odcinka wynosi 46.7 km² [9], [10]. Analizowany odcinek drogi posiada długość 23.26 km, rozpoczyna się w km 161+279, a kończy w km 204+365 (z przerwą od km 170+163 do km 189+991 – granice m. Poznań). Jest on częścią drogi krajowej nr 92, stanowiącą alternatywę do autostrady A2 na odcinku Nowy Tomysł – Stryków.

Według szacunków wykonanych w ramach map akustycznych [9], [10], w zasięgu pasa analizy niekorzystnego oddziaływania hałasu emitowanego przez pojazdy poruszające się analizowanymi odcinkami drogi krajowej nr 92 mieszka 9 236 osób w 2 050 budynkach mieszkalnych (według wskaźnika L_{DWN}) [15]. W analizowanym obszarze stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu, których szczegółową specyfikację ujęto w rozdziale 3.1.1.

Na rys. 2 i rys. 3 przedstawiono lokalizację analizowanych odcinków drogi krajowej nr 92 objętych zakresem opracowania.

Rys. 2. Lokalizacja odcinka drogi krajowej nr 92 Poznań - Kostrzyn [16]

Rys. 3. Lokalizacja odcinka drogi krajowej nr 92 Tarnowo Podgórne - Poznań [16]

2.3. Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wraz z ich zakresem

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska [1], w celu wykonania Programu ochrony środowiska przed hałasem dla odcinków dróg krajowych województwa wielkopolskiego o natężeniu ruchu przekraczającym 6 mln pojazdów rocznie (tj. 16 400 P/d wg GPR 2005), sporządzone zostały w roku 2007 mapy akustyczne [9], [10]. Mapy te stanowią podstawę do opracowania programu działań ograniczających uciążliwości akustyczne. Umożliwiają również prawidłowe zarządzanie infrastrukturą komunikacyjną oraz pomagają przy podejmowaniu decyzji

dotyczących wykorzystania terenów pod cele inwestycyjne. Dostarczają one również istotnej wiedzy na temat klimatu akustycznego otoczenia przedmiotowego odcinka drogi, poprzez ujęcie poziomów emisji, imisji i wrażliwości akustycznej obszarów, jak również przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N . W tym kontekście opracowane mapy akustyczne stanowią punkt wyjścia do dalszych prac i analiz, również do prac prowadzonych w perspektywie najbliższej przyszłości.

W ramach niniejszego opracowania wskazano tereny o największych wartościach naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wraz z podaniem zakresu ich naruszenia w odniesieniu do odcinków dróg objętych zakresem Programu. Szczegółowe dane dotyczące naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu, wraz z podaniem zakresu naruszenia, przedstawiono w formie tabelarycznej w kolejnych rozdziałach opracowania. Mapy akustyczne [9], [10] stanowią więc podstawę do rozpoczęcia procedury realizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem. Punktem odniesienia dla Programu jest identyfikacja terenów zagrożonych hałasem, przeprowadzona na podstawie wykonanych map, analizy rozkładów hałasu komunikacyjnego oraz wyznaczonej liczby ludności nim zagrożonej.

W ramach map akustycznych opracowano rozkład hałasu generowanego przez ruch samochodowy wyrażony zarówno za pomocą wskaźnika L_{DWN} (dziennie-wieczorowo-nocnego), jak i L_N (nocnego). Należy natomiast zaznaczyć, iż we wszystkich przypadkach wskaźnik L_{DWN} przyjmował większe wartości od wskaźnika L_N , z tego powodu w dalszych analizach wykonanych w ramach Programu oparto się tylko na oddziaływaniu akustycznym dróg wyrażonym za pomocą wskaźnika L_{DWN} .

2.4. Kierunki i zakres działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Ograniczenie równoważnego poziomu dźwięku do wartości nieprzekraczających poziomów dopuszczalnych, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska [5], w otoczeniu analizowanego odcinka drogi jest, w świetle istniejącego poziomu natężenia ruchu oraz lokalizacji odcinka w bezpośrednim sąsiedztwie terenów podlegających ochronie akustycznej, niezwykle trudne. Zadaniem organów ochrony środowiska oraz administratorów sieci drogowej jest jednak podejmowanie wszelkich działań mających na celu poprawę klimatu akustycznego w sąsiedztwie tras komunikacyjnych w takim stopniu, w jakim jest to tylko możliwe. W ramach opracowywania niniejszego Programu przeanalizowano wyniki modelowania klimatu akustycznego, przedstawione w opracowanych mapach akustycznych oraz zaproponowano działania, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy stanu akustycznego w otoczeniu problemowych odcinków dróg. Podzielono je na następujące grupy:

- I. Działania krótkookresowe, stanowiące faktyczny zakres niniejszego Programu ochrony środowiska przed hałasem do roku 2013,
- II. Działania długookresowe, których realizacja przewidywana jest w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska przed hałasem, tj. do roku 2023.

W ramach obydwu grup działań (strategia krótkookresowa i polityka długookresowa) należy prowadzić edukację proekologiczną społeczeństwa. Działania te prowadzone w sposób konsekwentny i ciągły mogą przynieść wymierne efekty w kontekście poprawy stanu klimatu akustycznego na analizowanych terenach.

2.4.1. Strategia krótkookresowa

Strategia krótkookresowa stanowi faktyczny zakres poniższego Programu. W jej ramach zawarte są działania, których celem jest spowodowanie poprawy klimatu akustycznego w tych miejscach, gdzie przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku są w chwili obecnej największe oraz tam, gdzie na oddziaływanie hałasu narażona jest największa liczba osób. W celu wyselekcjonowania takich obszarów posłużono się określonym w rozporządzeniu Ministra Środowiska [2] wskaźnikiem M, którego wielkość uzależniona jest od dwóch wyżej wymienionych parametrów. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem, w pierwszej kolejności powinny być wykonane działania mające na celu redukcję poziomu dźwięku na obszarach, dla których wskaźnik M posiada najwyższą wartość. W ramach prac nad Programem dokonano analizy map akustycznych [9], [10], w ramach których opracowano rozkład wskaźnika M na terenach sąsiadujących z drogą, będącą przedmiotem niniejszego opracowania. Następnie każdemu odcinkowi nadano odpowiednie priorytety, w zależności od wielkości wskaźnika M oraz wielkości przekroczeń poziomu hałasu. Priorytety te określają, na których z analizowanych odcinków działania mające na celu poprawę stanu klimatu akustycznego powinny zostać wykonane w pierwszej kolejności. Na potrzeby niniejszego Programu dokonano podziału wskaźnika M na cztery grupy agregujące węższe klasy jego wartości. Dla każdej z nich przypisano priorytet, z jakim powinny być podjęte działania mające na celu ograniczenie poziomu hałasu. Podział ten przedstawiono w tabl. 2.

Tabl. 2. Zestawienie priorytetów z jakim powinny być podjęte działania mające na celu ograniczenie poziomu hałasu w stosunku do wartości wskaźnika M

Priorytet działań	Wartość wskaźnika M	
	Od	Do
Bardzo wysoki	powyżej 100	
Wysoki	50	100
Średni	10	50
Niski	1	10

Zgodnie z powyższym, tereny znajdujące się w najwyższych zakresach wskaźnika M zostały objęte w pierwszej kolejności działaniami mającymi na celu poprawę klimatu akustycznego w ich sąsiedztwie. Orientacyjną lokalizację odcinków, w podziale na poszczególne priorytety, przedstawiono na rys. Z1 i Z4 w części graficznej opracowania.

W ramach strategii krótkookresowej zakłada się spełnienie następującego celu kierunkowego niniejszego programu:

Ograniczenie liczby i zasięgu uciążliwości akustycznych, reprezentowanych w niniejszym programie w postaci odcinków analizowanej drogi krajowej nr 92 o bardzo wysokich priorytetach (obniżenie wartości przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu do takiego stopnia, aby priorytet narażenia na hałas dla tych odcinków był co najwyżej wysoki).

Dla osiągnięcia powyższego celu zakłada się realizację w perspektywie strategii krótkookresowej następujących działań:

- konsekwentna realizacja zapisów decyzji naprawczych oraz analiz porealizacyjnych i przeglądów ekologicznych, które będą wykonane dla przebudowywanego w przyszłości odcinka drogi - wykonanie

niezbędnych zabezpieczeń przeciwdźwiękowych, mających na celu poprawę klimatu akustycznego na terenach podlegających ochronie akustycznej,

- ograniczenie uciążliwości akustycznej aktualnie funkcjonującego odcinka analizowanej drogi poprzez zastosowanie ekranów akustycznych dla odcinków posiadających priorytety wysokie,
- tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania, jeżeli, mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie będą dotrzymane standardy jakości środowiska (art. 135 ustawy Prawo ochrony środowiska [1]).

Powyższe działania i ich prognozowane skutki omówiono szczegółowo dla analizowanego odcinka w kolejnych rozdziałach opracowania.

2.4.2. Polityka długookresowa

W ramach polityki długookresowej należy zwrócić szczególną uwagę, aby nowe inwestycje drogowe nie pogarszały stanu klimatu akustycznego na terenach podlegających ochronie.

W przypadku budowy obwodnic, które na pewno spowodują spadek natężenia ruchu oraz poprawę klimatu akustycznego na zastąpionych odcinkach dróg, należy również pamiętać o prawidłowym zabezpieczeniu terenów zlokalizowanych w otoczeniu nowych dróg. Na terenach tych nastąpi pogorszenie warunków akustycznych w związku z oddziaływaniem ruchu pojazdów. Zarządzający ma obowiązek umieścić w projekcie odpowiednie zabezpieczenia przeciwdźwiękowe dla terenów podlegających ochronie akustycznej, zlokalizowanych w sąsiedztwie obwodnic (art. 6 ustawy Prawo ochrony środowiska [1]).

Kolejnym elementem polityki długookresowej jest konieczność spełniania prawa w zakresie ochrony przed hałasem w przypadku nowych inwestycji. Planowanie nowych odcinków dróg (w tym również obwodnic) powinno być realizowane w taki sposób, aby przebiegały one (o ile jest to tylko możliwe) po terenach niepodlegających ochronie akustycznej, w jak największej odległości od budynków mieszkalnych. W przypadku braku możliwości spełnienia tego warunku, tereny podlegające ochronie akustycznej powinny być zabezpieczone przed oddziaływaniem ruchu pojazdów przez zastosowanie odpowiednich urządzeń przeciwdźwiękowych. Jeżeli natomiast ich zastosowanie jest niemożliwe, np. z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego, powinno się dążyć do zmiany funkcji lub wykupu przez zarządzającego drogą terenów, których nie można zabezpieczyć przed działaniem hałasu przekraczającym poziomy dopuszczalny. Należy zaznaczyć, że wykupy nieruchomości są praktykowane tylko i wyłącznie na wniosek strony po decyzji sądu.

Jednym z najważniejszych aspektów polityki długookresowej jest właściwe planowanie przestrzenne w sąsiedztwie źródeł hałasu. Nie należy zezwalać powstawanie nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w strefie oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalny. Właściwe organy nie powinny uchylać miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których tereny te lokalizuje się w strefach wysokiego zagrożenia hałasem. Właściwe pod względem akustycznym planowanie przestrzenne powinno się również charakteryzować lokalizowaniem nowych odcinków dróg na terenach nieobjętych ochroną akustyczną, o czym wspomniano już wcześniej.

W strategii długoterminowej zawierają się również techniczne działania, mające na celu poprawę klimatu akustycznego w sąsiedztwie dróg krajowych objętych zakresem Programu, które miałyby być realizowane w ramach aktualizacji Programu

ochrony środowiska przed hałasem. W zakresie tego elementu polityki długookresowej, należy na etapie aktualizacji Programu ponownie przeanalizować stan klimatu akustycznego i w przypadku konieczności podjąć działania naprawcze dla terenów, którym w ramach niniejszego opracowania przypisano priorytet niższy niż bardzo wysoki (ze względów ekonomicznych zdecydowano, że działania naprawcze na tych terenach będą musiały być zrealizowane w późniejszym czasie). Natomiast zgodnie z art. 237 ustawy POŚ [1], w razie stwierdzenia okoliczności wskazujących na możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko, organ ochrony środowiska może w drodze decyzji zobowiązać zarządcę drogi do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego. W ramach tego opracowania można zaproponować odpowiednie działania mające na celu poprawę stanu klimatu akustycznego. Można też utworzyć obszar ograniczonego użytkowania, jeżeli mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie będą dotrzymane standardy środowiska poza terenem, do którego zarządca ma tytuł prawny.

W ramach strategii długoterminowej zawarta jest również ocena niniejszego Programu ochrony środowiska przed hałasem oraz realizacja zmian wynikających ze zmiany stanu akustycznego w sąsiedztwie analizowanego odcinka drogi w czasie obowiązywania niniejszego programu.

2.4.3. Edukacja ekologiczna

Działania realizowane w ramach edukacji ekologicznej powinny być skoordynowane i finansowane zarówno ze środków zarządcy drogi – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, jak i jednostek samorządów terytorialnych oraz organizacji pozarządowych, których statut określa prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska. Dodatkowo środki na edukację społeczeństwa w zakresie oddziaływania hałasu można pozyskiwać poprzez programy finansowe UE, z pomocą sponsorów i mediów oraz za pośrednictwem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu. Prowadzenie systematycznych i skoordynowanych działań edukacyjnych, skierowanych przede wszystkim do kierowców korzystających z indywidualnych środków transportu, może przynieść wymierny efekt, ponieważ analizowane odcinki drogi stanowią dojazd do Poznania. Znaczący udział w potoku ruchu ma tu ruch lokalny, związany z codzienną aktywnością mieszkańców, w tym m.in. dojazdy do pracy. W ramach edukacji ekologicznej należy zwrócić szczególną uwagę na:

- promocję komunikacji zbiorowej,
 - promocję i edukację w zakresie proekologicznego korzystania z samochodów na odcinkach stanowiących dojazd do większych miast:
 - carpooling (jazda z sąsiadem),
 - eco-driving (ekojazda),
 - promocję pojazdów „cichych”,
- ale również na:
- promocję właściwego planowania przestrzennego, uwzględniającego zagrożenie hałasem, w tym m.in. strefowanie funkcji zabudowy i ograniczenie możliwości obudowy nowych odcinków dróg terenami „wrażliwymi” akustycznie (w tym m.in. o funkcji mieszkaniowej, rekreacyjnej, edukacyjnej czy związanymi z ochroną zdrowia),
 - promocję innych metod ochrony przed hałasem niż ekrany akustyczne (np. ograniczenie prędkości, zapewnienie płynności ruchu),

- dołożenie wszelkich starań przez urzędy gmin i miast, aby w rejonach najbardziej narażonych na hałas ograniczyć ruch pojazdów o ponadnormatywnej emisji dźwięku poprzez zaangażowanie właściwych służb porządkowych (straż miejska, policja) dysponujących odpowiednią aparaturą pomiarową i mających narzędzia prawne do wyeliminowania z ruchu tego typu pojazdów.

2.5. Termin realizacji programu, w tym terminy realizacji poszczególnych zadań

W ramach niniejszego Programu ochrony środowiska przed hałasem zaproponowano dwa główne rodzaje działań:

- I. Działania krótkookresowe, stanowiące faktyczny zakres niniejszego Programu ochrony środowiska przed hałasem do roku 2013,
- II. Działania długookresowe, których realizacja przewidywana jest w okresie obowiązywania Programu ochrony środowiska przed hałasem, tj. do roku 2023.

Działania zawarte w ramach strategii krótkookresowej powinny być zrealizowane do roku 2013. Po tym czasie nastąpi aktualizacja poniższego dokumentu i zostaną określone kolejne zadania konieczne do realizacji w ramach tej strategii.

Termin realizacji działań zawartych w ramach polityki długookresowej jest tożsamy z czasem obowiązywania poniższego opracowania – do 2023 roku. W tym czasie należy również realizować zadania określone w ramach edukacji ekologicznej. Działania te powinny być realizowane w sposób konsekwentny i ciągły - tylko wtedy mogą przynieść wymierne i oczekiwane korzyści.

2.6. Koszty realizacji programu, w tym koszty realizacji poszczególnych zadań

Na etapie wykonywania niniejszego Programu nie jest możliwe określenie kosztów działań zawierających się w strategii długookresowej. Działania te będą realizowane do roku 2023. W tym czasie wykonywane będą kolejne aktualizacje niniejszego Programu. Na etapie opracowywania tych aktualizacji konieczne będzie przeanalizowanie (na podstawie kolejnej mapy akustycznej) faktycznego stanu klimatu akustycznego w sąsiedztwie analizowanego odcinka drogi. Dopiero wtedy możliwe będzie sprecyzowanie potrzeby wykonania kolejnych działań należących do tej grupy oraz określenie kosztów ich wykonania.

Działania zawierające się w ramach edukacji ekologicznej powinny być wykonywane w sposób ciągły zarówno w ramach strategii krótkookresowej, jak i polityki długookresowej - tylko wtedy przyniosą zamierzony efekt. Kosztów działań w zakresie edukacji ekologicznej i działań wykonywanych w ramach polityki długookresowej nie można oszacować na etapie wykonywania niniejszego opracowania z przyczyn, które opisano powyżej. Oszacowano natomiast, że realizacja działań związanych z edukacją ekologiczną w ramach strategii krótkookresowej może wynieść około 300 tys. zł. (łącznie koszt działań dla wszystkich sześciu Programów dla dróg krajowych zlokalizowanych w granicach województwa wielkopolskiego).

Koszty realizacji działań zawartych w strategii krótkookresowej to przede wszystkim koszty wykonania dodatkowych zabezpieczeń akustycznych dla odcinków posiadających bardzo wysoki priorytet działań. Wynoszą one około 30.3 mln zł.

Podane koszty budowy ekranów akustycznych są cenami netto (przy założeniu kosztu jednostkowego ekranu wynoszącego 1500 zł/m²) i powinny być traktowane orientacyjnie, ze względu na konieczność uwzględnienia w kosztorysach specyficznych uwarunkowań miejscowych, warunków geologicznych, ilości sieci uzbrojenia i koniecznego zakresu ich przebudowy lub zabezpieczenia. Wykonywane przez zarządzającego drogą szczegółowe badania i analizy, na etapie opracowywania projektów budowlanych i wykonawczych, mogą również wpłynąć znacząco na zakres zarówno projektów, jak i realizowanych na ich podstawie obiektów. Dodatkowo należy wspomnieć o potencjalnej konieczności wykupu gruntów przez zarządzającego trasą komunikacyjną, w celu uzyskania miejsca na budowę urządzeń przeciwdźwiękowych. Tych kosztów na etapie wykonywania Programu ochrony środowiska przed hałasem nie można oszacować.

W tabl. 3 przedstawiono zestawienie szacunkowych kosztów działań, mających na celu poprawę klimatu akustycznego w sąsiedztwie analizowanego odcinka drogi krajowej nr 92.

Tabl. 3. Szacunkowe koszty realizacji działań naprawczych, określonych w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem

Lp.	Nazwa działania	Koszty realizacji	Podmioty odpowiedzialne za realizację działania
1.	Budowa ekranów akustycznych (w ramach strategii krótkookresowej)	30.3 mln zł	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
2.	Edukacja ekologiczna (w ramach strategii krótkookresowej)	300 tys. zł *	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, jednostki samorządów terytorialnych, organizacje pozarządowe, których statut określa prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska
SUMA:		30.6 mln zł *	-

*) Uwzględniono łączne koszty działań naprawczych związanych z edukacją ekologiczną, które będą wykonywane w ramach sześciu Programów ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych zlokalizowanych w granicach województwa wielkopolskiego o natężeniu ruchu większym od 16 400 P/d

2.7. Źródła finansowania Programu

Realizacja wszystkich elementów Programu możliwa jest wyłącznie przy współpracy różnych organów jednostek organizacyjnych. Jej finansowanie spoczywać będzie przede wszystkim na zarządcy drogi krajowej nr 92, którym w chwili obecnej jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. W tabl. 3 przedstawiono zestawienie szacunkowych kosztów działań, mających na celu poprawę klimatu akustycznego w sąsiedztwie analizowanych odcinków drogi krajowej nr 92.

Wsparcie finansowe można również uzyskać ze środków unijnych (Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych), Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, dotacji budżetu państwa, niepodlegających zwrotowi środków zagranicznych oraz nadwyżki operacyjnej.

2.8. Rodzaje informacji i dokumentów wykorzystanych do kontroli i udokumentowania realizacji Programu

Dla zapewnienia efektywnej realizacji działań wyznaczonych w Programie, niezbędne jest ich monitorowanie i kontrola. Odpowiednie przeprowadzanie weryfikacji i dokumentowania postępów pozwoli na aktualizację działań, jak również na wykazanie skuteczności i celowości podejmowanych inwestycji. Podstawowymi elementami kontroli powinny być:

- raporty dotyczące postępów w realizacji działań zawartych w Programie, sporządzane każdego roku (do końca marca za rok poprzedni) przez zarządcę drogi oraz przekazywane do Marszałka Województwa Wielkopolskiego,
- aktualizacje Programu ochrony środowiska przed hałasem (wykonywane rok po publikacji kolejnych map akustycznych), które stanowić będą ostateczną weryfikację i podsumowanie efektów niniejszego opracowania,
- monitoring hałasu wykonywany przez zarządcę drogi w trakcie Generalnego Pomiaru Ruchu oraz w postaci wrywkowych badań szczegółowych, prowadzonych w ramach przygotowywania opracowań środowiskowych dla inwestycji drogowych (np. raportów o oddziaływaniu na środowisko czy analiz porealizacyjnych).

2.9. Ograniczenia i obowiązki wynikające z realizacji Programu

2.9.1. Ograniczenia i obowiązki podmiotów uczestniczących w realizacji Programu

Do obowiązków organów administracji, w szczególności starostów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, należy przekazywanie do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego informacji o wydawanych decyzjach dla odcinków drogi objętych niniejszym Programem, mających wpływ na realizację niniejszego Programu, w tym przede wszystkim na emisję hałasu do środowiska.

Organami administracji odpowiedzialnymi za wydawanie aktów prawa miejscowego w zakresie związanym z realizacją Programu są: Rady Gmin, w obszarze których położone są tereny objęte zakresem Programu (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego), Sejmik Województwa Wielkopolskiego oraz Rady Powiatów (ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania dla odcinków dróg posiadających odpowiednio: co najmniej cztery pasy ruchu – Sejmik, nie więcej niż cztery pasy ruchu – Rady Powiatów). Funkcje kontrolne w stosunku do zarządzającego drogą pełni natomiast Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska.

Organy administracji publicznej są również zobowiązane do prowadzenia odpowiedniej polityki w zakresie planowania przestrzennego. Szczegółowe zasady określające właściwe planowanie przestrzenne w kontekście oddziaływania hałasu powstającego wskutek ruchu pojazdów na sąsiadujące z drogami tereny, opisano szczegółowo w rozdziale 2.4 Programu.

Za realizację zadań w ramach niniejszego Programu ochrony środowiska przed hałasem odpowiedzialny będzie zarządca infrastruktury drogowej (obecnie Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad).

Od zarządcy objętego zakresem Programu odcinka drogi krajowej nr 92, wymagane jest sporządzanie i przedkładanie Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego do końca marca rocznych raportów za rok poprzedni z przebiegu prac nad realizacją Programu.

Ponadto zarządca analizowanej trasy komunikacyjnej powinien wykonywać pomiary hałasu na wyszczególnionych w Programie odcinkach, przed podjęciem działań oraz po zrealizowaniu działań wskazanych w niniejszym opracowaniu. Wyniki pomiarów będą przekazywane w rocznych sprawozdaniach do właściwych organów administracji. Służyć one będą wykazaniu celowości i skuteczności zaproponowanych metod ochrony przed hałasem.

Przekazane raporty stanowić będą podstawę do sporządzenia oceny realizacji działań, zaproponowanych w ramach niniejszego opracowania, przy sporządzaniu aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem.

Szczegółowe obowiązki podmiotów, mające na celu ograniczenie hałasu do poziomów dopuszczalnych dla poszczególnych odcinków dróg, zostały określone w rozdziale 3. W tabl. 4 przedstawiono ograniczenia i obowiązki podmiotów uczestniczących w realizacji Programu.

Tabl. 4. Ograniczenia i obowiązki podmiotów uczestniczących w realizacji Programu

Lp.	Opis	Podmioty zobowiązane do realizacji
1.	Realizacja działań naprawczych, proponowanych w ramach Programu	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
2.	Przekazywanie do Sejmiku Województwa Wielkopolskiego informacji o wydawanych dla odcinka drogi krajowej nr 92 decyzjach, mających wpływ na realizację Programu	Starostowie, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu
3.	Uchwalanie aktów prawa miejscowego w zakresie związanym z realizacją Programu	Rady gmin, Sejmik Województwa Wielkopolskiego
4.	Kontrola zarządzającego odcinkiem drogi krajowej nr 92 w zakresie realizacji działań określonych w Programie	Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska
5.	Prowadzenie odpowiedniej polityki w zakresie planowania przestrzennego	Rady miast, rady gmin
6.	Sporządzanie i przedkładanie Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego rocznych raportów z przebiegu prac nad realizacją Programu (do końca marca za rok poprzedni)	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
7.	Wykonywanie pomiarów hałasu przed podjęciem działań określonych w ramach Programu oraz po ich zrealizowaniu	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

2.9.2. Podmioty korzystające ze środowiska i ich obowiązki wynikające z ustawy Prawo ochrony środowiska

Ustawa Prawo ochrony środowiska [1] określa szereg warunków dotyczących użytkowania instalacji, których funkcjonowanie może mieć wpływ na środowisko. Wskazuje również obowiązki ciążące na użytkownikach (których należy w tym przypadku utożsamiać z zarządcami) tych instalacji. Należy tu wymienić przede wszystkim postanowienia:

- art. 141, stanowiący o obowiązku dotrzymania standardów emisji hałasu,
- art. 144, nakładający obowiązek takiego użytkowania urządzeń, które nie będzie powodować przekroczeń w zakresie standardów jakości środowiska,
- art. 147, nakładający obowiązek prowadzenia okresowych (ust. 1) lub ciągłych (ust. 2) pomiarów poziomu hałasu, przy zastrzeżeniu, że pomiary te powinny być prowadzone przez odpowiednio przygotowane laboratoria (art. 147a), a wyniki pomiarów winny być ewidencjonowane i przechowywane przez okres co najmniej 5 lat (ust. 6),

- art. 149 ust. 1, określający obowiązek przedstawienia wyników przeprowadzonych pomiarów właściwemu organowi ochrony środowiska oraz wojewódzkiemu inspektoratowi ochrony środowiska,
- art. 152, stwierdzający obowiązek zgłoszenia do eksploatacji inwestycji niewymagającej pozwolenia, mogącej jednak negatywnie oddziaływać na środowisko.

Przestrzeganie wymogów ochrony środowiska, w odniesieniu do obiektów infrastruktury komunikacyjnej, spoczywa na zarządzających tymi obiektami (art. 139 ustawy Prawo ochrony środowiska). Do obowiązków zarządcy należy:

- stosowanie zabezpieczeń akustycznych i właściwej organizacji ruchu w celu ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem hałasem (art. 173),
- dotrzymanie standardów jakości środowiska, tj. dopuszczalnych poziomów hałasu (art. 174),
- prowadzenie okresowych lub ciągłych pomiarów hałasu (art. 175) oraz przedstawienia wyników przeprowadzonych pomiarów właściwemu organowi ochrony środowiska i wojewódzkiemu inspektoratowi ochrony środowiska (art. 177 ust. 1),
- sporządzanie co 5 lat map akustycznych dla terenów położonych w otoczeniu obiektów mogących negatywnie wpływać na środowisko (art. 179 ust. 1 i 3), przy czym obowiązek sporządzenia mapy akustycznej po raz pierwszy winien zostać zrealizowany w terminie 1 roku od dnia, w którym obiekt został zaliczony do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach (art. 179 ust. 5),
- niezwłoczne przedkładanie fragmentów map akustycznych obejmujących określony powiat właściwemu marszałkowi województwa i staroście oraz fragmentów obejmujących określone województwo właściwemu wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska (art. 179 ust. 4).

Zgodnie z wyżej przytoczonymi przepisami Prawa ochrony środowiska przyjmuje się, że realizacja zadań, składających się na niniejszy Program ochrony środowiska przed hałasem, spoczywać będzie w okresie jego realizacji na zarządcy drogi objętej zakresem Programu, którym w chwili obecnej jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

2.10. Uzasadnienie zakresu Programu ochrony środowiska przed hałasem

2.10.1. Dane i wnioski wynikające ze sporządzonych map akustycznych

2.10.1.1 Trendy zmian klimatu akustycznego

Z uwagi na fakt, iż mapy akustyczne dla dróg krajowych wykonywane były w roku 2007 po raz pierwszy oraz ze względu na zmianę rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku z dnia 14 czerwca 2007 r. [5], w którym wprowadzono nowe wskaźniki mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem – L_{DWN} oraz L_N , zarówno autorzy map akustycznych, jak i niniejszego Programu nie dysponowali materiałem porównawczym, który pozwalałby oszacować trendy zmian klimatu akustycznego w odniesieniu do analizowanego odcinka drogi. W świetle postępującego systematycznie w ostatnich latach wzrostu natężenia ruchu na głównych ciągach komunikacyjnych kraju, można jedynie z pewnością stwierdzić,

że klimat akustyczny wokół analizowanego odcinka drogi ulega systematycznemu pogarszaniu. Na pełne i rzetelne przedstawienie dynamiki i skali tego zjawiska pozwoli dopiero opracowanie kolejnych edycji map akustycznych oraz bazujących na ich ustaleniach Programów ochrony środowiska przed hałasem.

2.10.1.2 Koncepcje działań zabezpieczających środowisko przed hałasem

Realizacja działań, których celem jest ograniczanie hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów po drogach krajowych, jest częstokroć przedsięwzięciem bardzo trudnym. Dotrzymanie poziomów dopuszczalnych na granicy własności zarządcy drogi, z uwagi na bardzo wysokie poziomy hałasu, jest raczej niemożliwe. Działania podejmowane w celu ograniczenia emisji dźwięku na terenach sąsiadujących z analizowanym odcinkiem mają zatem na celu raczej złagodzenie oddziaływania oraz poprawę stanu klimatu akustycznego. Bardzo trudne jest natomiast doprowadzenie do stanu, w którym w bliskim sąsiedztwie drogi nie będą przekroczone poziomy dopuszczalne.

Działania polegające na ograniczeniu hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów można podzielić na trzy następujące rodzaje:

- ograniczenie hałasu w strefie emisji,
- ograniczenie hałasu w strefie imisji,
- działania organizacyjne.

Do grupy działań w strefie emisji można zaliczyć m.in. wymianę starej, zniszczonej nawierzchni drogi na nową. Działanie to powoduje ograniczenie hałasu powstającego na styku kół samochodów i jezdni. Wymiana nawierzchni może spowodować redukcję hałasu w sąsiedztwie drogi o około 2 dB. Możliwe jest również zastosowanie tzw. „cichych” nawierzchni, dzięki którym możliwa jest jeszcze większa redukcja hałasu (4 - 5 dB). Należy jednak zaznaczyć, iż nawierzchnie tego typu są bardzo kosztowne w utrzymaniu.

Do działań w strefie emisji można również zaliczyć poprawę stanu technicznego samochodów. Jest to jednak zupełnie niezależne od zarządzającego analizowanym odcinkiem drogi. Wpływ na poziom emisji hałasu pochodzącego z nowych samochodów mają przede wszystkim ich producenci, natomiast za stan techniczny samochodów odpowiadają ich użytkownicy. Właściwe służby porządkowe oraz stacje obsługi pojazdów mają natomiast możliwość eliminacji niesprawnych technicznie pojazdów.

Kolejnymi działaniami mającymi wpływ na kształtowanie klimatu akustycznego w sąsiedztwie dróg są działania w strefie imisji. W chwili obecnej najbardziej popularnym środkiem jest stosowanie ekranów akustycznych. Należy jednak zaznaczyć, że w wielu przypadkach zastosowanie tych urządzeń nie jest możliwe. Ekranów akustycznych nie można zastosować na tych odcinkach dróg, na których, po ich wybudowaniu, nastąpi pogorszenie warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego. Ekran często powodują ograniczenie widoczności, co uniemożliwia ich zastosowanie. Ich wybudowanie może również uniemożliwić kolizja z istniejącą infrastrukturą podziemną. Kolejną przeszkodą w stosowaniu ekranów akustycznych są częste zjazdy z drogi krajowej na prywatne posesje. Przerwanie ciągłości ekranów akustycznych powoduje zmniejszenie skuteczności ich działania i często doprowadza do sytuacji, w której, pomimo ich zastosowania, tereny podlegające ochronie akustycznej nie są w pełni chronione przed oddziaływaniem hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów. Z tego powodu należy rozważyć również inne sposoby zabezpieczenia terenów chronionych przed oddziaływaniem hałasu.

Działania polegające na właściwym planowaniu przestrzennym, czy prowadzeniu nowych tras komunikacyjnych w taki sposób, aby ograniczyć ich sąsiedztwo z terenami podlegającymi ochronie akustycznej, są natomiast przykładem

działań organizacyjnych. Właściwe planowanie przestrzenne polega na tym, aby tereny podlegające ochronie akustycznej lokalizować w dalszej odległości od krawędzi jezdni dróg wyższych klas. Natomiast bliżej trasy komunikacyjnej mogą być zlokalizowane np. tereny handlowo - usługowe, które nie podlegają ochronie akustycznej. Dodatkowo budynki zlokalizowane na tych terenach mogą stanowić naturalny ekran akustyczny dla terenów chronionych, zlokalizowanych w dalszej odległości od źródła dźwięku. Nowe trasy komunikacyjne należy prowadzić w taki sposób, aby ograniczyć ich sąsiedztwo z terenami podlegającymi ochronie akustycznej. W przypadku bliskiej lokalizacji takich obszarów w stosunku do jezdni projektowanej drogi lub torowiska, należy zaproponować takie zabezpieczenia przeciwhałasowe, aby tereny podlegające ochronie akustycznej nie znalazły się w strefie oddziaływania hałasu o poziomie przekraczającym poziomy dopuszczalny.

Jednym z parametrów ruchu drogowego, który w zdecydowany sposób wpływa na poziom hałasu w sąsiedztwie dróg, jest prędkość pojazdów. Wprowadzanie nowych oraz egzekwowanie istniejących ograniczeń prędkości można zatem również zaliczyć do grupy działań organizacyjnych. Zastosowanie fotoradarów w sąsiedztwie dróg skutecznie wpływa na ograniczenie prędkości, a co za tym idzie ograniczenie emisji hałasu.

2.10.2. Analiza materiałów, dokumentów i publikacji wykorzystanych w programie

2.10.2.1 Polityki, strategie, plany lub programy

W ramach prac zmierzających do opracowania Programu ochrony środowiska przed hałasem analizowano szczegółowo szereg opracowań, które w swych zapisach odnoszą się do ochrony akustycznej terenów sąsiadujących z analizowanym odcinkiem drogi. Do takich dokumentów należą:

- Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020 [18],
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego [22].
- Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019 [21],

W zakresie ochrony przed hałasem, „Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego” [18] powołuje się na „Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019” [21]. Jako cel operacyjny 1.1 zakłada poprawę stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi. Realizacja tego celu ma być natomiast osiągnięta poprzez ograniczanie akustycznego zagrożenia środowiska.

Jako najważniejsze kierunki działań do 2019 roku Strategia zakłada:

- realizację programów ochrony środowiska przed hałasem,
- systematyczną aktualizację map akustycznych i programów ochrony przed hałasem,
- rozszerzanie monitoringu hałasu w środowisku, szczególnie na terenach będących pod wpływem oddziaływania dróg, linii kolejowych i terenów wskazanych w powiatowych programach ochrony środowiska,
- realizacja inwestycji poprawiających klimat akustyczny (budowa obwodnic i ekranów akustycznych, modernizacje i rewitalizacja szlaków komunikacyjnych oraz wymiana taboru kolejowego),
- ograniczanie emisji hałasu pochodzącego z sektora gospodarczego,

- przestrzeganie poziomów dopuszczalnych hałasu w odniesieniu do nowo zagospodarowywanych terenów, czyli stosowanie w planowaniu przestrzennym zasady strefowania.

W „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego” [22] znalazły się zapisy odnoszące się do negatywnego oddziaływania hałasu pochodzącego z różnych źródeł. W podrozdziale „Hałas komunikacyjny drogowy” wskazuje na to, iż wśród występujących źródeł dźwięku, hałas komunikacyjny stanowi największy problem (w porównaniu do innych źródeł).

Wśród niekorzystnych zmian jakie zachodzą w analizowanym obszarze, Strategia podaje wzrost uciążliwości hałasu komunikacyjnego na obszarach miejskich (głównie w centrach miast), przy jednoczesnym zmniejszaniu się obszarów o korzystnych warunkach akustycznych.

W „Programie Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019” [21] do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu zaliczono ruch drogowy, kolejowy, lotniczy oraz działalność prowadzoną na terenie obiektów przemysłowych. Celem do roku 2019 jest zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego. Należy też podkreślić, iż jest on zgodny z polityką ekologiczną państwa.

- 2.10.2.2 Pozwolenia na emitowanie hałasu do środowiska, decyzje określające dopuszczalny poziom hałasu w środowisku oraz inne dokumenty i materiały dla potrzeb postępowań administracyjnych, prowadzonych w stosunku do podmiotów korzystających ze środowiska, których działalność ma negatywny wpływ na stan akustyczny środowiska

Zgodnie z art. 115a ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska [1], decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu nie wydaje się, jeżeli hałas powstaje w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, kolei linowych, portów oraz lotnisk lub gdy hałas powstaje w związku z działalnością osoby fizycznej nie będącej przedsiębiorcą. W związku z powyższym zakres niniejszego rozdziału nie dotyczy Programu ochrony środowiska przed hałasem dla odcinka drogi krajowej nr 92.

- 2.10.2.3 Przepisy dotyczące emisji hałasu z instalacji i urządzeń, w tym pojazdów, których funkcjonowanie ma negatywny wpływ na stan akustyczny środowiska

Zgodnie z art. 3 ust. 4 i 5 ustawy Prawo ochrony środowiska [1], przez emisję rozumie się wprowadzanie bezpośrednio lub pośrednio, w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi substancji lub energii, takiej jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne. Przez hałas rozumie się natomiast dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16000 Hz. Wielkość emisji hałasu, zgodnie z art. 118c ustawy POŚ [1], wyznacza się i ocenia na podstawie pomiarów poziomu hałasu w środowisku.

W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia [1] określono dopuszczalny poziom hałasu zewnętrznego dla poszczególnych grup pojazdów. W §9 powyższego rozporządzenia określono, że pojazd samochodowy

powinien być tak zbudowany, wyposażony i utrzymany, aby poziom hałasu zewnętrznego, mierzony podczas postoju z odległości 0.5 m w odniesieniu do pojazdu, który został poddany badaniom homologacyjnym, nie przekraczał wartości ustalonej w trakcie badań homologacyjnych o 5 dB (A). Dla pozostałych pojazdów poziom hałasu zewnętrznego nie powinien przekraczać wartości, które przedstawiono w tabl. 5.

Tabl. 5. Poziom hałasu zewnętrznego dla poszczególnych grup pojazdów [6]

Lp.	Pojazd	Rodzaj silnika	
		O zapłonie iskrowym [dB]	O zapłonie samoczynnym [dB]
1.	Motocykl z silnikiem o pojemności skokowej:		
	- nieprzekraczającej 125 cm ³	94	-
	- większej niż 125 cm ³	96	-
2.	Samochód osobowy	93	96
3.	Pojazd samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3.5 t, z wyjątkiem samochodu osobowego	93	102
4.	Inny pojazd samochodowy	98	108

W rozporządzeniu [6] określono również dopuszczalny poziom hałasu zewnętrznego, mierzonego podczas postoju w odległości 0.5 m dla ciągnika rolniczego oraz motoroweru. Wynosi on odpowiednio: 104 dB dla ciągnika rolniczego oraz 90 dB dla motoroweru.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. [5]. Zgodnie z art. 113 ust.1 ustawy POŚ, w rozporządzeniu [5] określono dopuszczalne poziomy hałasu za pomocą wskaźników L_{DWN} , L_N , $L_{Aeq D}$, $L_{Aeq N}$, w zależności od przeznaczenia terenu oraz rodzaju obiektów, które są narażone na działanie hałasu. Rozporządzenie określa również przedziały czasu odniesienia, do których odnoszą się poszczególne wskaźniki.

3. DROGA KRAJOWA NR 92

3.1. Część opisowa

3.1.1. Naruszenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, wraz z podaniem ich zakresu

Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów i odbywającego się po analizowanych odcinkach drogi krajowej nr 92 przedstawiono w tabl. 6 i tabl. 7. W tabeli zestawiono opis zakresu przekroczeń poziomów dopuszczalnych w przyporządkowaniu do poszczególnych odcinków, dla których wartość wskaźnika M jest większa od 0.

Tabl. 6. Tereny zlokalizowane w sąsiedztwie analizowanego odcinka drogi krajowej nr 92 (km 161+279 – 170+163), objęte opracowaniem programu ochrony środowiska przed hałasem [9].

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [9] – rys. Z4 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [9]
	Od	Do					
1.	161+800	162+400	Budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi (około 300 m) znajdują się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 55 - 60 dB.	Tarnowo Podgórne	0.01 - 2	Niski	5 - 10 dB
2.	162+650	163+250	Budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi (około 200 m) znajdują się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 55 - 60 dB.	Tarnowo Podgórne	0.01 - 2	Niski	5 - 10 dB

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [9] – rys. Z4 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [9]
	Od	Do					
3	164+000	164+500	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 70 - 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Tarnowo Podgórne	0.01 - 100	Wysoki	5 – 20 dB
4	164+500	165+000	Budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi (około 70 m) znajdują się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 65 - 70 dB	Tarnowo Podgórne	0.01 - 10	Niski	5 – 20 dB
5	167+900	168+500	Budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi (około 150 m) znajdują się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 65 - 70 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w dalszej odległości znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Tarnowo Podgórne	0.01 - 25	Średni	5 – 20 dB

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [9] – rys. Z4 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [9]
	Od	Do					
6	168+500	169+200	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 70 - 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Tarnowo Podgórne	0.01 - 10	Niski	5 – 20 dB
7	169+200	170+163	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości powyżej 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Tarnowo Podgórne	0.01 - 250	Bardzo wysoki	5 – 20 dB

Tabl. 7. Tereny zlokalizowane w sąsiedztwie analizowanego odcinka drogi krajowej nr 92 (od km 189+991 do km 204+365), objęte opracowaniem programu ochrony środowiska przed hałasem [10].

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [10] – rys. Z1 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [10]
	Od	Do					
1.	189+991	190+500	Budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi (około 300 m) znajdują się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 55 - 60 dB.	Swarzędz	0.01 - 10	Niski	5 - 10 dB
2.	190+500	191+000	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 70 - 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Swarzędz	0.01 - 25	Średni	5 - 20 dB

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [10] – rys. Z1 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [10]
	Od	Do					
3.	191+000	192+000	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości powyżej 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Swarzędz	0.01 - 250	Bardzo wysoki	powyżej 20 dB
4.	192+000	192+400	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości powyżej 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Swarzędz	0.01 - 100	Wysoki	powyżej 20 dB

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [10] – rys. Z1 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [10]
	Od	Do					
5	192+400	192+650	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 70 - 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne. W zasięgu oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne znajduje się również gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi w Swarzędzu (ul. Polna 21).	Swarzędz	2 - 50	Bardzo wysoki	5 - 20 dB
6	192+650	193+750	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości od 70 -75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne.	Swarzędz	0.01 - 50	Średni	5 - 20 dB

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [10] – rys. Z1 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [10]
	Od	Do					
7	193+750	194+250	Zabudowa zlokalizowana w odległości około 200 m od drogi znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 60 - 65 dB.	Swarzędz	0.01 - 5	Niski	5 – 10 dB
8	197+250	198+750	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 65 - 70 dB na odcinku od km 197+250 do km 198+250. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalny.	Swarzędz / Kostrzyn	0.01 - 25	Średni	5 - 20 dB
9	199+150	199+800	Budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi (około 50 m) znajdują się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 60 - 65 dB.	Kostrzyn	0.01 - 2	Niski	5 – 10 dB

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [10] – rys. Z1 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [10]
	Od	Do					
10	199+800	201+000	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 70 - 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Kostrzyn	0.01 - 100	Wysoki	5 - 20 dB
11	201+250	202+000	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 70 - 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne.	Kostrzyn	0.01 - 100	Wysoki	5 - 20 dB

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

Lp.	Orientacyjny kilometraż drogi krajowej nr 92		Zakres naruszeń dopuszczalnych poziomów hałasu wyrażonych wskaźnikiem L_{DWN}	Nazwa gminy	Zakres wskaźnika M (na podstawie map rozkładu wskaźnika M [10] – rys. Z1 w załączniku graficznym)	Priorytet	Przekroczenia wartości wskaźnika L_{DWN} [10]
	Od	Do					
12	202+000	202+750	Pierwsza linia zabudowy znajduje się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 70 - 75 dB. Pozostałe budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalny. W zasięgu oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalny znajduje się również szpital (ul. Braci Drzewieckich w Kostrzynie).	Kostrzyn	0.01 - 50	Bardzo wysoki	5 - 20 dB
13	202+750	203+750	Budynki zlokalizowane na tym odcinku w większej odległości od drogi (około 70 m) znajdują się w strefie poziomu dźwięku określonego wskaźnikiem L_{DWN} o wartości 60 - 65 dB.	Kostrzyn	0.01 - 10	Niski	5 - 15 dB

3.1.2. Kierunki i zakres działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Analizowane odcinki drogi krajowej nr 92 charakteryzują się dużym natężeniem ruchu (zwłaszcza samochodów ciężkich) oraz znacznymi prędkościami pojazdów (na terenach niezabudowanych). Te parametry decydują o niekorzystnym stanie klimatu akustycznego w jego sąsiedztwie. Izolinie dopuszczalnych poziomów hałasu są oddalone o ponad 550 m od krawędzi jezdni. Z tego powodu tereny podlegające ochronie akustycznej zlokalizowane w sąsiedztwie tych odcinków pozostają w strefach oddziaływania hałasu o wysokim poziomie. W ramach opracowania

Programu dla drogi krajowej nr 92, czterem odcinkom został nadany bardzo wysoki priorytet narażenia na hałas. W sąsiedztwie dwóch z nich (od km 169+200 do km 170+163 w gminie Tarnowo Podgórne oraz od km 191+000 do km 192+000 w m. Swarzędz) wskaźnik M przyjmuje wartości większe od 100, co zgodnie z założeniami niniejszego opracowania, klasyfikuje je do bardzo wysokiego priorytetu narażenia na oddziaływanie hałasu. Natomiast w sąsiedztwie odcinka od km 192+400 do km 192+650 w m. Swarzędz zlokalizowany jest budynek szkolny (Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi w Swarzędzu, ul. Polna 21), a w granicach odcinka od km 202+000 do km 202+750 w m. Kostrzyn zlokalizowane są budynki szpitalne przy ul. Braci Drzewieckich. Obydwa te obiekty znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne. Kwalifikuje to odcinki, w sąsiedztwie których są zlokalizowane, do bardzo wysokiego priorytetu narażenia na hałas. W ramach opracowania zaproponowano dla wszystkich tych odcinków działania naprawcze, które należy zrealizować w pierwszej kolejności (w czasie trwania niniejszego Programu).

W ramach strategii krótkookresowej, zaproponowano przede wszystkim działania polegające na zastosowaniu ekranów przeciwdźwiękowych w celu zabezpieczenia przed hałasem terenów podlegających ochronie akustycznej. Po ich wybudowaniu, klimat akustyczny na terenach chronionych ulegnie poprawie (mapy emisji dźwięku w załączniku graficznym). Należy zaznaczyć, że w ramach opracowania zaproponowano jedynie miejsca, gdzie należy zastosować ekrany akustyczne. Szczegółowe parametry akustyczne (długość, wysokość, rodzaj wypełnienia) oraz szczegółową lokalizację należy określić na podstawie pomiarów i obliczeń hałasu oraz szczegółowego projektu budowlanego ekranów przeciwdźwiękowych. Skuteczność proponowanych zabezpieczeń zostanie określona na etapie wykonywania kolejnej mapy akustycznej. Jeżeli w trakcie wykonywania kolejnych szczegółowych opracowań zostanie stwierdzony brak możliwości zastosowania ekranów akustycznych należy podjąć inne działania naprawcze. Po ich realizacji należy ocenić stan klimatu akustycznego na analizowanych terenach i w przypadku istnienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu w środowisku, utworzyć obszar ograniczonego użytkowania (w przypadku braku możliwości zastosowania kolejnych działań naprawczych).

Dla tych odcinków posiadających bardzo wysoki priorytet, gdzie nie ma możliwości zastosowania ekranów akustycznych (zbyt bliska lokalizacja wysokich budynków w stosunku do krawędzi jezdni lub lokalizacja skrzyżowań i prywatnych zjazdów do posesji) zaproponowano, w ramach strategii krótkookresowej, utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania. Osoby, które są właścicielami nieruchomości zlokalizowanych na terenach objętych obszarem ograniczonego użytkowania mogą się starać o wypłatę jednorazowych odszkodowań (należy jednak zaznaczyć, że w chwili obecnej nie jest to praktykowane ze względu na brak stosownych uregulowań prawnych). W budynkach istnieje natomiast możliwość wymiany stolarki okiennej na okna posiadające podwyższoną izolacyjność akustyczną w celu poprawy klimatu akustycznego wewnątrz budynków. Kolejną możliwością jest wykup nieruchomości zlokalizowanych w obszarze ograniczonego użytkowania a następnie ich rozbiórka lub zmiana funkcji (przeznaczenie terenów na cele niemieszkalne). Na terenach objętych obszarem ograniczonego użytkowania należy wprowadzić zakaz lokalizowania nowych budynków podlegających ochronie akustycznej.

Zgodnie z art. 135 ustawy POŚ [1] obszar ograniczonego użytkowania tworzy się jeżeli z przeglądu ekologicznego wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem trasy komunikacyjnej. Dokładne granice obszarów ograniczonego użytkowania zostaną zatem określone

na podstawie szczegółowych pomiarów i obliczeń wykonywanych w ramach przeglądu ekologicznego dla przedmiotowego odcinka drogi. Jeżeli w trakcie wykonywania przeglądów ekologicznych zostanie stwierdzona możliwość zastosowania innych działań mających na celu poprawę warunków akustycznych, należy je podjąć. Po ich realizacji należy ocenić stan klimatu akustycznego na analizowanych terenach i w przypadku istnienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu w środowisku, utworzyć obszar ograniczonego użytkowania.

W tabl. 8 i tabl. 9 przedstawiono zestawienie działań wraz z terminem ich realizacji (harmonogramem Programu) oraz szacunkowymi kosztami. Działania naprawcze dla odcinków posiadających priorytet niższy od bardzo wysokiego, ze względów ekonomicznych muszą być wykonywane w ramach polityki długookresowej. Zaproponowane działania naprawcze, w ramach strategii krótkookresowej dla analizowanego odcinka drogi, polegają przede wszystkim na budowie ekranów akustycznych i tworzeniu obszarów ograniczonego użytkowania.

Dodatkowo należy zwrócić szczególną uwagę na właściwe planowanie przestrzenne w sąsiedztwie analizowanego odcinka drogi. Należy to do obowiązków właściwych organów administracji publicznej. Przede wszystkim nie należy zezwalać na powstawanie nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w strefie oddziaływania hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów przekraczającego poziomy dopuszczalny. Szczegółowe zasady właściwego planowania przestrzennego opisano w rozdziale 2.4.2 niniejszego Programu.

Tabl. 8. Podstawowe kierunki i zakres działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – strategia krótkookresowa

Kierunki działań	Opis działania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Koszt w tys. PLN			Źródła finansowania
				2011	2012	2013	
Realizacja dodatkowych zabezpieczeń przeciwdźwiękowych w formie ekranów akustycznych dla odcinków drogi krajowej nr 92 posiadających bardzo wysoki priorytet	Budowa ekranu akustycznego dla odcinka drogi krajowej nr 92 od km 169+200 do km 170+163 (ekran o długości ok. 1150 m). Dodatkowo wymiana nawierzchni drogowej zgodnie z planowanymi działaniami inwestycyjnymi GDDKiA Oddział w Poznaniu.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	do 2013 r.*	10350			Środki własne GDDKiA
	Budowa ekranów akustycznych dla odcinka drogi krajowej nr 92 od km 191+000 do km 192+000 (ekran o długości ok. 900 m po lewej stronie drogi i ekran o długości około 400 m po prawej stronie drogi)	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	do 2013 r.*	11700			Środki własne GDDKiA
	Budowa ekranu akustycznego dla odcinka drogi krajowej nr 92 od km 202+000 do km 202+750 (ekran o długości ok. 750 m)	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	do 2013 r.*	6750			Środki własne GDDKiA
	Budowa ekranu akustycznego dla odcinka od km 192+400 do km 192+650 (dla budynku szkoły)	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	do 2013 r.*	1500			Środki własne GDDKiA
Tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania na terenach, których nie można skutecznie zabezpieczyć przed oddziaływaniem hałasu za pomocą innych dostępnych środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych	Utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania (po wcześniejszym wykonaniu przeglądu ekologicznego) dla terenów zlokalizowanych po prawej stronie drogi od km 191+050 do km 191+300 (w granicach odcinka od km 191+000 do km 192+000)	GDDKiA (jednostka ponosząca koszty wynikające z utworzenia obszaru), Marszałek Województwa Wielkopolskiego (organ nakładający obowiązek wykonania przeglądu ekologicznego), Sejmik Województwa Wielkopolskiego	do 2013 r.*	Niemożliwe do oszacowania na etapie wykonywania Programu ochrony środowiska przed hałasem			Środki własne GDDKiA

Kierunki działań	Opis działania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Koszt w tys. PLN			Źródła finansowania
				2011	2012	2013	
Edukacja ekologiczna w zakresie możliwości minimalizacji oddziaływania akustycznego pochodzącego od ruchu pojazdów	Promocja komunikacji zbiorowej, promocja i edukacja w zakresie proekologicznego korzystania z samochodów, promocja pojazdów cichych.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, jednostki samorządów terytorialnych, organizacje pozarządowe (ekologiczne)	do 2013 r.	100**	100**	100**	Środki własne GDDKiA, jednostek samorządów terytorialnych i organizacji pozarządowych; Programy finansowe UE; sponsorzy i media; NFOŚiGW; WFOŚiGW.
	Promocja właściwego planowania przestrzennego uwzględniającego zagrożenie hałasem (np.: strefowanie funkcji zabudowy, ograniczenie możliwości powstawania nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w strefie oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalne)						
	Promocja innych metod ochrony przed hałasem niż ekrany akustyczne (np. ograniczenie prędkości, zapewnienie płynności ruchu)						
	Działania zmierzające do większego zaangażowania właściwych służb porządkowych (straż miejska, policja) w celu wyeliminowania z ruchu pojazdów niespełniających wymagań akustycznych						
Realizacja działań naprawczych nałożonych na zarządcę drogi w ramach wykonywanych opracowań środowiskowych	Konsekwentna realizacja zapisów decyzji naprawczych oraz analiz porealizacyjnych i/lub przeglądów ekologicznych, które będą wykonane w przyszłości dla odcinków drogi krajowej nr 92 - wykonanie niezbędnych zabezpieczeń przeciwdźwiękowych, mających na celu poprawę klimatu akustycznego na terenach podlegających ochronie akustycznej	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	do 2013 r.	Niemożliwe do oszacowania na etapie wykonywania Programu ochrony środowiska przed hałasem			Środki własne GDDKiA

*) W przypadku braku możliwości wykonania działań naprawczych do 2013 r. należy wykonać przynajmniej przegląd ekologiczny oraz rozpocząć prace przygotowawcze do realizacji działań,

**) Łączne koszty działań naprawczych związanych z edukacją ekologiczną, które będą wykonywane w ramach sześciu Programów ochrony środowiska przed hałasem dla dróg krajowych zlokalizowanych w granicach województwa wielkopolskiego o natężeniu ruchu większym od 16 400 P/d

Tabl. 9. Podstawowe kierunki i zakres działań niezbędnych do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku – strategia długookresowa

Kierunki działań	Opis działania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Koszt w tys. PLN	Źródła finansowania
Prowadzenie właściwej polityki w zakresie planowania przestrzennego	Planowanie nowych odcinków dróg w taki sposób, aby w miarę możliwości nie były zlokalizowane na terenach podlegających ochronie akustycznej - w jak największej odległości od budynków mieszkalnych, szkół, szpitali i innych obiektów wymagających ochrony akustycznej.	Rady gmin, Sejmik Województwa Wielkopolskiego	W trakcie trwania Programu ochrony środowiska przed hałasem (do 2023 r.)	-	-
	Ograniczenie możliwości lokalizacji nowych obszarów podlegających ochronie akustycznej w bliskim sąsiedztwie dróg (w strefach oddziaływania hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego) w opracowywanych Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	Rady gmin			

Kierunki działań	Opis działania	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Koszt w tys. PLN	Źródła finansowania
Edukacja ekologiczna w zakresie możliwości minimalizacji oddziaływania akustycznego pochodzącego od ruchu pojazdów	Promocja komunikacji zbiorowej, promocja i edukacja w zakresie proekologicznego korzystania z samochodów, promocja pojazdów cichych.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, jednostki samorządów terytorialnych, organizacje pozarządowe (ekologiczne)	W trakcie trwania Programu ochrony środowiska przed hałasem (do 2023 r.)	Niemożliwe do oszacowania na etapie wykonywania Programu ochrony środowiska przed hałasem	Środki własne GDDKiA, jednostek samorządów terytorialnych i organizacji pozarządowych; Programy finansowe UE; sponsorzy i media; NFOŚiGW; WFOŚiGW.
	Promocja właściwego planowania przestrzennego uwzględniającego zagrożenie hałasem (np.: strefowanie funkcji zabudowy, ograniczenie możliwości powstawania nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w strefie oddziaływania hałasu przekraczającego poziomy dopuszczalny)				
	Promocja innych metod ochrony przed hałasem niż ekrany akustyczne (np. ograniczenie prędkości, zapewnienie płynności ruchu)				
	Działania zmierzające do większego zaangażowania właściwych służb porządkowych (straż miejska, policja) w celu wyeliminowania z ruchu pojazdów niespełniających wymagań akustycznych				
Weryfikacja działań określonych w ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem	Ocena skuteczności i zasadności działań podjętych w ramach niniejszego Programu ochrony środowiska przed hałasem na etapie wykonywania aktualizacji Programu	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego (wykonawca aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem)	Na etapie wykonywania aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem	Niemożliwe do oszacowania na etapie wykonywania Programu ochrony środowiska przed hałasem	UMWW, WFOŚiGW

W ramach niniejszego opracowania wspomniano również o innych działaniach (poza proponowanymi w Programie), które będą realizowane dla analizowanych odcinków drogi krajowej nr 92. Z informacji przekazanych przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu [13], [14] wynika, że w najbliższym czasie (po wybudowaniu węzła Swadzim w ciągu realizowanej obecnie drogi ekspresowej S11 Zachodnia Obwodnica m. Poznania) będzie remontowany odcinek drogi Tarnowo Podgórne – Poznań. Wymiana starej, popękanej nawierzchni (istniejącej w chwili obecnej) na nową ograniczy w pewnym stopniu oddziaływanie hałasu generowanego na styku kół pojazdów i jezdni. Wpłynie to na poprawę stanu klimatu akustycznego na terenach sąsiadujących z tym odcinkiem. Dodatkowo, z uwagi na średni stan nawierzchni na odcinku Poznań – Kostrzyn /obwodnica/ [13], należy rozważyć wykonanie remontu również tego odcinka drogi. Przy czym należy wspomnieć, że w związku z budową węzła Iwno w ciągu drogi ekspresowej S5 [14] (Wschodnia Obwodnica m. Poznania) ulegnie zmianie struktura i natężenie ruchu na analizowanym w ramach ocenianego opracowania odcinku. Przejęcie przez drogę ekspresową części ruchu (szczególnie o charakterze tranzytowym) spowoduje poprawę stanu klimatu akustycznego na odcinku drogi krajowej nr 92 Poznań – Kostrzyn /obwodnica/.

W ramach podejmowanych inwestycji można zastosować na odcinkach analizowanych w ramach Programu tzw. cichą nawierzchnię (np. asfalt porowaty lub mieszankę o drobnym uziarnieniu). Zastosowanie takich nawierzchni będzie na pewno korzystne z uwagi na ograniczenie oddziaływania akustycznego pochodzącego od ruchu pojazdów, natomiast z uwagi na dużo wyższe koszty utrzymania może okazać się niezasadne do zastosowania z uwagi na możliwości ekonomiczne zarządcy drogi, którym w chwili obecnej jest GDDKiA.

3.2. Uzasadnienie zakresu określonych w Programie zagadnień

3.2.1. Dane i wnioski ze sporządzonych map akustycznych

Program ochrony środowiska przed hałasem dla drogi krajowej nr 92 został wykonany na podstawie sporządzonych w roku 2007 map akustycznych dla dróg krajowych o natężeniu większym niż 16 400 pojazdów na dobę [9], [10]. Opracowania te, oprócz map wynikowych, zawierają informacje na temat analizowanego obszaru.

Należy zaznaczyć, iż analizując mapy imisji dźwięku wyrażonego wskaźnikiem L_{DWN} oraz L_N , poziom dziennie – wieczorowo – nocny przyjmował zawsze większy zasięg oddziaływania w stosunku do poziomu nocnego. W związku z tym, w ramach niniejszego Programu, analizowano tylko oddziaływanie hałasu wyrażonego wskaźnikiem L_{DWN} , jako bardziej niekorzystnego.

3.2.1.1 Charakterystyka terenów objętych programem, w tym liczba mieszkańców, gęstość zaludnienia oraz zakres przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Analizowane odcinki drogi krajowej nr 92 składają się z dwóch części zlokalizowanych po zachodniej i wschodniej stronie miasta Poznań (Tarnowo Podgórne – Poznań i Poznań – Kostrzyn). Pierwsza z nich rozpoczyna się w zachodniej części granicy administracyjnej miasta Poznań i biegnie od miejscowości Tarnowo Podgórne do granicy administracyjnej miasta Poznań (ul. Poznańska). Druga część rozpoczyna się we wschodniej części granicy administracyjnej miasta Poznań, następnie biegnie przez miasto Swarzędz, a kończy się obwodnicą miasta Kostrzyn.

Granice terenów objętych mapą akustyczną, a tym samym stanowiących zakres Programu, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dróg, linii kolejowych i lotnisk [7], określono liniami rozgraniczającymi, pokrywającymi się z izoliniami odpowiadającymi odpowiednio wartościom wskaźników $L_{DWN} = 55$ dB(A) i $L_N = 50$ dB(A). W sąsiedztwie przedmiotowego odcinka drogi krajowej nr 92 zasięg izolinii wynosi 550 m od krawędzi jezdni. Obszar opracowania mapy akustycznej dla analizowanego odcinka wynosi 46.7 km² [9], [10]. Analizowany odcinek drogi posiada długość 23.26 km, rozpoczyna się w km 161+279, a kończy w km 204+365 (z przerwą od km 170+163 do km 189+991 – granice m. Poznań). Jest on częścią drogi krajowej nr 92, stanowiącą alternatywę do autostrady A2 na odcinku Nowy Tomyśl – Stryków.

Według szacunków wykonanych w ramach map akustycznych [9], [10], w zasięgu pasa analizy niekorzystnego oddziaływania hałasu emitowanego przez pojazdy poruszające się analizowanym odcinkiem drogi krajowej nr 92 mieszka 9 236 osób w 2 050 budynkach mieszkalnych (według wskaźnika L_{DWN}) [15]. W analizowanym obszarze stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych hałasu, których szczegółową specyfikację ujęto w rozdziale 3.1.1.

3.2.1.2 Charakterystyka techniczno - akustyczna źródeł hałasu mających negatywny wpływ na poziom hałasu w środowisku

Poniżej w tabl. 10 przedstawiono szczegółowe dane lokalizacyjno - techniczne analizowanego odcinka drogi.

Tabl. 10. Dane lokalizacyjno-techniczne analizowanego odcinka drogi krajowej nr 92 [9], [10].

Symbol ident. odcinka (ID)	Nr drogi	Początek odcinka [km]	Współrzędne geograficzne GPS						Koniec odcinka [km]	Współrzędne geograficzne GPS					
			N			E				N			E		
			st.	min.	sek.	st.	min.	sek.		st.	min.	sek.	st.	min.	sek.
92_161_2	92 E30	161+279	52	27	32,2	16	40	42,6	170+163	52	26	1,1	16	47	58,6
92_189_9	92 E30	189+991	52	24	16,4	17	2	47,5	190+651	52	24	14,7	17	3	21
92_190_6	92 E30	190+651	52	24	14,7	17	3	21	192+652	52	24	23,7	17	5	2,4
92_192_6	92 E30	192+652	52	24	23,7	17	5	2,4	201+021	52	23	52,6	17	12	15,5
92_201_0	92 E30	201+021	52	23	52,6	17	12	15,5	204+365	52	23	53,2	17	15	6,9
Symbol ident. odcinka (ID)	Nazwa odcinka					Wartość ŚDR ** wg GPR 2005 *** [P/d]				Typ przekroju drogowego *			Klasa drogi		
92_161_2	TARNOWO PODGÓRNE - POZNAŃ					31912				2 x 2			GP		
92_189_9	POZNAŃ - SWARZĘDZ					31312				2 x 2			GP		
92_190_6	SWARZĘDZ /PRZEJŚCIE/					26984				2 x 2			GP		
92_192_6	SWARZĘDZ - KOSTRZYN					20898				2 x 2			GP		
92_201_0	KOSTRZYN /OBWODNICA/					17097				2 x 2			GP		

*) – typ przekroju obowiązujący w czasie wykonywania map akustycznych – rok 2007,

**) – ruch średniodobowy,

***) – Generalny Pomiar Ruchu.

3.2.2. Analiza materiałów, dokumentów i publikacji wykorzystanych w Programie

W ramach Programu dokonano analizy szeregu opracowań obejmujących swym zakresem tereny, na których zlokalizowany jest analizowany odcinek drogi. Poniżej przedstawiono główne ustalenia powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska oraz opracowań pokrewnych dla analizowanego odcinka drogi krajowej nr 92, które mają odniesienie do niniejszego opracowania.

3.2.2.1 Powiatowe i gminne programy ochrony środowiska

Wśród programów ochrony środowiska dla obszaru objętego niniejszym opracowaniem, analizowano następujące dokumenty:

- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015 [23],

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015” [23], nawiązując do dokumentów ponadregionalnych, w tym m.in. do „Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, obejmuje zagadnienia dotyczące poprawy jakości środowiska, w tym hałasu. Wskazuje także na potrzebę podejmowania działań zmierzających do ograniczenia hałasu, gdyż jednym z najważniejszych zagrożeń środowiska w skali powiatu poznańskiego ziemskiego jest pogorszenie jakości życia mieszkańców na terenach zagrożonych nadmiernym hałasem oraz narastające zagrożenie ponadnormatywną emisją hałasu, m.in. wzdłuż głównych dróg.

Jako priorytety realizacji Program wskazuje m.in. ochronę przed hałasem, a jako cel ekologiczny do roku 2015 zakłada „zmniejszenie skali narażenia mieszkańców powiatu na nadmierny, ponadnormatywny poziom hałasu, przede wszystkim emitowany przez środki transportu oraz ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym”. Kierunki działań powiatu w tym zakresie mają być następujące:

- stymulowanie zakładów przemysłowych do ograniczenia ich uciążliwości hałasowej,
 - propagowanie działań na rzecz ograniczenia hałasu na obszarach miejskich oraz w sąsiedztwie dróg – w odniesieniu do terenów zabudowy: mieszkaniowej, szpitalnej, związanej z pobytem dzieci i młodzieży oraz terenów rekreacyjno – wypoczynkowych,
 - dokonywanie oceny stanu akustycznego powiatu z uwzględnieniem informacji wynikających z map akustycznych, sporządzonych przez zarządzających obiektami mogącymi powodować przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu,
 - dokonywanie oceny konieczności zastosowania rozwiązań ograniczających uciążliwości związane z emisją hałasu komunikacyjnego (m.in. zmiany w organizacji ruchu, budowa ekranów akustycznych, nasadzenia zieleni izolacyjnej).
- Program ochrony środowiska dla gminy Tarnowo Podgórne na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016 [24],

„Program ochrony środowiska dla gminy Tarnowo Podgórne na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016” [24] jako najważniejsze źródła hałasu na terenie gminy wskazuje ruch samochodowy odbywający się po drodze krajowej nr 92. Oprócz tego wpływ na kształt klimatu akustycznego gminy mają również lotnisko cywilne Ławica zlokalizowane w gminie Poznań oraz tor „Poznań”. W analizowanym dokumencie określono, że strefa oddziaływania akustycznego ruchu pojazdów po drodze krajowej nr 92 sięga 100 m w porze dziennej i 200 m w porze nocnej. Uciążliwości akustyczne na terenie gminy stwarzają również inne

drogi, np. droga wojewódzka nr 184 Baranowo – Szamotuły czy droga wojewódzka nr 307 Poznań – Nowy Tomyśl.

Głównymi celami w aspekcie ochrony przed hałasem, wg Programu ochrony środowiska są:

- identyfikowanie źródeł hałasu,
- monitorowanie przekroczeń dopuszczalnych norm,
- w miarę potrzeby tworzenie ekranów dźwiękochłonnych i stref ochronnych,
- eliminowanie uciążliwości drogą administracyjną.

Działania te są zbieżne z Programem Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego [21].

- Program ochrony środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami Gminy Swarzędz [25],

W przedmiotowym opracowaniu stwierdzono, że decydujący wpływ na klimat akustyczny gminy Swarzędz mają środki transportu samochodowego i kolejowego. W granicach gminy zlokalizowane są dwie drogi krajowe nr 5 i 92. Zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana w sąsiedztwie tych tras komunikacyjnych narażona jest na hałas znacznie przekraczający wartości dopuszczalne. Oprócz dróg krajowych, źródłami hałasu komunikacyjnego na terenie gminy jest również droga wojewódzka nr 433 Swarzędz – Tulce. Pozostałe drogi gminne i powiatowe nie oddziałują w znacznym stopniu na otaczające je tereny w zakresie hałasu, z uwagi na stosunkowo niewielkie natężenie ruchu.

Jako drugie pod względem wielkości oddziaływania na środowisko źródło hałasu, Program wymienia dwie linie kolejowe przebiegające przez gminę Poznań – Gdańsk i Poznań – Warszawa. Z uwagi na fakt, iż pociągi poruszają się po tych liniach ze znacznymi prędkościami, ich oddziaływanie akustyczne jest znaczne.

Ostatnim źródłem hałasu komunikacyjnego, jakie występuje w granicach gminy, jest lotnisko sportowe „Ligowiec” położone w m. Bogucin. Lotnisko to nie posiada utwardzonego pasa, w związku z czym przeznaczone jest tylko dla samolotów lekkich, a jego oddziaływanie akustyczne ogranicza się tylko do terenów zlokalizowanych na linii startów i lądowań.

Główne działania mające na celu ograniczenie poziomu hałasu na terenach gminy określone w Programie to:

- modernizacja dróg gminnych celem uzyskania lepszych parametrów akustycznych,
- wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zasad ochrony środowiska przed hałasem,
- kreowanie warunków wysokiego komfortu akustycznego na terenach o walorach turystyczno – krajobrazowych poprzez akty prawa miejscowego,
- podjęcie działań na rzecz rozwoju systemu transportu i minimalizowania poziomu hałasu spowodowanego przez pojazdy

oraz:

- wzmocnienie działalności kontrolnej w zakresie oddziaływania akustycznego podmiotów korzystających ze środowiska,
- opracowanie i wdrożenie programu realizacji zabezpieczeń akustycznych wynikających z programów naprawczych,

- ograniczenie emisji hałasu poprzez inwestycje dotyczące budowy i modernizacji infrastruktury drogowej i kolejowej.

➤ Program ochrony środowiska gminy Kostrzyn na lata 2004 – 2012 [26].

W analizowanym dokumencie stwierdzono, że hałas komunikacyjny generowany na terenie gminy jest nie mniej uciążliwy od zanieczyszczeń powietrza pochodzących od ruchu pojazdów. Program jako jeden z priorytetów ochrony środowiska określa potrzebę ochrony terenów zielonych, w ramach którego planuje się m.in. zmniejszenie hałasu w mieście Kostrzyn.

W przedmiotowym opracowaniu określono, że ochrona przed hałasem w mieście ma być realizowana w ramach dwóch głównych zadań:

- opracowanie koncepcji ograniczenia głównych źródeł hałasu w mieście (PKP, komunikacja samochodowa),
- wprowadzenie ograniczenia parkowania pojazdów o ładowności powyżej 9 ton.

3.2.2.2 Inne dokumenty mające wpływ na analizowany obszar

Poza programami ochrony środowiska dokonano analizy innych dokumentów, mających wpływ na niniejsze opracowanie. Przedstawiono je poniżej:

➤ Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013 [28],

Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego zwraca uwagę na to, iż obserwowany (i prognozowany) wzrost natężenia ruchu będzie pociągał za sobą wzrost emisji spalin i hałasu. Niniejszy dokument w I Celu strategicznym zwraca uwagę na to, aby wszelkie inwestycje były podejmowane w myśl zasad zrównoważonego rozwoju.

➤ Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Poznańskiego w latach 2007-2013 [27],

W zakresie problematyki hałasowej Plan Rozwoju Lokalnego opiera się na Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Poznańskiego, który został opisany w rozdziale 3.2.2.1 niniejszego opracowania.

➤ Strategia rozwoju gminy Tarnowo Podgórne [29],

W analizowanym dokumencie jako jedno z zagrożeń dla gminy określono oddziaływanie na klimat akustyczny pochodzące od lotniska i toru „Poznań” oraz z dróg. W strategii nie sprecyzowano działań mających na celu ograniczenie hałasu w środowisku na terenie gminy.

➤ Plan rozwoju lokalnego gminy Tarnowo Podgórne na lata 2008 – 2013 [31],

Plan rozwoju lokalnego gminy Tarnowo Podgórne nie porusza tematyki związanej z oddziaływaniem hałasu na środowisko.

➤ Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Swarzędz [30],

W niniejszym dokumencie, w ramach programu „Życ w pięknym i zdrowym środowisku”, jako jedno z działań do realizacji wyznaczono konieczność

przeciwdziałania hałasowi poprzez ograniczenie ruchu kołowego oraz prędkości pojazdów przejeżdżających przez miasto, sadząc wzdłuż głównych dróg krzewy, a także przystępując do budowy ekranów akustycznych w miejscach o szczególnie dużym natężeniu hałasu.

- Plan rozwoju lokalnego gminy Kostrzyn na lata 2004 – 2013 [32],

Przedmiotowe opracowanie, jako jedno z zagrożeń środowiska wymienia hałas komunikacyjny. Wynika on z lokalizacji w granicach gminy międzynarodowych połączeń drogowych i kolejowych (w tym drogi krajowej nr 92).

3.2.2.3 Przepisy prawa, w tym prawa miejscowego, mające wpływ na stan akustyczny środowiska

Podstawowymi aktami prawa miejscowego, określającymi warunki ochrony akustycznej dla poszczególnych kategorii użytkowania przestrzeni miejskiej, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W ramach wykonywania niniejszego Programu dokonano szczegółowej analizy wszystkich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w chwili wykonywania niniejszego Programu.

Wyniki analizy zostały przedstawione w tabl. 11, w której zawarto m.in.:

- **nazwę dokumentu planistycznego** (miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego),
- **akt powołujący**, zawierający numer uchwały i datę jej podjęcia.

Tabl. 11. Zestawienie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących na terenach sąsiadujących z analizowanym ciągiem drogi krajowej nr 92

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnowo Podgórne.	Uchwała Rady Gminy Tarnowo Podgórne Nr LXV/405/2005 z dnia 29 listopada 2005 r.	Działania na rzecz rozwoju rejonów strefy mieszkaniowo – usługowej A, powinny preferować m.in. likwidowanie uciążliwości wynikających z położenia dróg o znacznym natężeniu ruchu w strefie zabudowy, a w tym zanieczyszczeń, hałasu, zagrożenia bezpieczeństwa, poprzez wprowadzanie zieleni w linii rozgraniczające dróg, ograniczanie szybkości ruchu, wprowadzanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo na drogach; Zalecono prowadzenie na terenach działalności gospodarczej i w ich otoczeniu stałego monitoringu stanu powietrza, wód, gleb i poziomu hałasu. Lokalizację obiektów budowlanych przeznaczonych na pobyt ludzi należy planować poza zasięgiem uciążliwości dróg jak: hałas, drgania i wibracja, zanieczyszczenie powietrza lub w jej zasięgu, pod warunkiem zastosowania przez inwestorów środków technicznych wznoszonych obiektów, zmniejszających uciążliwości do poziomu określonego w tych przepisach oraz w Polskich Normach
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Przeźmierowo – rejon ul. Leśnej, Wysogotowskiej i drogi krajowej nr 2 w zakresie działek nr 722 i 723.	Uchwała Nr XXXIII / 201 /2004 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 11 maja 2004 r.	-
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej we wsi Baranowo, ul. Szamotulska - Klonowa.	Uchwała Nr X / 69 / 2003 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 25 marca 2003 r.	-

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
4.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Przeźmierowo rejon ul. Leśnej, Wysogotowskiej i drogi krajowej nr 2.	Uchwała Nr XXXIII / 254 / 96 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 24 września 1996 r.	-
5.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Przeźmierowo rejon ul. Leśnej, Wysogotowskiej i drogi krajowej nr 2 – działki nr 211/2, 211/3, 211/4 i 210/4.	Uchwała Nr LVI/491/2001 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 27 września 2001 r.	-
6.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego Przeźmierowo rejon ul. Leśnej, Wysogotowskiej i drogi krajowej nr 2 – działki nr 221/5 i 221/6.	Uchwała Nr XXVII/223/2000 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 15 lutego 2000 r.	-
7.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Przeźmierowo - rejon ul. Leśnej, Wysogotowskiej i drogi krajowej nr 2 - dz. nr 28/3, 28/5, 214/1, 213/1, 216/2-część, 28/6-część, 28/4-część.	Uchwała Nr VIII / 59 / 2003 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 25 lutego 2003 r.	Dla obiektów związanych z obsługą drogi krajowej nr 2, dopuszcza się możliwość ich lokalizowania w odległości mniejszej niż 25 m, pod warunkiem uzyskania zgody zarządcy drogi oraz zrzeczenia się przez inwestora jakichkolwiek odszkodowań z tytułu negatywnego oddziaływania drogi 01 KDK (np. wibracje, drgania, hałas, zanieczyszczenia powietrza).
8.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w Przeźmierowie działka nr 24/8. Osiedle Akademii Rolniczej – część „A”.	Uchwała Nr XXXVI/277/2000 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 27 czerwca 2000 r.	-
9.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 2, we wsi Swadzim, teren centrum handlowego Auchan.	Uchwała Nr XXIV/151/2003 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 16 grudnia 2003 r.	Od strony zabudowy mieszkaniowej wsi Swadzim (południowo-zachodnia pętla węzła KD-W5), wprowadza się obowiązek realizacji ekranu akustycznego, przy udziale podmiotów generujących ruch.

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
10.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w Swadzimiu – rejon węzła komunikacyjnego.	Uchwała Nr LVIII/525/98 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 24 marca 1998 r.	-
11.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w Swadzimiu – rejon węzła komunikacyjnego.	Uchwała Nr XVII / 121 / 2007 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 7 sierpnia 2007 r.	W zakresie określenia zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego dla budynków wymagających komfortu akustycznego ustala się stosowanie rozwiązań wynikających z zasad akustyki budowlanej.
12.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego w Sadach działki nr 84/51, 84/52 i 85.	Uchwała Nr XXIV / 153 /2003 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 16 grudnia 2003 r.	-
13.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Sadach (po południowej stronie drogi krajowej nr 2).	Uchwała Nr XXXVIII/295/2000 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 22 sierpnia 2000 r.	-
14.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Sadach (po południowej stronie drogi krajowej nr 2).	Uchwała Nr XXX/237/2000 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 21 marca 2000 r.	-
15.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Sadach (po południowej stronie drogi krajowej nr 2).	Uchwała Nr XXX/238/2000 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 21 marca 2000 r.	-
16.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej – sektor Sady Zachód – gmina Tarnowo Podgórne.	Uchwała Nr XXXII/249/96 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 4 września 1996 r.	-

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
17.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej – sektor Sady – gmina Tarnowo Podgórne.	Uchwała Nr XXX / 254 / 2008 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 22 kwietnia 2008 r.	-
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Tarnowie Podgórny między ulicami Działkową i Marianowską, część A.	Uchwała Nr VI / 48 / 99 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 19 stycznia 1999 r.	-
19.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Tarnowie Podgórny między ulicami Działkową i Marianowską, część B.	Uchwała Nr XXXVIII / 292 / 2000 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 22 sierpnia 2000 r.	-
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Tarnowie Podgórny rejon ulicy Działkowej – część A.	Uchwała Nr XLI / 313 / 2000 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 24 października 2000 r.	-
21.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów działalności gospodarczej w Tarnowie Podgórny rejon ulicy Działkowej – część B.	Uchwała Nr LIV / 476 / 2001 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 21 sierpnia 2001 r.	-

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej wzdłuż drogi krajowej nr 2, w Tarnowie Podgórnym - węzeł komunikacyjny przy wiadukcie.	Uchwała Nr LVI / 490 / 2001 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 27 września 2001 r.	-
23.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Swarzędza obejmujące działkę położoną w Swarzędzu przy ul. Skrytej i oznaczonej nr ewid. 226.	Uchwała Nr XXIV / 244 / 2000 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 30 września 2000 r.	Ustala się następujące zasady ochrony akustycznej: 1. O ile przepisy szczególne nie stwierdzą inaczej ustala się podstawowy dopuszczalny poziom dźwięku w środowisku zewnętrznym $LAT(D/N)=60/50$ dB 2. Poziom dźwięku w środowisku zewnętrznym określony dla terenu planu, a więc zgodnie z obowiązującym miejscowym planem szczególnym zagospodarowania przestrzennego miasta Swarzędz oraz działania w obrębie linii rozgraniczających tereny objęte zmianą planu obejmujące: 1) Realizację pełnych zadrzewień z podbudową z żywopłotów wzdłuż granic działek, 2) Usytuowanie wzajemne budynków mieszkalnych i służących działalności gospodarczej i usługowej, aby te drugie przesłaniały akustycznie budynek mieszkalny lub mieszkalną jego część, 3) Należy stosować zasady akustyki urbanistycznej i akustycznej na etapie sporządzania projektu budowlanego, w szczególności kształtowania bryły budynku, lokalizacji otworów w ścianach itp. 3. W celu zapewnienia wymaganymi normami dopuszczalnego poziomu hałasu zewnętrznego w pomieszczeniach należy stosować przegrody budowlane oraz stolarkę drzwiową i okienną o podwyższonej izolacyjności akustycznej.

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
24.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Swarzędza obejmujący teren położony w Jasiniu – działka nr 321 zmiana przeznaczenia z komunikacji i zalesienia na tereny aktywizacji gospodarczej.	Uchwała Nr XL / 462 / 2001 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 28 listopada 2001 r.	-
25.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz w zakresie obejmującym działki położone w Paczkowie w rejonie ul. Średzkiej oznaczone numerami 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 369 i część działek 368 i 398 – zmiana przeznaczenia z upraw ogrodniczych z prawem zabudowy i upraw polowych na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.	Uchwała Nr XV / 92 / 2003 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 1 października 2003 r.	Ustala się zasady ochrony akustycznej wg obowiązujących norm.
26.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów aktywizacji gospodarczej w Swarzędzu Jasiniu w rejonie drogi krajowej nr 2 oraz torów kolejowych Poznań – Warszawa.	Uchwała Nr XLIV / 313 / 98 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 27 stycznia 1998 r.	-

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
27.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz na obszarze części działki położonej w Paczkowie przy ul. Chłodnej oznaczony numerem geodezyjnym 200 – teren objęty zmianą 1,50 ha (zmiana przeznaczenia z upraw polowych na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej).	Uchwała Nr XLIV / 495 / 2002 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 27 lutego 2002 r.	-
28.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej w rejonie ulicy Wrzesińskiej w Kostrzynie.	Uchwała Nr XXV / 198 / 2009 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 9 marca 2009 r.	Wskazuje się, że tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej M oraz tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej MU należą do terenów, dla których obowiązują zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu, zgodnie z przepisami odrębnymi.
29.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów aktywizacji gospodarczej w Kostrzynie wraz z układem komunikacyjnym miasta.	Uchwała Nr III / 11 / 2002 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 12 grudnia 2002 r.	-
30.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszarów aktywizacji gospodarczej w Kostrzynie wraz z układem komunikacyjnym miasta.	Uchwała Nr XI / 106 / 2003 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 23 października 2003 r.	-

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
31.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego polegającego na zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek nr ewid. 177, 178, 179, 180/1, 181/3, 181/5 oraz 185 położonych w Kostrzynie pomiędzy ulicą Półwiejską i ulicą Graniczną.	Uchwała Nr XXXIII / 305 / 2006 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 16 lutego 2006 r.	-
32.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu aktywizacji gospodarczej, położonego przy ul. Polnej w Kostrzynie.	Uchwała Nr XI / 104 / 2003 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 23 października 2003 r.	1. W części terenów przylegających do drogi krajowej, pod warunkiem nie przekraczania linii rozgraniczających oraz przepisów, dopuszcza się realizację: 1) Pełnego ogrodzenia, o wysokości do 3 m, z obudową biologiczną; 2) Pasa zieleni, przy czym nasadzenia należy realizować w trzech piętrach, tak by roślinność tworzyła zwarty pas zieleni; 3) Ekranu akustycznego, wału ochronnego lub innego zabezpieczenia chroniącego przed uciążliwościami wywołanymi ruchem pojazdów. 2. Środki zabezpieczające przed uciążliwością drogi krajowej realizowane będą staraniem i na koszt inwestorów terenu.
33.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru aktywizacji gospodarczej w miejscowości Glinka Duchowna, Gmina Kostrzyn.	Uchwała Nr XXXVI / 329 / 2006 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 6 lipca 2006 r.	-
34.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy mieszkaniowo-usługowej przy ul. Wrzesińskiej w Kostrzynie.	Uchwała Nr XXXVII / 129 / 96 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 25 czerwca 1996 r.	-

*Program ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92
o łącznej długości 23.26 km*

L.p.	Nazwa dokumentu	Akt powołujący	Uwarunkowania dotyczące klimatu akustycznego
35.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usługowo-mieszkaniowej przy ul. Mickiewicza w Kostrzynie.	Uchwała Nr XXVIII / 224 / 2001 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 24 kwietnia 2001 r.	-
36.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla przebiegu ulicy Mickiewicza w Kostrzynie	Uchwała Nr XXX / 253 / 2001 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 4 września 2001 r.	-

W ramach Programu ochrony środowiska przed hałasem analizowano wszystkie miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego i studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które obowiązują na terenach zlokalizowanych w sąsiedztwie analizowanego odcinka drogi.

4. WNIOSKI

- 1) Program ochrony środowiska przed hałasem wykonano dla terenów otaczających pięć odcinków drogi krajowej nr 92 (Tarnowo Podgórne – Poznań, Poznań – Swarzędz, Swarzędz /Przejście/, Swarzędz – Kostrzyn, Kostrzyn /Obwodnica/) położonych w granicach administracyjnych powiatu poznańskiego. Odcinki będące przedmiotem niniejszego opracowania są jednymi z najbardziej obciążonych ruchem dróg krajowych województwa wielkopolskiego (o średnim rocznym natężeniu ruchu wynoszącym ponad 6 mln pojazdów).
- 2) Głównym celem Programu jest ograniczenie liczby i zasięgu uciążliwości akustycznych, reprezentowanych w niniejszym Programie w postaci odcinków drogi krajowej nr 92 o najwyższych priorytetach (obniżenie wartości przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu do takiego stopnia, aby priorytet narażenia na hałas dla tych odcinków był co najwyżej wysoki).
- 3) Dla osiągnięcia powyższego celu zakłada się realizację w perspektywie strategii krótkookresowej następujących działań:
 - konsekwentna realizacja zapisów decyzji naprawczych oraz analiz porealizacyjnych i przeglądów ekologicznych, które będą wykonane dla przebudowywanych w przyszłości odcinków drogi krajowej - wykonanie niezbędnych zabezpieczeń przeciwdźwiękowych, mających na celu poprawę klimatu akustycznego na terenach podlegających ochronie akustycznej,
 - ograniczenie uciążliwości akustycznej aktualnie funkcjonującego odcinka analizowanej drogi poprzez zastosowanie ekranów akustycznych dla odcinków posiadających priorytety wyższe od niskiego,
 - w przypadku braku możliwości ograniczenia oddziaływania hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów przy zastosowaniu dostępnych rozwiązań technicznych - utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania na terenach, które zlokalizowane są w zasięgach oddziaływania hałasu (art. 135 ustawy Prawo ochrony środowiska [1]).
- 4) Ważnym elementem polityki długookresowej jest konieczność spełniania prawa w zakresie ochrony przed hałasem w przypadku realizowania nowych inwestycji. Planowanie nowych odcinków dróg powinno być realizowane w taki sposób, aby przebiegały one po terenach niepodlegających ochronie akustycznej, w jak największej odległości od budynków mieszkalnych. W przypadku braku możliwości spełnienia tego warunku, tereny podlegające ochronie akustycznej powinny być zabezpieczone przed oddziaływaniem ruchu pojazdów przez zastosowanie odpowiednich urządzeń przeciwdźwiękowych. Jeżeli natomiast ich zastosowanie jest niemożliwe, np. z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego, powinno się dążyć do zmiany funkcji lub wykupu przez zarządcę drogi terenów, których nie można zabezpieczyć przed działaniem hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego. Należy zaznaczyć, że wykupy nieruchomości są praktykowane tylko i wyłącznie na wniosek strony po decyzji sądu.

- 5) Jednym z najważniejszych aspektów polityki długookresowej jest właściwe planowanie przestrzenne w sąsiedztwie ciągów drogowych. Nie należy zezwalać na powstawanie nowych terenów podlegających ochronie akustycznej w strefie oddziaływania hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego. Właściwe organy nie powinny uchylać miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których tereny te lokalizuje się w strefach wysokiego zagrożenia hałasem. Właściwe pod względem akustycznym planowanie przestrzenne powinno się również charakteryzować lokalizowaniem nowych odcinków dróg na terenach nieobjętych ochroną akustyczną.
- 6) Większość problemów uwzględnionych w Programie odnosi się do terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Ustalając listę priorytetów w zakresie ochrony przed hałasem na tych terenach, brano pod uwagę zarówno wielkość przekroczenia poziomu dopuszczalnego, jak i liczbę zagrożonych mieszkańców. Przyjęto założenie, że Program ochrony powinien jasno określać priorytet podejmowania decyzji, a mianowicie w pierwszej kolejności zrealizowane powinny zostać przedsięwzięcia ochronne dla obszarów najbardziej zagrożonych hałasem. Natomiast rozwiązania problemów w rejonach mniej zagrożonych powinny być przesunięte w czasie i etapowane. Tak skonstruowany program działań, obejmujący wszystkie obszary zagrożone hałasem, pozwoli na racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na przedsięwzięcia ochronne i sukcesywne ich przekazywanie w miarę możliwości ekonomicznych.
- 7) Realizacja wszystkich elementów Programu możliwa jest wyłącznie przy współpracy różnych podmiotów. Jej finansowanie spoczywać będzie przede wszystkim na zarządcy drogi, jakim jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Dodatkowo finansowanie może zostać wsparte ze środków unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i funduszy strukturalnych), Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu, dotacji z budżetu państwa, środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz nadwyżki operacyjnej.
- 8) Dla zapewnienia efektywnego postępu realizacji działań wyznaczonych w Programie, niezbędne jest prowadzenie jego monitorowania i kontroli. Odpowiednie przeprowadzanie weryfikacji i dokumentowania postępów pozwoli na aktualizację działań, jak również na wykazanie skuteczności i celowości podejmowanych inwestycji. Podstawowymi elementami kontroli powinny być:
 - raporty dotyczące postępów w realizacji działań zawartych w Programie, sporządzane corocznie (do końca marca za rok poprzedni) przez zarządcę drogi oraz przekazywane do Marszałka Województwa Wielkopolskiego,
 - aktualizacje Programu ochrony środowiska przed hałasem (wykonywane rok po publikacji kolejnych map akustycznych), które stanowić będą ostateczną weryfikację i podsumowanie efektów niniejszego opracowania,
 - monitoring hałasu wykonywany przez zarządcę drogi w trakcie Generalnego Pomiaru Ruchu oraz w postaci wyrywkowych badań szczegółowych, prowadzonych w ramach przygotowywania opracowań środowiskowych dla inwestycji drogowych (np. raportów o oddziaływaniu na środowisko czy analiz porealizacyjnych).

5. LITERATURA

- [1] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. nr 25, poz. 150 ze zm.),
- [2] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227 ze zm.),
- [3] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2002 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem (Dz. U. nr 179, poz. 1498),
- [4] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN} (Dz. U. nr 215, poz. 1414),
- [5] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. nr 120, poz. 826),
- [6] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r., w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. nr 32, poz. 262),
- [7] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie dróg, linii kolejowych, i lotnisk, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach, dla których jest wymagane sporządzanie map akustycznych oraz sposobów określania granic terenów objętych tymi mapami,
- [8] Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku,
- [9] Mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu 16400 pojazdów na dobę. Ciąg drogi krajowej nr 92 na odcinku od km 161+279 do km 170+163 (Tarnowo Podgórne - Poznań). Politechnika Krakowska, 2007 r.,
- [10] Mapy akustyczne dla dróg krajowych o natężeniu ruchu 16400 pojazdów na dobę. Ciąg drogi krajowej nr 92 na odcinku od km 189+991 do km 204+365 (Poznań – Kostrzyn /obwodnica/). Politechnika Krakowska, 2007 r.,
- [11] Pismo Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 4 listopada 2009 r., Znak: RDOŚ-30-OO.III-6617-148/09/mm,
- [12] Opinia sanitarna Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z dnia 12 listopada 2009 r., Znak: NS-72/33-5/09,
- [13] Pismo Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu z dnia 15 października 2010 r., Znak: GDDKiA-O/Po-P-4-aj-O/66/2010,
- [14] Pismo Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu z dnia 11 sierpnia 2011 r., Znak: GDDKiA/O-Po-D9-aj/46/H/2011,
- [15] Dane o ewidencji ludności dotyczące liczby osób zameldowanych pod wskazanymi adresami udostępnione na potrzeby sporządzenia map akustycznych w roku 2007 z zasobów prowadzonych przez gminne i miejskie wydziały ewidencji ludności.,
- [16] www.zumi.pl – 01.03.2011 r.,
- [17] <http://www.stat.gov.pl/gus>,
- [18] <http://www.poznan.uw.gov.pl/web/guest/samorzad>,
- [19] http://www.ulc.gov.pl/_download/opracowania/porkraj_07.pdf,
- [20] Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020, Poznań 2005r.,
- [21] Program Ochrony Środowiska Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019,

- [22] Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2010r.,
- [23] Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015,
- [24] Program ochrony środowiska dla gminy Tarnowo Podgórne na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016, Tarnowo Podgórne, maj 2009 r.,
- [25] Program ochrony środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami Gminy Swarzędz, Swarzędz, wrzesień 2004 r.,
- [26] Program ochrony środowiska dla gminy Kostrzyn na lata 2004 – 2012,
- [27] Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Poznańskiego w latach 2007-2013,
- [28] Strategia Rozwoju Powiatu Poznańskiego na lata 2006-2013,
- [29] Strategia rozwoju gminy Tarnowo Podgórne, Załącznik do Uchwały Nr LI/483/2009 Rady Gminy Tarnowo Podgórne z dnia 30 czerwca 2009 r.,
- [30] Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Swarzędz, 2010 r.,
- [31] Plan rozwoju lokalnego gminy Tarnowo Podgórne na lata 2008 – 2013, Tarnowo Podgórne, wrzesień 2007 r.,
- [32] Plan rozwoju lokalnego gminy Kostrzyn na lata 2004 – 2013, Załącznik do uchwały nr XVIII/178/2004 Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn z dnia 8 lipca 2004 r.
- [33] Tracz M., Bohatkiewicz J. Oceny oddziaływania na środowisko inwestycji i istniejących obiektów drogowych. Zasady ochrony środowiska w projektowaniu, budowie i utrzymaniu dróg. Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych. Instytutu Badawczy Dróg i Mostów. Warszawa, 1998 r.,
- [34] Tracz M., Bohatkiewicz J., Radosz S., Stręk. J. Oceny oddziaływania dróg na środowisko. Część I i II – wydanie drugie rozszerzone i uaktualnione. Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych. Warszawa, 1999 r.,
- [35] Tracz M., Bohatkiewicz J. Postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko. Część I – wydanie trzecie rozszerzone i uaktualnione (wydanie nie zostało wydrukowane i nie było rozpowszechniane przez GDDP). Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych. Warszawa, 2001 r.,
- [36] Kurek R. Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Warszawa 2011.
- [37] <http://natura2000.gdos.gov.pl/>.

ZAŁĄCZNIK NR 1. NOWE DOSTĘPNE TECHNIKI I TECHNOLOGIE W ZAKRESIE OGRA NICZANIA HAŁASU

W chwili obecnej opisy zawarte w następujących opracowaniach:

- „Oceny oddziaływania na środowisko inwestycji i istniejących obiektów drogowych. Zasady ochrony środowiska w projektowaniu, budowie i utrzymaniu dróg” [33],
- „Oceny oddziaływania dróg na środowisko. Część I i II – wydanie drugie rozszerzone i uaktualnione” [34],
- „Postępowanie w sprawie ocen oddziaływania na środowisko. Część I - wydanie trzecie rozszerzone i uaktualnione” [35].

w dobrym stopniu definiują sposoby oceny oraz sposoby i metody ochrony środowiska przed większością niekorzystnych oddziaływań. Poniżej zamieszczono opis działań mających na celu ochronę środowiska przed hałasem drogowym, który stanowi obecnie jeden z największych problemów ochrony środowiska.

W niniejszym opisie odchodzi się od tradycyjnego spojrzenia na ochronę przed nadmiernym hałasem, w którym wyróżnia się trzy strefy:

- **strefę emisji (miejsce powstawania hałasu),**
- **strefę rozwiązań ochronnych,**
- **strefę imisji (miejsce odbioru hałasu – użytkownik terenu, mieszkaniec).**

Zakłada ono możliwość zastosowania urządzeń ochrony tylko w środkowej strefie. Zazwyczaj ogranicza się to do wprowadzenia ekranów akustycznych pomiędzy źródłem a odbiorcą dźwięku. Zabezpieczenia te nie zawsze są możliwe do wykonania ze względów technicznych (lokalizacja, niezbędne parametry geometryczne i akustyczne itp.) i ekonomicznych.

W miejsce to zaleca się stosowanie rozwiązań kompleksowych, gdzie strefą rozwiązań ochronnych obejmuje się strefę emisji i imisji hałasu). Połączenie różnych sposobów i metod w obu strefach umożliwia uzyskanie efektu skumulowanej ochrony przed hałasem drogowym i niekiedy innymi niekorzystnymi oddziaływaniami (np. zanieczyszczenia powietrza).

Rys. 4. Strefy emisji i imisji hałasu oraz obszar rozwiązań ochronnych w uniwersalnym podejściu do ochrony przed hałasem drogowym

Działania w strefie emisji dotyczą przede wszystkim zmniejszenia efektu generowania hałasu przez pojazdy u źródła, czyli w przekroju drogi. Działania w strefie imisji dotyczą stosowania odpowiednich środków ochrony odbiorcy i powinny one mieć na celu ograniczenie hałasu do poziomu mniejszego od dopuszczalnego na granicy działki, do której zarządzający posiada tytuł prawny - zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska [1].

Metody i środki ochrony przed nadmiernym hałasem można podzielić według poniższego zestawienia.

Ochrona przed hałasem drogowym w strefie emisji:

- a) Pojazd i kierowca;
 - konstrukcja pojazdu, konstrukcja silnika, rodzaj stosowanych opon,
 - metody i środki związane ze stylem jazdy kierowców.
- b) Projektowanie dróg, dobór poszczególnych elementów drogi;
 - lokalizacja drogi i jej otoczenie,
 - przekrój podłużny drogi,
 - przekrój poprzeczny drogi,
 - nawierzchnia drogi,
 - częściowe i pełne przekrycia drogi oraz tunele.
- c) Organizacja ruchu;
 - regulacja natężenia ruchu pojazdów,
 - regulacja struktury pojazdów,
 - regulacja płynności i prędkości ruchu,
 - uspokojenie ruchu.

Na część z nich zarządca drogi może mieć wpływ na etapie wykonywania i uzgadniania dokumentacji projektowej – b), oraz zarządzania drogą – c), natomiast część jest niezależna od działań zarządcy drogi – a).

Do sposobów i metod ochrony przed hałasem drogowym w strefie imisji należą:

- Urządzenia zlokalizowane na drodze fali dźwiękowej pomiędzy źródłem hałasu a odbiorcą:
 - ekrany akustyczne w postaci konstrukcji typu ściana,
 - wały (ekrany) ziemne,
 - kombinacja ekranu ziemnego z ekranem akustycznym,
 - zabudowa niemieszkalna mająca na celu ochronę budynków mieszkalnych,
 - pasy zieleni izolacyjnej.
- Metody i środki związane z lokalizacją i odpowiednim ukształtowaniem budynku oraz jego izolacją przed oddziaływaniami akustycznymi:
 - lokalizowanie budynków mieszkalnych w odpowiedniej odległości od tras komunikacyjnych,
 - zmiana przeznaczenia funkcji budynku,
 - domknięcia (ekrany) ścian szczytowych dla budynków zlokalizowanych prostopadle w stosunku do drogi.

W dalszej części rozdziału przedstawiono krótkie opisy wymienionych wyżej sposobów i urządzeń ochrony przed hałasem.

Natężenie ruchu pojazdów

Wielkość natężenia ruchu jest najbardziej znaczącym czynnikiem wpływającym na poziom emitowanego hałasu od drogi. Jednocześnie jest to element, na którego wzrost zarządca drogi nie ma wpływu.

Przedmiotowy odcinek drogi krajowej ma na celu między innymi prowadzenie ruchu tranzytowego (obsługa międzyregionalna) w związku z czym nie jest możliwe wyeliminowanie tego ruchu bez stworzenia alternatyw. Analizowany odcinek drogi poza funkcją tranzytową łączy w sobie również funkcję mającą na celu obsługę ruchu lokalnego tj. dojazdu do miasta.

W przypadku ruchu tranzytowego istnieje możliwość skierowania go na obwodnice (po ich realizacji, które są przewidziane w planach inwestycyjnych województwa), przy czym działanie to odniesie największy skutek w odniesieniu do ruchu ciężkiego. Jednakże lokalny ruch dojazdowy nawet po realizacji obwodnic z oczywistych względów pozostanie.

W związku z powyższym w zakresie wpływu na natężenie ruchu zarządca drogi ma ograniczone możliwości ponieważ nie może wpłynąć na ograniczenie ruchu bez realizacji alternatywnych połączeń. Ponadto, nawet mimo zrealizowania połączeń alternatywnych, spora część ruchu pozostanie z uwagi na fakt, iż celem podróży w analizowanym przypadku nie jest tranzyt przez miasto tylko dotarcie do niego.

Konstrukcja pojazdu (zawieszenie, kształt – współczynnik opływu), konstrukcja silnika, rodzaj stosowanych opon

Sposoby ochrony związane z konstrukcją pojazdów poruszających się po drodze należą do grupy metod niezależnych od działań zarządcy drogi. Można je określić, jako quasi-metody ochrony, gdyż są one uzależnione od działań grupy właścicieli pojazdów oraz obowiązujących przepisów i norm.

Należy zaznaczyć, że prace wszystkich liczących się koncernów samochodowych mają na celu między innymi obniżenie generowanego hałasu przez pojazdy zarówno tego pochodzącego od styku opony i nawierzchni jak i tego generowanego przez silniki.

Należy stwierdzić, iż zarządca drogi objętej zakresem niniejszego Programu nie ma wpływu na konstrukcję pojazdów, a co za tym idzie na ograniczenie emisji hałasu z tym związanej.

Lokalizacja drogi i jej otoczenie

Wśród tej grupy środków ochronnych można wydzielić dwie podgrupy:

- metody i środki możliwe do zastosowania na etapie lokalizacji inwestycji,
- metody i środki możliwe do zastosowania na etapie przebudowy istniejącej drogi.

W pierwszym przypadku jest możliwe zastosowanie rozwiązań sytuacyjnych np. maksymalne odsunięcie projektowanej drogi od obszarów chronionych, w drugim przypadku te możliwości są bardzo mocno ograniczone ze względu na istniejące zagospodarowanie terenu. W przypadku nowoprojektowanych dróg (np. dróg ekspresowych i dróg wyższych klas technicznych) zaleca się, w miarę dostępności terenu, odsunięcie osi drogi o minimum 100 - 500 m od krawędzi obszaru chronionego akustycznie. W przypadku braku możliwości poprowadzenia drogi w odległości zapewniającej komfort akustyczny na terenach objętych ochroną konieczne jest wykonanie zabezpieczeń akustycznych. Z uwagi na to, że przeważnie w przypadku nowoprojektowanych odcinków dróg dostępność (skrzyżowania, zjazdy)

jest ograniczona, istnieje techniczna możliwość wykonania skutecznych zabezpieczeń przed hałasem.

W drugim przypadku (na etapie przebudowy istniejącej drogi) wykonanie efektywnych zabezpieczeń może być ograniczone ze względu na dodatkowe zajęcie terenu. Ponadto w przypadku przebudowy istniejących odcinków dróg bardzo często występuje problem powstający na styku potrzeby zapewnienia ochrony akustycznej i jednoczesnego zapewnienia dostępności do drogi publicznej mieszkańcom mającym swoje posesje zlokalizowane wzdłuż tej drogi – problem dużej liczby zjazdów. Rozwiązania opisane powyżej są możliwe do zastosowania na analizowanym w ramach niniejszego Programu odcinku drogi.

Przekrój podłużny drogi

Jednym z ważniejszych elementów mających wpływ na generowanie hałasu jest pochylenie podłużne drogi – im jest ono większe, tym generowany hałas jest większy, głównie od pojazdów ciężkich (hałaśliwych). Na etapie projektu możliwe jest analizowanie pochylenia podłużnego drogi, wobec czego na obszarach chronionych i w otoczeniu obiektów chronionych zaleca się stosowanie łagodniejszych spadków, o wielkości nie przekraczającej 3 %.

Należy pamiętać o tym aspekcie na etapie projektowania nowych odcinków dróg mogących znacznie oddziaływać na sąsiadujące z nimi tereny, które mogą być objęte zakresem kolejnego Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa wielkopolskiego.

Przekrój poprzeczny drogi

Wśród elementów przekroju poprzecznego można wyróżnić dwie grupy mające wpływ na poziom dźwięku:

- Liczba możliwych pojedynczych potoków pojazdów samochodowych
- liczba jezdni i pasów ruchu.
Zwiększenie liczby pasów ruchu może wpłynąć na poziom generowanego dźwięku ze względu na upłynnienie ruchu i przesunięcie źródła hałasu w stosunku do odbiorcy.
- Ukształtowanie i pokrycie terenu otaczającego drogę: pochylenie skarp, sposób umocnienia skarp, pasów zieleni, pasów dzielących, (trawa, wykończenie twarde – płyty betonowe, chodnikowe, kostka brukowa itp.).
Odpowiednie ukształtowanie skarpy wykopu z zastosowaniem zieleni może stanowić bardzo dobry sposób ochrony przed hałasem w bezpośrednim sąsiedztwie źródła hałasu, natomiast zastosowanie powierzchni twardej zwiększy zasięg oddziaływania.

Przy projektowaniu odcinków dróg, które mogą się znaleźć w zakresie kolejnego Programu ochrony środowiska przed hałasem należy pamiętać o odpowiednim ukształtowaniu i pokryciu terenu otaczającego drogę w taki sposób, aby możliwe było zastosowanie urządzeń ochrony przeciwdźwiękowej.

Nawierzchnia drogi

Rodzaj i stan techniczny nawierzchni drogi ma bardzo duży wpływ na emisję hałasu. Większa szorstkość powierzchni jezdni powoduje dodatkowe emisje na styku koło – nawierzchnia, stąd typowe nawierzchnie przeważnie betonowe są „głośniejsze” niż bitumiczne przy jednakowych parametrach ruchu (natężenie, prędkość pojazdów).

Znane są obecnie zastosowania tzw. „cichych nawierzchni”, których właściwości akustyczne otrzymuje się dzięki odpowiedniemu doborowi i wykonaniu

warstw ścieralnych betonu asfaltowego. Szacuje się, że redukcja emisji hałasu może wynieść około 3 do 5 dB. Efekt ten niestety zmniejsza się w czasie wraz ze zużyciem nawierzchni i pogorszeniem własności nawierzchni, a także jej zabrudzeniem.

Dodatkowe emisje pojawiają się w momencie zniszczenia nawierzchni (powstania spękań i ubytków warstwy ścieralnej, koleiny). Remont lub przebudowa nawierzchni może w znaczącym stopniu zmniejszyć emisję hałasu, a przez to ograniczyć konieczność zastosowania innych, droższych środków ochrony.

Analizowane drogi z uwagi na ilość pojazdów jakie się po nich poruszają nadają się do zastosowania „cichych nawierzchni”. Nawierzchnie te z uwagi na droższą technologię wykonania i utrzymania są preferowane na odcinkach o dużym natężeniu ruchu.

W przypadku realizacji odcinków w technologii „cichych nawierzchni” zdaniem autorów niniejszego opracowania konieczne jest zapewnienie odpowiedniej kampanii informacyjnej, ponieważ redukcja hałasu wynikająca z zastosowania cichej nawierzchni mieści się w granicach, które mogą zostać nie zauważone przez mieszkańców. Efekt 3 – 5 dB (pomimo, że jest to już znacząca redukcja poziomu hałasu) może zostać nie zauważony jeżeli ogólny poziom hałasu na danym odcinku był wysoki.

Należy zaznaczyć, że zastosowanie „cichych nawierzchni” bardzo często jest i powinno być połączone z innymi środkami ochrony akustycznej np. wymuszenie przestrzegania ograniczeń prędkości wraz z zastosowaniem środków poprawiających płynność ruchu. Wówczas efekt skumulowany kilku działań jest zdecydowanie większy i wyraźnie odczuwalny dla społeczeństwa.

Płynność ruchu

W miastach i dojazdach do miast głównym problemem związanym z oddziaływaniem hałasu jest duża liczba zatrzymań pojazdów na skrzyżowaniach na których działają sygnalizacje świetlne oraz samochodów stojących w korkach ulicznych. Aby zwiększyć płynność ruchu i ograniczyć liczbę zatrzymań, podczas których pojazdy emitują większy hałas, stosuje się różnego rodzaju systemy sterujące ruchem:

- tworzenie efektu tzw. „zielonej fali”, gdy pojazdy poruszające się z określoną prędkością nie muszą zatrzymywać się na skrzyżowaniach z sygnalizacją świetlną,
- regulacja kierunku ruchu na pasach jednej jezdni (fot. 1) – zmiana kierunku ruchu na pasach wewnętrznych w okresach dużego obciążenia jednej relacji (np. w trakcie godzin szczytu komunikacyjnego, podczas masowych imprez itp.).

Fot. 1. Przykład sterowania ruchem na drodze jednojezdniowej, czteropasowej w pobliżu terenów targowych, gdzie następują znaczne problemy z płynnością ruchu w określonych kierunkach i porach dnia (Niemcy - Monachium)

Uspokojenie ruchu

Elementy uspokojenia ruchu stosowano w Polsce do tej pory na odcinkach dróg, gdzie ich głównym celem jest ograniczenie prędkości pojazdów. Pośrednio powodowało to zmniejszenie emisji poziomu dźwięku. Skuteczność tego typu rozwiązań może wskazywać, że można je zalecać w obszarach, gdzie konieczne jest obniżenie poziomu dźwięku o określoną wartość. Do środków tych możemy zaliczyć:

- ograniczenia prędkości w postaci oznakowania pionowego,
- foto- i wideoradary połączone z odpowiednim oznakowaniem,
- zmniejszenie szerokości pasa ruchu poprzez zastosowanie różnego typu szykan, malowania itp., zmianę rodzaju nawierzchni jezdni (fot. 2 i fot. 3)
- celem takiego działania jest „wymuszenie” na kierowcach jazdy z prędkością wskazaną oznakowaniem, co uzyskuje się za sprawą odpowiedniego geometrycznego ukształtowania przekroju drogowego
- zmiana kierunku prowadzenia ruchu na skrzyżowaniu poprzez zastosowanie ronda.

Szacuje się, że zmniejszenie poziomu hałasu w otoczeniu ronda w stosunku do innych typów skrzyżowań może wahać się od 2 do 5 dB. Duże znaczenie w przypadku kształtowania własności akustycznych ronda ma sposób wypełnienia wyspy centralnej. Jeden z lepszych wyników otrzymuje się, gdy wykorzystuje się dodatkowo tłumiący charakter pokrycia terenu (trawa).

Obecne przepisy określające prędkość dopuszczalną w obszarach zabudowanych (okres pomiędzy 5:00 a 23:00 – 50 km/h i okres pomiędzy 23:00 a 5:00 – 60 km/h) nie sprzyjają ochronie akustycznej. Prędkość pojazdów jest jednym z najważniejszych czynników wpływających na emisję hałasu. Prędkość około 50 km/h jest prędkością pożądaną przy ochronie akustycznej – z badań wynika że pojazdy przy tej prędkości generują najmniej hałasu. W związku z tym, że w porze nocy (pomiędzy godziną 22:00 a 6:00) poziomy dopuszczalne hałasu są bardziej restrykcyjne wskazanym byłoby doprowadzenie do jednolitej prędkości (wynoszącej 50 km/h) w obszarach zabudowy dla całej doby. Jednak działanie to powinno być połączone z innymi działaniami, które doprowadzą do tego że pojazdy będą na tych odcinkach poruszać się z obowiązującą prędkością. Do działań tych mogą należeć

np.: odpowiednie zaprojektowanie przekroju poprzecznego drogi (szykany), zaprojektowanie sygnalizacji świetlnej w taki sposób, aby tzw. „zielona fala” była zaprojektowana na prędkość 50 km/h, wprowadzenie systemu wideo i fotoradarów.

Fot. 2. Przykład strefy ruchu uspokojonego o dopuszczalnej prędkości 50 km/h (Holandia) - droga opowiadająca drodze krajowej w przejściu przez miejscowość

Fot. 3. Przykład strefy ruchu uspokojonego o dopuszczalnej prędkości 30 km/h w centrum miejscowości (Holandia)

Ekrany akustyczne w postaci konstrukcji typu ściana

Obecnie jest to najpowszechniej stosowany sposób ochrony przed hałasem, głównie ze względu na swoje zalety:

- małe zajęcie terenu,
- łatwość montażu,
- dobra efektywność (pod warunkiem ich prawidłowego rozwiązania),
- akceptowalne koszty (w przypadku typowych rozwiązań),
- estetyka rozwiązań pod warunkiem spełnienia przynajmniej podstawowych zasad dotyczących „rytmu” elementów powtarzalnych, proporcji, porządku rozwiązania, harmonii, kontrastu, dopasowania do otaczającego terenu,

kolorystyki (są to najczęściej podawane elementy w instrukcjach i zasadach projektowania).

Podczas analizy wyboru ekranów, jako środka ochrony przed nadmiernym hałasem należy jednak wziąć pod uwagę dodatkowe czynniki wpływające na jego efektywność:

- ukształtowanie zabudowy mieszkaniowej wzdłuż dróg (liczba zjazdów i skrzyżowań, powiązana z koniecznością budowy dróg serwisowych),
- wysokość i odległość od drogi obiektów chronionych, budynki powinny znajdować się w cieniu akustycznym ekranu,
- gęstość sieci podziemnych, wpływająca na możliwość lokalizacji ekranu,
- odsunięcie ekranu od źródła dźwięku ze względu na ograniczenia widoczności na skrzyżowaniach i zajazdach.

Najczęściej stosowane ekrany dzielą się na dwa typy pod względem ich sposobu funkcjonowania:

- ekrany odbijające (refleksyjne),
- ekrany pochłaniające (absorpcyjne), o większej skuteczności od refleksyjnych.

Biorąc pod uwagę materiały, z jakich zbudowane są ekrany, a jakie są dostępne na rynku można zastosować ekrany:

- betonowe: modułowe lub z elementów prefabrykowanych,
- drewniane,
- metalowe,
- przezroczyste,
- mieszane, z możliwością podtrzymania roślinności pnącej.

Wysokość standardowych ekranów powinna się wahać od 3 do 5 m. Niższe ekrany mogą być stosowane na szczycie wałów ziemnych lub w przypadku przebiegu drogi w nasypie. Zastosowanie ekranów wyższych powinno być poprzedzone analizą ekonomiczną ich zastosowania, gdyż ze względu na dodatkowe obciążenia boczne muszą posiadać specjalne konstrukcje wsporcze.

Bez względu na zastosowane parametry, faktyczna efektywność ekranów akustycznych w postaci ściany może wynosić do kilkunastu decybeli. Wybór zasadności zastosowania, a następnie typu i materiału ekranu powinny być rozpatrywane na wczesnym etapie projektowania rozwiązań drogowych, z uwzględnieniem dodatkowej zajętości terenu oraz efektów wizualnych (krajobrazowych).

Z uwagi na obowiązujące przepisy dotyczące lokalizacji urządzeń w obszarze pasa drogowego oraz sposób funkcjonowania ekranów akustycznych, są one najczęściej stosowane w bezpośrednim sąsiedztwie drogi (w pobliżu źródła dźwięku). W przypadku pojedynczych obiektów wymagających ochrony przy użyciu ekranów akustycznych powinno się wykonać analizę ekranowania bezpośrednio przy obiekcie, które będzie stanowiło jednocześnie ekran i pełne ogrodzenie posesji/obektu. W niektórych tego typu przypadkach powinno się wykonać również analizę ekonomiczną budowy ekranów akustycznych – przypadki, gdzie ekonomicznie uzasadnione może być wykupienie obiektu zamiast budowy ekranów (pod warunkiem uzyskania zgody właścicieli obiektu). W analizie takiej należy również uwzględnić koszty późniejszego utrzymania, konserwacji i remontów ekranów akustycznych.

Przykład zastosowania ekranu akustycznego przedstawiono poniżej na fot. 4.

Fot. 4. Przykład typowego zastosowania ekranu akustycznego na autostradzie A2

(Polska)

Wały ziemne

Wały ziemne stanowią jeden z najskuteczniejszych sposobów ochrony przed hałasem, którego efektywność w zależności od położenia odbiorcy może wynosić nawet do 25 dB. Możliwość stosowania tego rozwiązania jest jednak często bardzo ograniczona ze względu na konieczność pozyskania dodatkowego terenu, stąd stosuje się je głównie poza miastami na terenach z zabudową rozproszoną lub w obszarach chronionych.

Kombinacja ekranu ziemnego z ekranem akustycznym

Kombinacja ekranu ziemnego z ekranem akustycznym jest jednym ze skuteczniejszych rozwiązań w ochronie przed hałasem drogowym. Ma lepszą efektywność od samego ekranu, a jednocześnie ich budowa wymaga mniejszej powierzchni terenu od samego wału ziemnego. Jednak, podobnie jak wał, jest to rozwiązanie, które można zastosować jedynie na obszarze o niewielkiej ilości zjazdów i skrzyżowań.

Zabudowa niemieszkalna mająca na celu ochronę budynków mieszkalnych

Zabudowa niemieszkalna mająca na celu ochronę budynków mieszkalnych – np. garaże, obiekty handlowe itp. to najefektywniejszy sposób ochrony w strefie imisji. Przykład ekranowania obiektów podlegających ochronie akustycznej przez inne budynki przedstawiono na fot. 5. Ten sposób zabezpieczenia przed nadmiernym hałasem powinien zostać przewidziany i zaprojektowany na etapie planowania zagospodarowania obszaru zabudowy mieszkaniowej.

Na każdym z analizowanych odcinków dróg jest możliwy do zastosowania sposób ekranowania obiektów mieszkalnych przez inne budynki nie podlegające ochronie akustycznej, działanie to nie leży natomiast w zakresie kompetencji zarządzających tymi drogami.

Fot. 5. Ekranowanie obiektów mieszkalnych przez garaże usytuowane bezpośrednio przy ulicy (Polska)

Pasy zieleni izolacyjnej

Pasy zieleni izolacyjnej są najmniej skutecznym środkiem z punktu widzenia ochrony przed hałasem – spadek hałasu wynosi około 0.5 dB na 1 m szerokości gęstego żywopłotu (nie więcej jednak niż 5 dB). Warto jednak pamiętać, że pasy zieleni izolacyjnej pełnią jednocześnie rolę filtra chroniącego przed niektórymi zanieczyszczeniami powietrznymi oraz pyłem pochodzącym z dróg.

Lokalizowanie budynków mieszkalnych w odpowiedniej odległości od tras komunikacyjnych

Ze względu na ograniczenie oddziaływania od dróg o dużym natężeniu ruchu zaleca się lokalizować nowe budynki mieszkalne poza jego zasięgiem. W rzeczywistości sposób ten przy obecnym sposobie podziału ewidencyjnego i zagospodarowania terenu jest mało realny do zastosowania.

Zmiana przeznaczenia funkcji budynku

Zmiana przeznaczenia funkcji budynku stanowi często zalecany, ale w praktyce mało realny do zastosowania sposób przeciwdziałania negatywnym skutkom emisji hałasu. Bardzo często jest on nie do spełnienia ze względu na fakt, iż wewnątrz budynku przy określonej funkcji niezbędne jest dotrzymanie mniejszych niż występujące poziomów dopuszczalnych hałasu. Dlatego poza zmianą funkcji niezbędne są niekiedy dodatkowe prace wynikające z konieczności dostosowania obiektu do nowej funkcji. Zmiana przeznaczenia funkcji budynku może nastąpić w myśl obecnie obowiązujących przepisów po ustanowieniu obszaru ograniczonego użytkowania.

Wykonanie budynków z zaprojektowanymi ekranami na elewacji

Metoda ta jest możliwa do zastosowania głównie w przypadku nowych budynków. Polega ona na budowie przed chronioną elewacją przezroczystej ściany, spełniającej określone warunki (wytrzymałość na dodatkowe obciążenia od wiatru, przewietrzalność przestrzeni pomiędzy ścianą a budynkiem, uwarunkowania przeciwpożarowe itd.). W przypadku istniejących budynków często te warunki są nie do spełnienia. Można natomiast stosować taką formę zabezpieczenia

przeciwhałasowego na budynkach, które mają zostać wybudowane w sąsiedztwie odcinków dróg objętych zakresem niniejszego opracowania.

ZAŁĄCZNIK NR 2. ANALIZA UWAG I WNIOSKÓW ZGŁOSZONYCH W TRAKCIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROWADZONYCH OD 16 CZERWCA DO 31 SIERPNIA 2011 R.

w ramach opracowywania projektu Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23,26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

1. Przedmiot konsultacji

Przedmiotem konsultacji społecznych był przygotowany projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23,26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Celem podania do publicznej wiadomości opracowanych dokumentów oraz przeprowadzenia spotkań z udziałem mieszkańców powiatów objętych programami było przedstawienie głównych założeń i celów przedmiotowego opracowania oraz wysłuchanie wniosków i spostrzeżeń na temat problemów mieszkańców, związanych z uciążliwością hałasu w sąsiedztwie dróg krajowych zlokalizowanych w granicach województwa. W ramach konsultacji społecznych możliwe było również składanie uwag i wniosków do opracowanej wstępnej wersji Programu ochrony środowiska przed hałasem, które został udostępniony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego.

2. Data i miejsce prowadzonych konsultacji

Konsultację projektu programu rozpoczęto 16 czerwca 2011 r. ogłoszeniem na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego. W ramach konsultacji zorganizowano spotkanie informacyjne ze społeczeństwem. Na spotkania zaproszono mieszkańców oraz przedstawicieli samorządów lokalnych, w granicach których zlokalizowane są drogi, dla których wykonywane są Program ochrony środowiska przed hałasem. Zaproszenia na spotkanie zostały wysłane drogą pocztową.

Data	Miejscowość, w których zorganizowano spotkania	Adresy
29 czerwca 2011 r.	Poznań	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Al. Niepodległości 18 61-713 Poznań

Na spotkaniu przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego oraz wykonawcy opracowania przedstawili ogólne założenia, problemy oraz propozycje działań naprawczych, jakie zaproponowano w projekcie Programu ochrony środowiska przed hałasem. Następnie odbyła się dyskusja i składanie ewentualnych uwag i wniosków.

Wszyscy zainteresowani problematyką poruszaną w tworzonej dokumentacji mogli składać pisemne uwagi lub wnioski do wykonywanego opracowania podczas całego procesu konsultacji.

3. Sposób uwzględnienia zgłoszonych uwag, wniosków i zastrzeżeń.

Poniżej został przedstawiony sposób uwzględnienia uwagi i wniosków złożonych podczas konsultacji społecznych oraz ramach oceny strategicznej w projekcie Programu ochrony środowiska przed hałasem lub argumentację za odrzuceniem proponowanych rozwiązań. W poniższej tabeli zestawiono poszczególne postulaty oraz sposób ustosunkowania się do nich przez wykonawcę Programów ochrony środowiska przed hałasem.

Lp.	Wnioskodawca / Nazwa programu	Treść wniosku	Sposób uwzględnienia uwagi w projektach Programów ochrony środowiska przed hałasem
1.	Urząd Miejski Kostrzyn / projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	W treści projektu wystąpił błąd polegający na niewłaściwym określeniu rodzaju placówki. W miejscowości Kostrzyn jak i na terenie całej gminy Kostrzyn nie ma szpitala. Na ul. Braci Drzewieckich znajduje się zespół Lekarza Rodzinnego „SANUS” i Pielęgniarski Ośrodek Medycyny Środowiskowej „ALMA”	Uwzględniono
2.	Rada Sołecka Wsi Sady/ projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	Włączyć do realizacji do 2013 r budowę ekranów dźwiękochłonnych dla odcinka drogi krajowej 92 przebiegający przez miejscowość Sady (od 164 km do 165 km).	Nie uwzględniono – podczas opracowywania programów ochrony środowiska przyjęto, iż w pierwszym etapie do czyli roku 2013 będą realizowane działania na terenach wokół odcinków dróg dla których wskaźnik M miał wartość wyższą od 100.
3.	Jacek Kowalak/ projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	Włączyć do realizacji do 2013 r budowę ekranów dźwiękochłonnych dla odcinka drogi krajowej 92 przebiegający przez miejscowość Sady (od 164 km do 165 km).	Nie uwzględniono – podczas opracowywania programów ochrony środowiska przyjęto, iż w pierwszym etapie do czyli roku 2013 będą realizowane działania na terenach wokół odcinków dróg dla których wskaźnik M miał wartość wyższą od 100.

4.	Urząd Gminy Tarnowo Podgórne	1. Należy rozważyć zwiększenie ilości posadowienia ekranów akustycznych celem wyeliminowania negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko zwłaszcza w obszarach, na których zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa – miejscowość Przeźmierowo, sady, Tarnowo Podgórne (rejon ul. Malinowej i Działkowej). 2. W miejscowości Swadzim zostały wybudowane ekrany akustyczne (w związku z realizacją węzła na S11), które nie zostały uwzględnione w opracowaniu	1. Nie uwzględniono – podczas opracowywania programów ochrony środowiska przyjęto, iż w pierwszym etapie do czyli roku 2013 będą realizowane działania na terenach wokół odcinków dróg dla których wskaźnik M miał wartość wyższą od 100. 2. Materiałem źródłowym dla opracowania Program ochrony środowiska były mapy akustyczne z 2007 r.
5.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu / projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	1. Tarnowo Podgórne – Poznań – po wybudowaniu węzła Swadzim w ciągu realizowanej obecnie drogi ekspresowej S11 Zachodnia Obwodnica m. Poznania przewiduje się modernizację dk 2 polegającą na ułożeniu nowej warstwy bitumicznej.	Uwzględniono – w Programie dodano inwestycję planowaną do zrealizowania przez GDDKiA jako działania naprawcze.
6.	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu / projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	2. Poznań – Kostrzyn – przewidywane odciążenie odcinka od 2012 r. poprzez węzeł Iwno w kierunku A2, budowany w ramach drogi ekspresowej S5 Wschodnia Obwodnica m. Poznania.	Uwzględniono – w Programie dodano inwestycję planowaną do zrealizowania przez GDDKiA jako działania naprawcze.

7.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu / projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	1. W pkt. 9.3. na str. 98 oraz w pkt. 15 na str. 105 prognozy podano niewłaściwe nazwy obszarów chronionych – „obszar chronionego krajobrazu Rynny Jeziora Lusowskiego i Doliny Sarny” oraz „obszar Natura 2000 Dolina Sarnicy”. Zwracam uwagę, że prawidłowe nazwy tych obszarów to: obszar chronionego krajobrazu Rynny Jeziora Lusowskiego i Doliny Samy i obszar Natura 2000 PLB300013 „Dolina Samicy”	Uwzględniono – wprowadzono korektę w Programie i w prognozie.
8.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu / projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	2. W pkt. 2.4.1. na str. 13 - 14 projektu Programu napisano: „(...) wykonanie niezbędnych zabezpieczeń przeciwdźwiękowych, mających na celu poprawę klimatu akustycznego w otoczeniu budynków podlegających ochronie akustycznej”. W pkt. 2.4.2. na str. 14. projektu napisano: „budynki podlegające ochronie akustycznej powinny być zabezpieczone przed oddziaływaniem ruchu pojazdów przez zastosowanie odpowiednich urządzeń przeciwdźwiękowych. Jeżeli natomiast ich zastosowanie jest niemożliwe, np. z uwagi na bezpieczeństwo ruchu drogowego, powinno się dążyć do zmiany funkcji lub wykupu przez zarządzającego drogą budynków, których nie można zabezpieczyć przed działaniem hałasu przekraczającym poziomy dopuszczalny”. Następnie w pkt. 2.10.1.2. na str. 21 - 22 projektu programu napisano: „Właściwe planowanie przestrzenne polega na tym, aby budynki podlegające ochronie akustycznej lokalizować w dalszej odległości od krawędzi jezdni dróg wyższych klas. Natomiast bliżej trasy komunikacyjnej mogą być zlokalizowane budynki handlowo – usługowe, które nie podlegają ochronie akustycznej. Dodatkowo budynki te mogą stanowić naturalny ekran akustyczny, dla budynków chronionych, zlokalizowanych w dalszej odległości od źródła dźwięku (...). W przypadku bliskiej lokalizacji takich obszarów w stosunku do jezdni projektowanej drogi lub torowiska, należy zaproponować takie zabezpieczenia przeciwhałasowe, aby zabudowa podlegająca ochronie akustycznej nie znalazła się w strefie oddziaływania hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego”. Natomiast w pkt. 5 na str. 57 projektu Programu napisano: „Nie należy zezwalać na budowanie nowych budynków w strefie oddziaływania hałasu o poziomie większym od dopuszczalnego”. Zwracam uwagę, że zgodnie z art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 ze zm.) i	Uwzględniono – zmieniono zapisy w Programie i w prognozie w taki sposób, aby odnosiły się do terenów podlegających ochronie akustycznej, określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 826), a nie do budynków.

		rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120, poz. 826) ochronie akustycznej podlegają tereny, a nie budynki. W związku z tym dopuszczalne poziomy hałasu muszą być zachowane na granicy terenu chronionego akustycznie. Należy zweryfikować odpowiednie zapisy projektu Programu i prognozy w tym zakresie.	
9.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu / projekt Programu ochrony środowiska przed hałasem dla pięciu odcinków drogi krajowej nr 92 o łącznej długości 23.26 km wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.	3. W pkt 2.4.2. na str. 14 projektu Programu napisano: „Właściwe organy nie powinny uchylać miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których tereny budownictwa mieszkaniowego lokalizuje się w strefach wysokiego zagrożenia hałasem”. Zwracam uwagę, że zgodnie z art. 113 ust. 2 pkt. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska i rozporządzeniem w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, dopuszczalne poziomy hałasu zostały określone nie tylko dla terenów zabudowy mieszkaniowej. Należy zweryfikować zapisy projektu Programu w tym zakresie. Odpowiednie modyfikacje należy także wprowadzić w prognozie.	Uwzględniono – zmieniono zapisy w Programie i prognozie w taki sposób, aby uwzględnić w opisie wszystkie tereny podlegające ochronie akustycznej, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 826).
10.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu / wszystkie projekty Programów ochrony środowiska przed hałasem	1. W prognozach zalecono, aby na analizowanych odcinkach dróg wykonać ekrany akustyczne nieprzezroczyste (pochlaniające), a w przypadku konieczności zastosowania ekranów przezroczystych (odbijających) umieścić na tych ekranach widoczne dla ptaków elementy np. nadrukowane czarne pionowe pasy o szerokości 2 cm w odległości 10 cm od siebie. Informuję, że zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Poradniku projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach” (R.T. Kurek, Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Warszawa 2010 r.) ekrany dźwiękoszczelny w postaci przezroczystych płyt, ze względu na duże zagrożenie kolizjami z udziałem ptaków, należy stosować tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach i zawsze z zastosowaniem odpowiednich metod ograniczania śmiertelności ptaków. Oprócz metody zaproponowanej w prognozach, w poradniku zaleca się następujące rozwiązania: - budowa ekranów z możliwie najmniejszych płyt, przedzielonych widocznymi (łatwo zauważalnymi) elementami montażowymi (konstrukcyjnymi), - zastosowanie szerokiej i widocznej górnej krawędzi, - naklejanie pionowych pasów o jasnej barwie, na całej wysokości ekranów (pasy o szerokości 1 cm w odstępach co 5 cm),	Uwzględniono – rozszerzono zapisy dotyczące uwarunkowań i parametrów przezroczystych ekranów akustycznych w oparciu o „Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach”. Opracowanie wprowadzono również do spisu literatury.

		- unikanie gęstych nasadzeń drzew i krzewów wzdłuż krawędzi ekranów (dotyczy wyłącznie ekranów transparentnych). W związku z powyższym, w przypadku konieczności zastosowania ekranów przezroczystych na analizowanych odcinkach dróg krajowych i autostrady A2 należy wziąć pod uwagę również pozostałe rozwiązania minimalizujące negatywne oddziaływanie ekranów transparentnych na awifaunę.	
11.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu / wszystkie projekty Programów ochrony środowiska przed hałasem	2. W projektach Programów określono kierunki i zakres działań niezbędnych do przywracania akustycznych standardów jakości środowiska, z podziałem na działania krótko- i długookresowe. Jednym z zaproponowanych działań jest edukacja ekologiczna. W związku z powyższym w prognozie należy przedstawić oczekiwany efekt środowiskowy w wyniku realizacji ww. zadania, czyli o ile zmniejszy się przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu. Zwracam uwagę, że realizacja tego zadania nie spowoduje osiągnięcia celu określonego w art. 84 ustawy Prawo ochrony środowiska.	Nie uwzględniono – na etapie wykonywania Programu nie jest możliwe dokładne określenie oczekiwanego efektu środowiskowego, który nastąpi po realizacji działań proponowanych w tym kierunku. Jednocześnie informujemy, że dla wszystkich odcinków dróg posiadających bardzo wysoki priorytet narażenia na hałas, oprócz edukacji ekologicznej, zostały zaproponowane również inne działania naprawcze w ramach strategii krótkookresowej i polityki długookresowej. Dopiero realizacja wszystkich tych zadań może doprowadzić do dotrzymania standardów jakości środowiska w zakresie oddziaływania hałasu.
12.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu / wszystkie projekty Programów ochrony środowiska przed hałasem	3. W projektach Programów napisano, iż w ramach strategii krótkookresowej zastosowane zostaną zabezpieczenia przeciwdźwiękowe w formie ekranów akustycznych. Ponadto stwierdzono, że „po ich wybudowaniu klimat akustyczny na terenach chronionych ulegnie poprawie”. Zwracam jednakże uwagę, że w projektach Programów i prognozach nie wskazano czy zastosowanie takich środków naprawczych doprowadzi do przestrzegania akustycznych standardów jakości środowiska, co zgodnie z art. 84 ustawy Prawo ochrony środowiska jest podstawowym celem tworzenia niniejszych projektów Programów. W związku z powyższym należy wyjaśnić czy zastosowanie ekranów akustycznych na wskazanych odcinkach dróg może doprowadzić do obniżenia poziomu hałasu co najmniej do poziomu dopuszczalnego. Jeżeli ze względów na wielkości przekroczeń nie będzie to możliwe, należy wskazać, czy w związku z tym będzie istniała potrzeba utworzenia na tych terenach obszarów ograniczonego użytkowania.	Nie uwzględniono – w Programie podano jedynie miejsca, w których należy podjąć działania naprawcze. Dokładne parametry ekranów akustycznych zostaną określone po wykonaniu szczegółowych opracowań (np. przeglądów ekologicznych), w ramach których zostaną wykonane pomiary i obliczenia akustyczne. W przypadku braku możliwości zastosowania skutecznej ochrony przeciwdźwiękowej zostaną na tym etapie zaproponowane dodatkowo inne formy ochrony, w tym również obszary ograniczonego użytkowania (jeżeli zostaną wykorzystane wszystkie inne możliwości ochrony).

13.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu / wszystkie projekty Programów ochrony środowiska przed hałasem	4. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. c i lit. d ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, w prognozach należy: a) określić, przeanalizować i ocenić istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektów Programów, b) określić, przeanalizować i ocenić cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektów Programów, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas projektów Programów.	a) W prognozie określono oddziaływanie na środowisko elementów, które pojawia się w związku z realizacją Programów oraz uwzględniono ich oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 (rozdziały 9.4, 9.5, 9.6) w stopniu, na jaki pozwala szczegółowość Programów. Poziom ogólności na jakim przygotowywane są Programy nie pozwala na przeprowadzenie szczegółowej oceny oddziaływania na poszczególne elementy środowiska. b) Realizacja Programów wynikają z zapisów prawa wspólnotowego (Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku) oraz prawa krajowego, a ich celem jest ochrona ludności przed hałasem, czyli wskazanie działań, które spowodują ograniczenie poziomu hałasu do stopnia, który pozwoli na utrzymanie poziomów dopuszczalnych. Cel ten został określony, przeanalizowany i oceniony w ramach projektu Programu i Prognozy. Nie analizowano w opracowaniu innych problemów ochrony środowiska, gdyż ich identyfikacja nie była celem opracowania. Jedynie w przypadku, gdy budowa ekranów akustycznych mogłaby mieć negatywny wpływ na ptaki (zderzenia ptaków z ekranami) zalecono budowę ekranów nieprzeźroczystych. Podano również warunki dla ewentualnej budowy ekranów przeźroczystych.
-----	---	--	---

14.	Starostwo Powiatowe w Poznaniu / wszystkie projekty Programów ochrony środowiska przed hałasem	1. Przyjęty dla strategii krótkookresowej termin realizacji – 2013 r. (grudzień ?) jest terminem mało realnym dla zadań takich jak budowa ekranów akustycznych, czy utworzenie (uchwalenie) obszaru ograniczonego użytkowania. W obydwu ww. przypadkach podjęcie działań musi zostać poprzedzone nałożeniem na zarządcę drogi obowiązku sporządzenia przeglądu ekologicznego, nakładanego w formie decyzji, od której służy odwołanie. Skorzystanie z prawa do wniesienia odwołania, a także szacowany duży koszt realizacji przedmiotowych zadań spowoduje niemożność dotrzymania terminu. Dlatego też wnioskuję o zmianę zapisów odnoszących się do terminu 2013 rok – we wszystkich projektach programów; w tabelach oraz w części tekstowej – na bardziej „miękkie”, określające np.: sugerowany lub optymalny termin realizacji ww. zadań.	Uwzględniono – w każdym Programie uwzględniono uwagę, poprzez dodanie zapisów, które w przypadku braku możliwości zakończenia działań określonych w ramach strategii krótkookresowej, narzucają na zarządców dróg jedynie wykonanie przeglądu ekologicznego do 2013 r. oraz rozpoczęcie prac przygotowawczych do realizacji odpowiednich działań naprawczych, które będą mogły zakończyć się w terminie późniejszym.
15.	Starostwo Powiatowe w Poznaniu / wszystkie projekty Programów ochrony środowiska przed hałasem	2. Wnioskuję również o zmianę zapisów, zwłaszcza w tabelach, dotyczących budowy ekranów akustycznych oraz utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania. Obecne zapisy w tabelach wskazują jednoznacznie na obowiązek realizacji konkretnie wskazanego zadania w określonym miejscu (km drogi), a przecież dopiero po wykonaniu przeglądów ekologicznych będzie można podjąć decyzję o rodzaju niezbędnych działań we wskazanej lokalizacji. Być może dobrym rozwiązaniem byłoby wpisywanie obydwu rozwiązań jako alternatywnych.	Uwzględniono – każdorazowo w Programie zawarto zapis, że określenie w sposób szczegółowy rodzaju działań naprawczych powinno nastąpić na etapie wykonywania bardziej szczegółowych opracowań, którymi w tym przypadku będą przeglądy ekologiczne.

Część graficzna

Spis treści:

- Rys. Z1. Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M dla odcinka drogi krajowej nr 92 Poznań - Kostrzyn
- Rys. Z2. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Poznań - Kostrzyn – stan istniejący
- Rys. Z3. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Poznań - Kostrzyn – stan po zastosowaniu proponowanych działań naprawczych
- Rys. Z4. Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M dla odcinka drogi krajowej nr 92 Tarnowo Podgórne - Poznań
- Rys. Z5. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Tarnowo Podgórne - Poznań – stan istniejący
- Rys. Z6. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Tarnowo Podgórne - Poznań – stan po zastosowaniu proponowanych działań naprawczych

Rys. Z1. Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M dla odcinka drogi krajowej nr 92 Poznań - Kostrzyn

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- Bardzo wysoki
- Wysoki
- Średni
- Niski
- Pozostałe

 budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- > 0,00 - 2,00
- 2,00 - 5,00
- 5,00 - 10,00
- 10,00 - 25,00
- 25,00 - 50,00
- 50,00 - 100,00
- 100,00 - 250,00
- > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

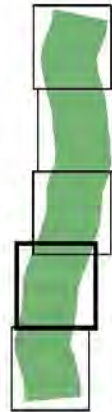
- Bardzo wysoki
- Wysoki
- Średni
- Niski
- Pozostałe

budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- > 0,00 - 2,00
- 2,00 - 5,00
- 5,00 - 10,00
- 10,00 - 25,00
- 25,00 - 50,00
- 50,00 - 100,00
- 100,00 - 250,00
- > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

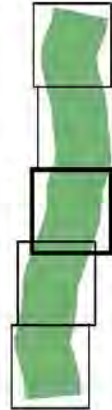
- Bardzo wysoki
- Wysoki
- Średni
- Niski
- Pozostałe

budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- > 0,00 - 2,00
- 2,00 - 5,00
- 5,00 - 10,00
- 10,00 - 25,00
- 25,00 - 50,00
- 50,00 - 100,00
- 100,00 - 250,00
- > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

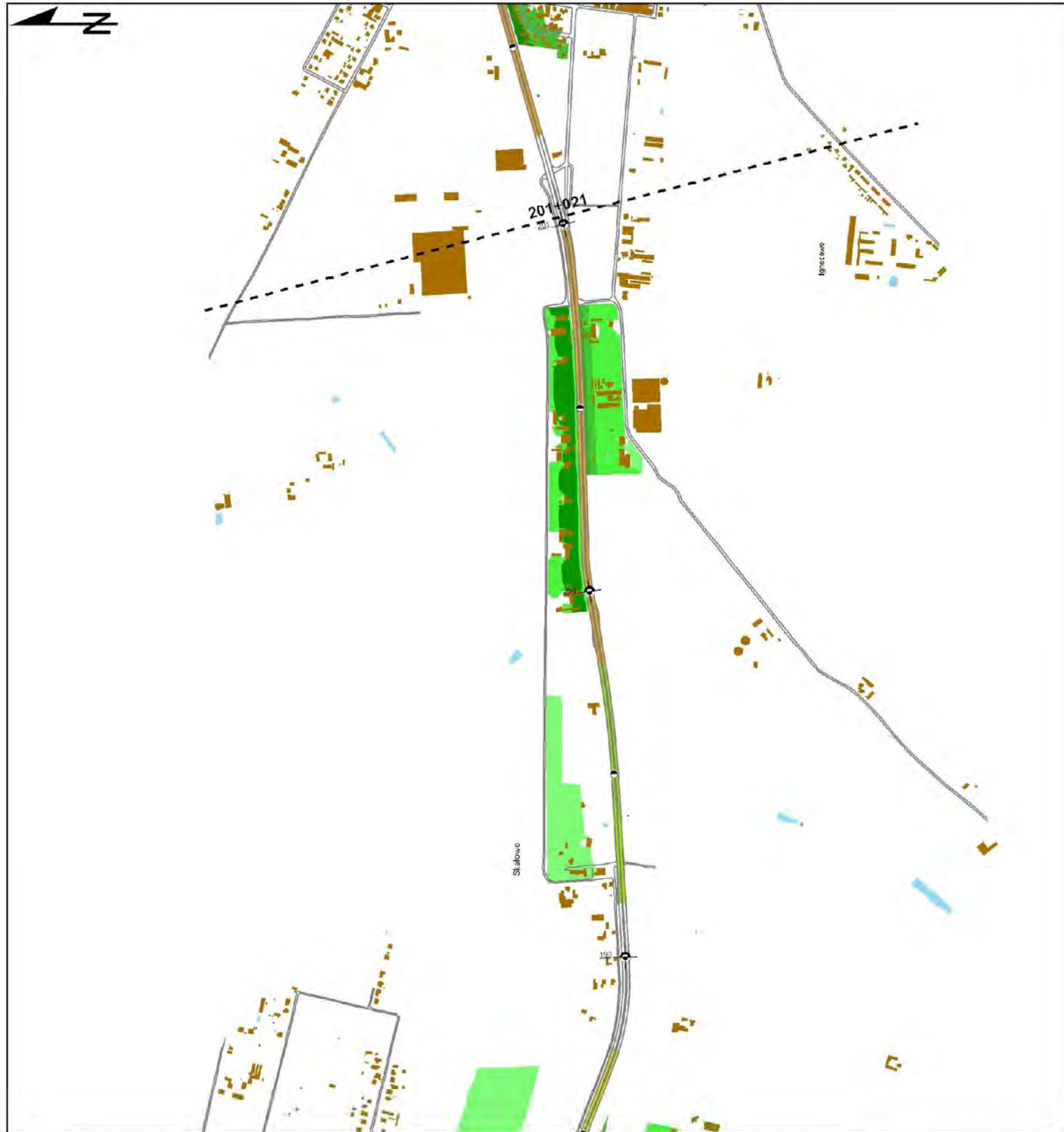
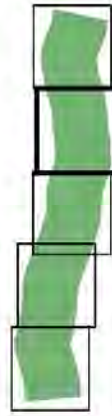
- Bardzo wysoki
- Wysoki
- Średni
- Niski
- Pozostałe

budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- > 0,00 - 2,00
- 2,00 - 5,00
- 5,00 - 10,00
- 10,00 - 25,00
- 25,00 - 50,00
- 50,00 - 100,00
- 100,00 - 250,00
- > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

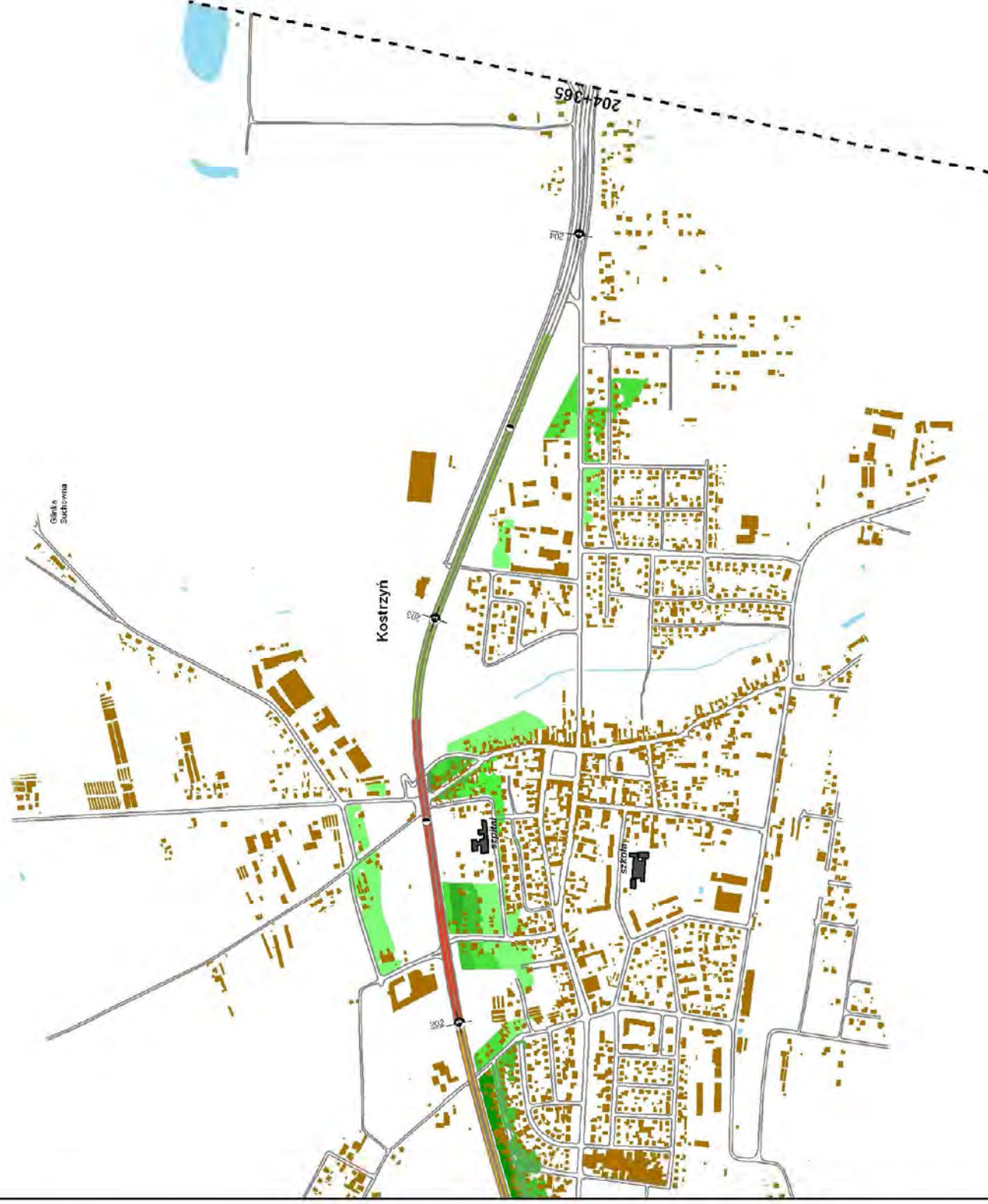
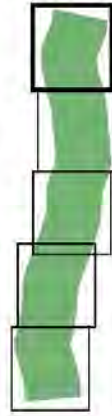
- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

 budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- █ > 0,00 - 2,00
- █ 2,00 - 5,00
- █ 5,00 - 10,00
- █ 10,00 - 25,00
- █ 25,00 - 50,00
- █ 50,00 - 100,00
- █ 100,00 - 250,00
- █ > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Rys. Z2. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Poznań - Kostrzyn – stan istniejący

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne

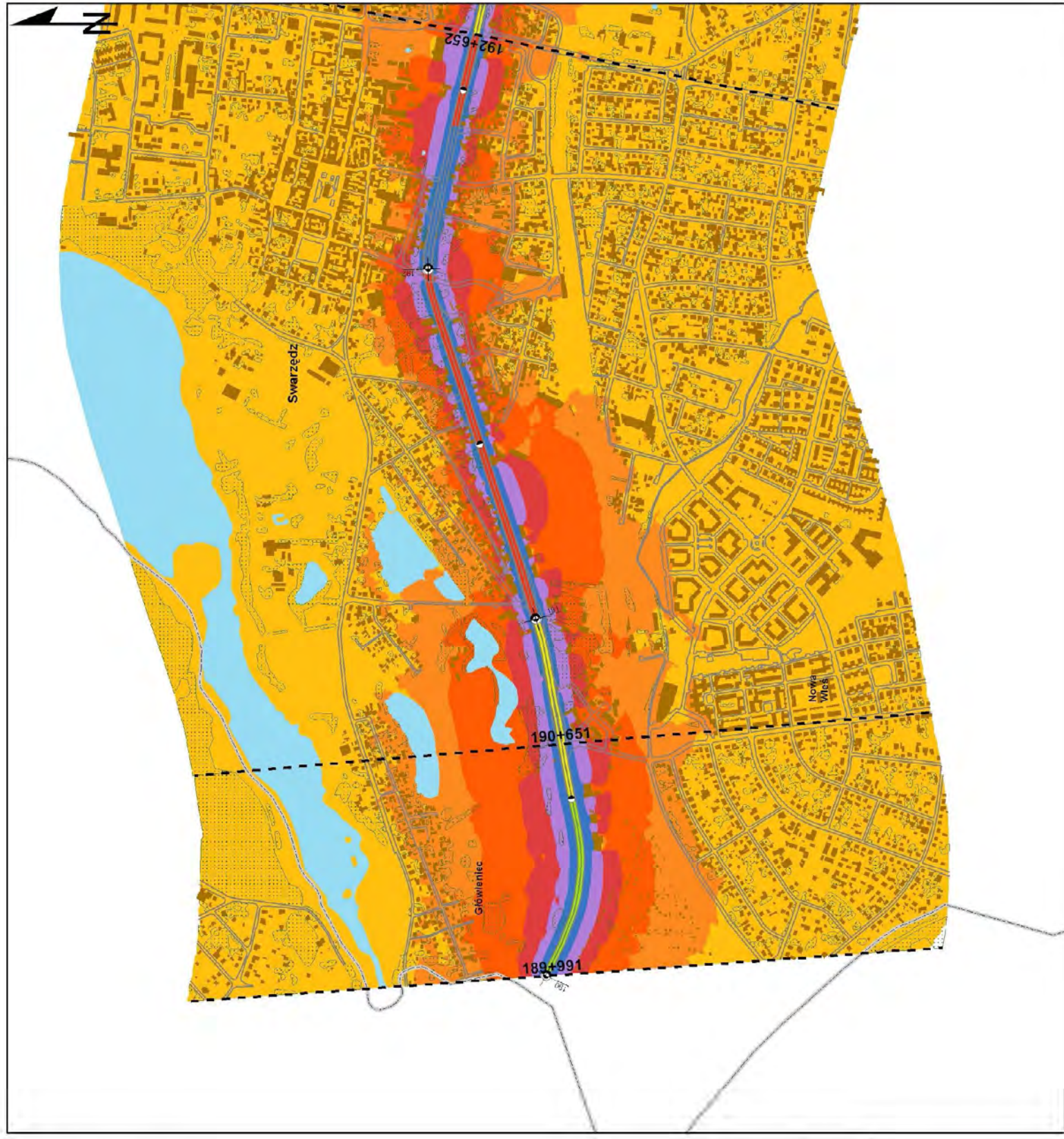
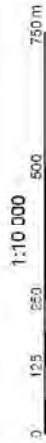
Otoczenie drogi

- kilometraż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- █ budynki
- █ wody
- █ zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometraż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła
Wronki, Gurnwald
Trzcianka
Babki, Kołonia
Wierba

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- bazywy ślepek i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

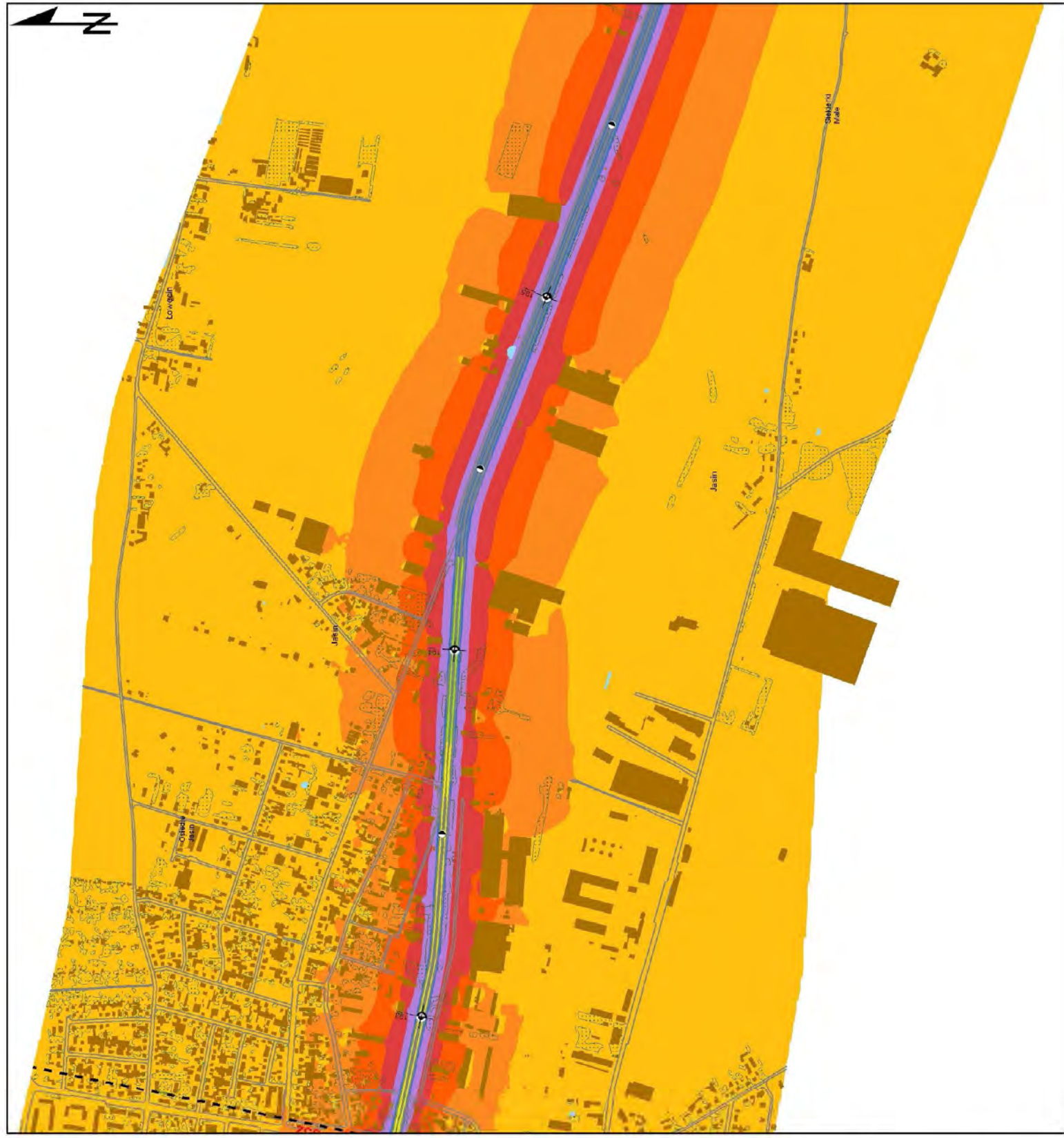
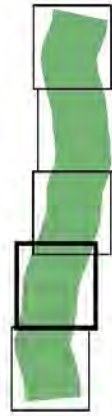
- istniejące ekrany akustyczne

Otoczenie drogi

- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- granice oraz przykładowy kilometr zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła
Wronki, Grunwald
Trzcinica
Babki, Kolonia
Warta

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- bazyne glekowi i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne

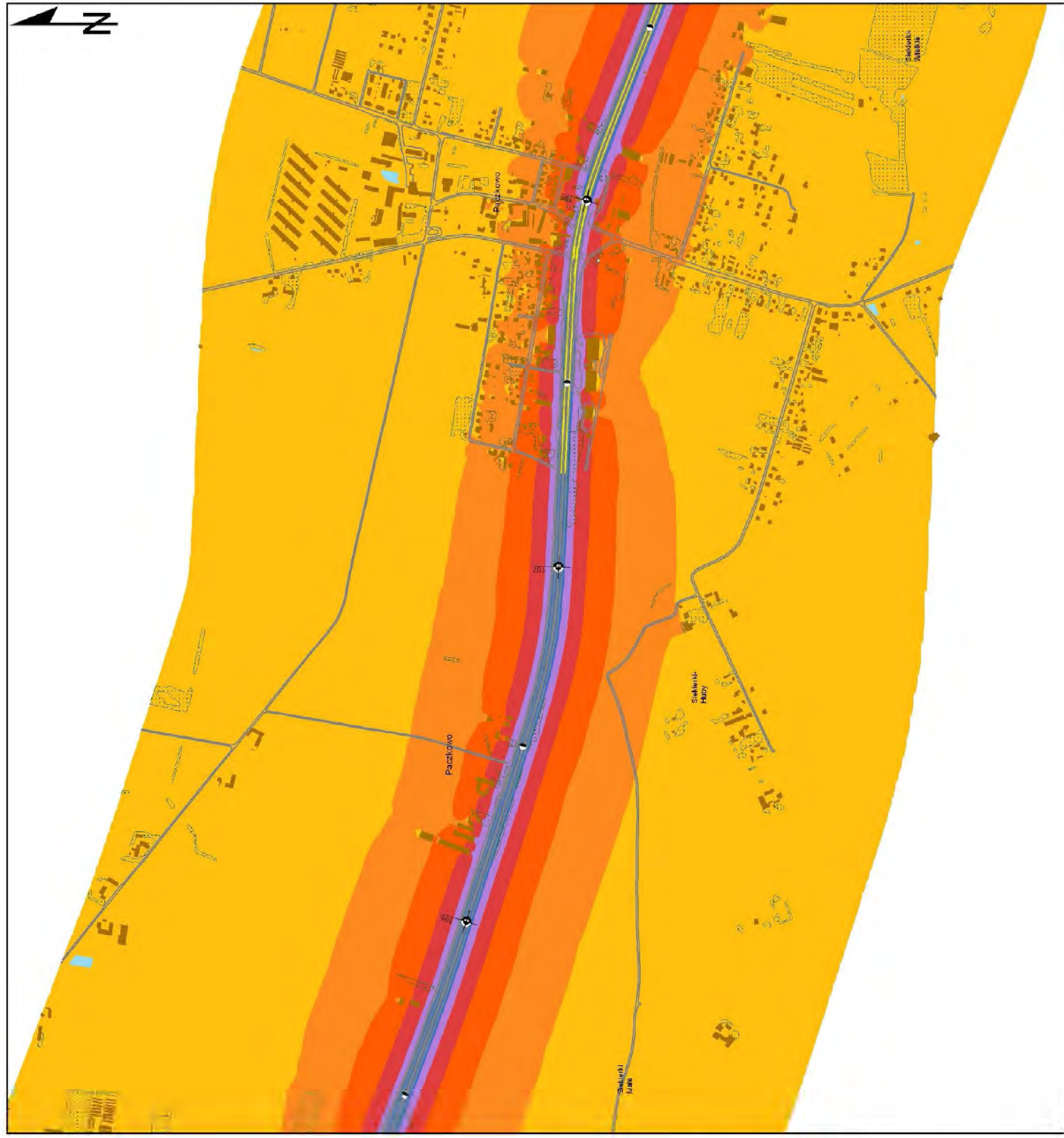
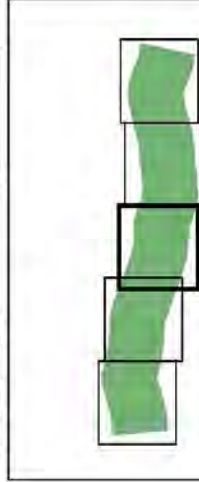
Otoczenie drogi

- kilometróż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- budynki
- wody
- zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometróż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła
Wronki, Grunwald
Trzcianka
Babki, Kołonia
Wierba

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- hałzy ślepków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne

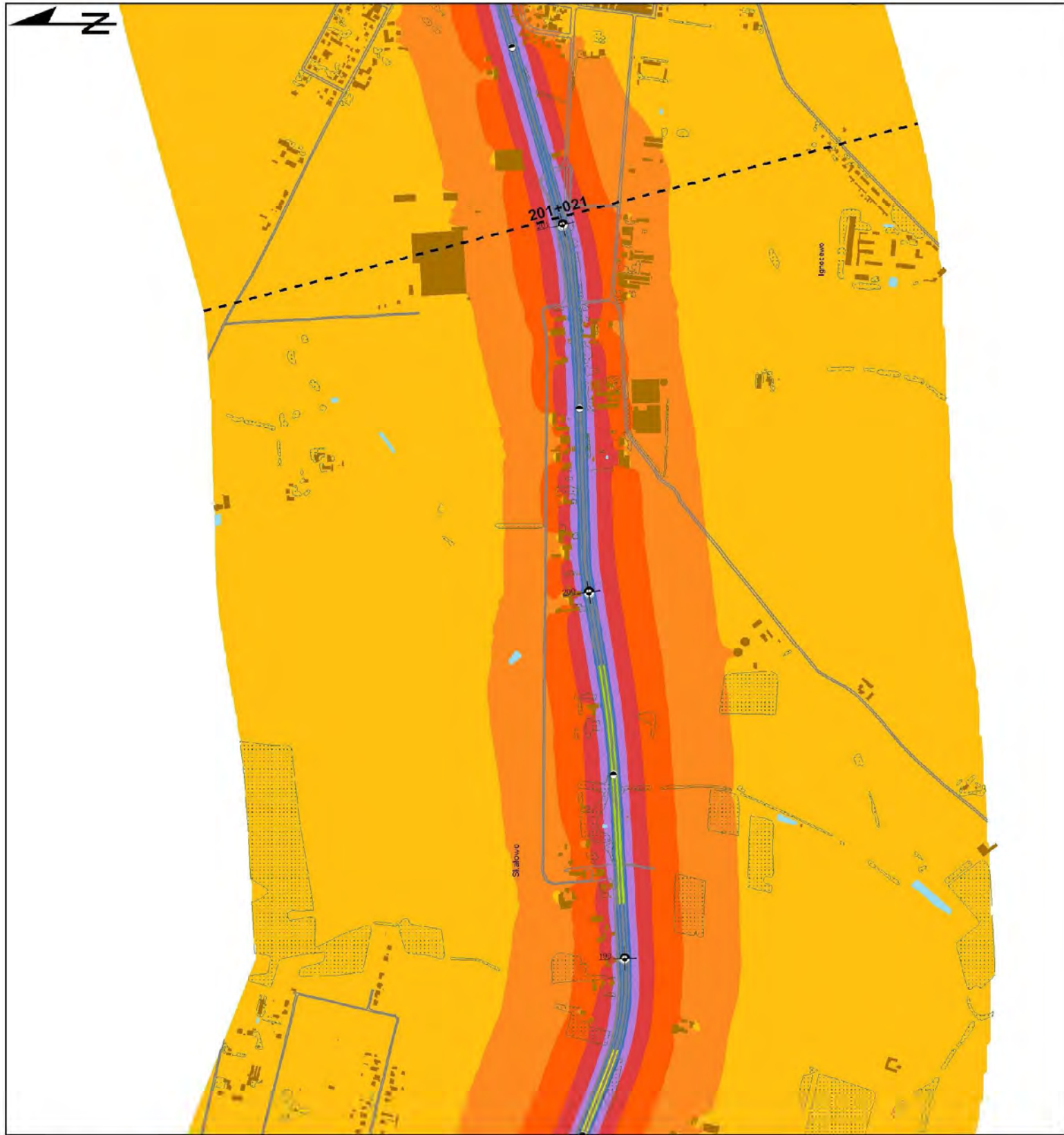
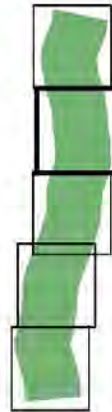
Otoczenie drogi

- kilometróż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- budynek
- wody
- zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometróż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła
Wronki, Grunwald
Trzebnica
Babki, Kolonia
Wierba

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- bazyły, świątyn i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne

Otoczenie drogi

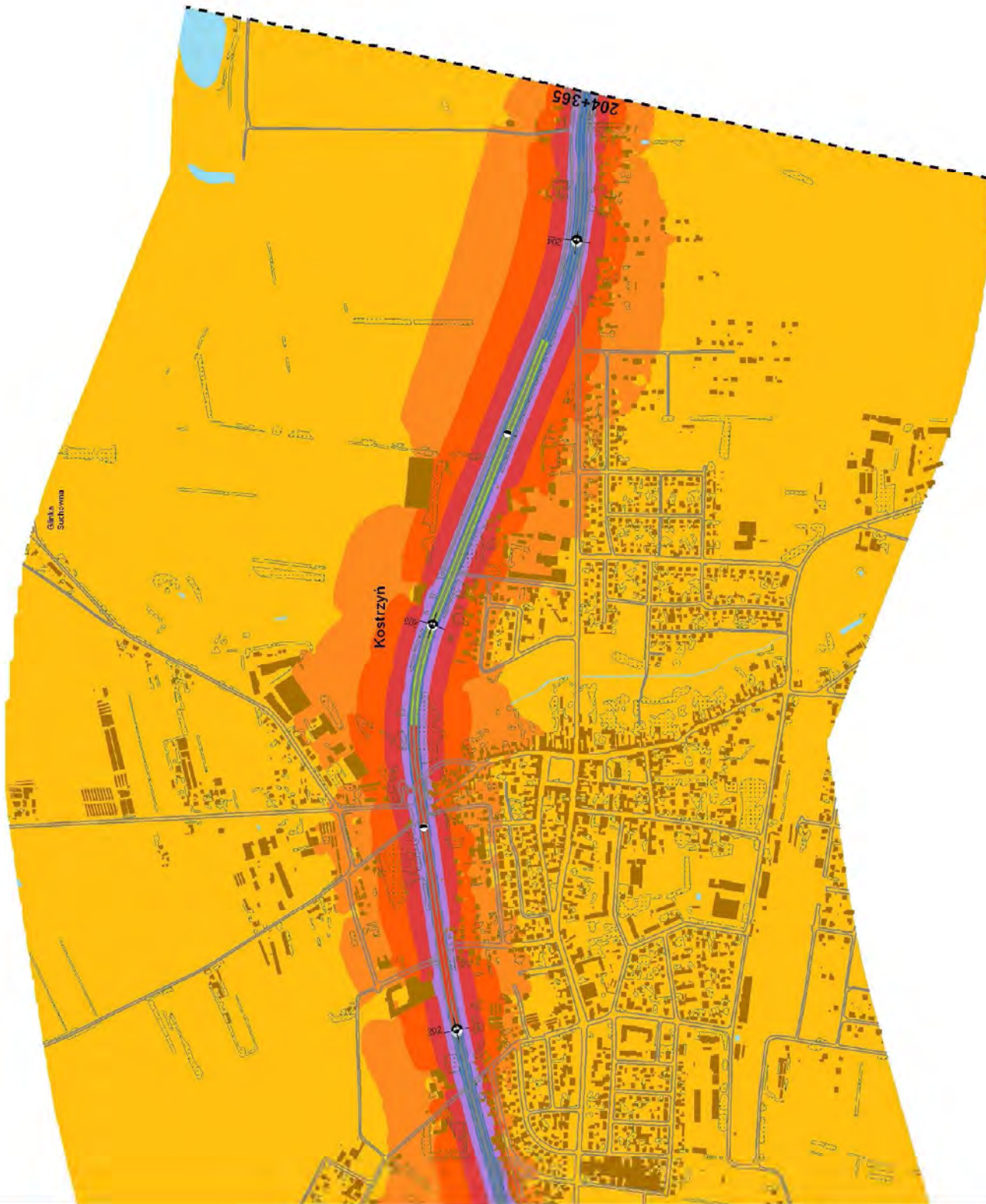
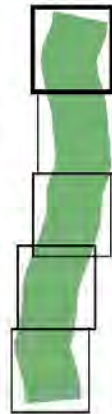
- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- budynki
- wody
- zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometr zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła
Wronki, Grunwald
Trzebnica
Babki, Kolonia
Wierba

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- bazyne ścieków i zbiorniki wodnych

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Rys. Z3. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Poznań - Kostrzyn – stan po zastosowaniu proponowanych działań naprawczych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

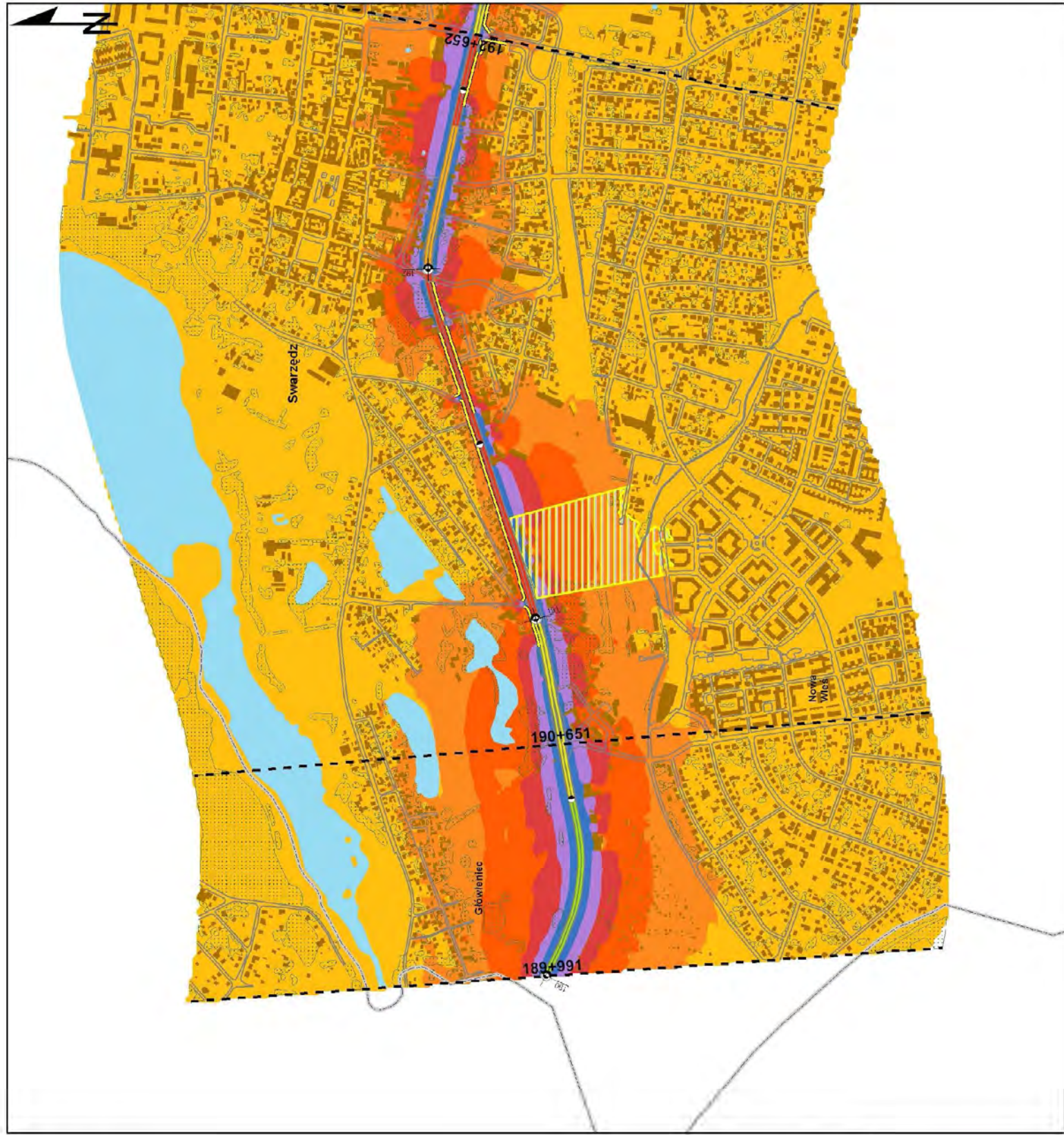
Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne
- proponowane obszary ograniczonego użytkowania

Otoczenie drogi

- █ budynki
- █ wody
- █ zieleni wysoka
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- granice oraz przykładowy kilometraż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła - miasta wojewódzkie i powiatowe
Wronki, Grawald - pozostałe miasta i części miast
Trzcinica - wsie gminne
Bakos, Kocina - pozostałe wsie i części wsi
Węgrza - nazwy cieków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne
- proponowane obszary ograniczonego użytkowania

Otoczenie drogi

- kilometróż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- granice oraz przykładowy kilometróż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

- Poznań, Piła** - miasta wojewódzkie i powiatowe
Wronki, Grawald - pozostałe miasta i części miast
Trzcinica - wsie gminne
Baków, Korcia - pozostałe wsie i części wsi
Warta - nazwy cieków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostale

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

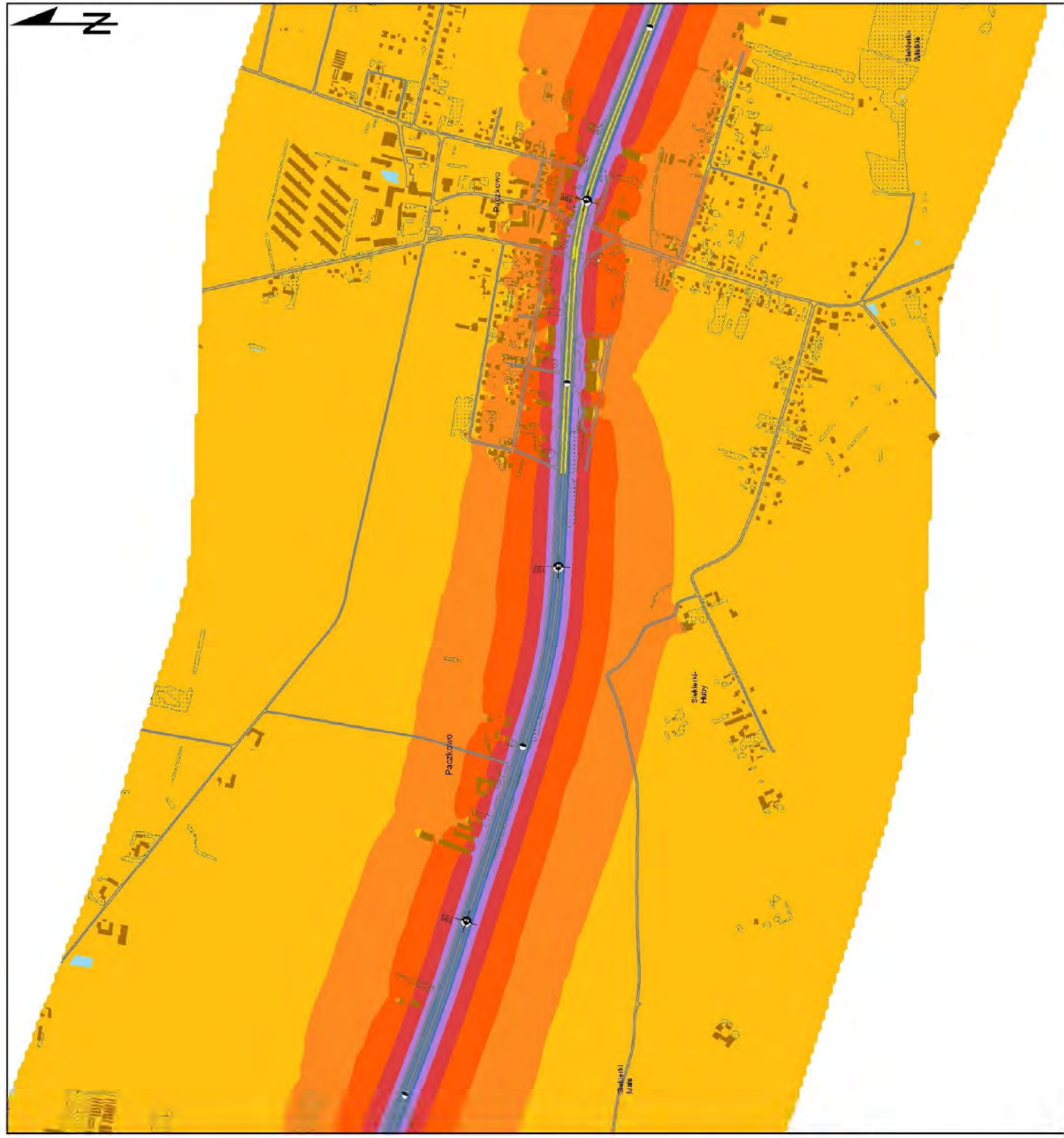
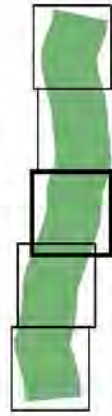
Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne
- proponowane obszary ograniczonego użytkowania

Otoczenie drogi

- kilometróż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- granice oraz przykładowy kilometróż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła - miasta wojewódzkie i powiatowe
Wronki, Grawald - pozostałe miasta i części miast
Trzcinica - wsie gminne
Bakuli, Korcia - pozostałe wsie i części wsi
Warta - nazwy cieków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

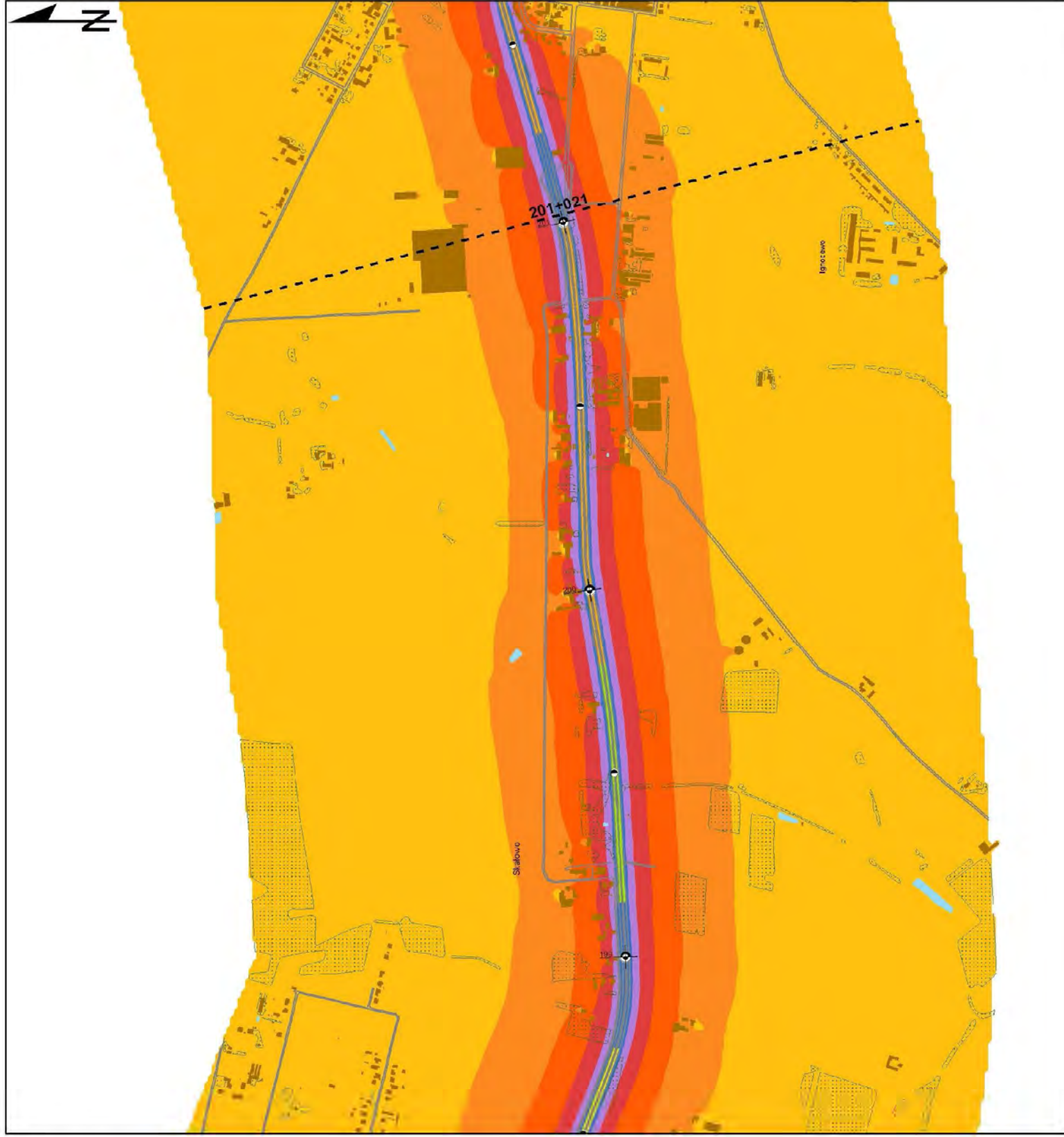
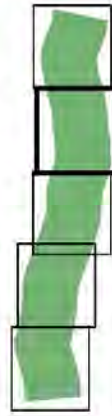
Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne
- proponowane obszary ograniczonego użytkowania

Otoczenie drogi

- kilometraż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- granice oraz przykładowy kilometraż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

- Poznań, Piła** - miasta wojewódzkie i powiatowe
Wronki, Gurnwald - pozostałe miasta i części miast
Trzcinica - wsie gminne
Baków, Korcia - pozostałe wsie i części wsi
Wierba - nazwy cieków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 189+991 - 204+365
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostale

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

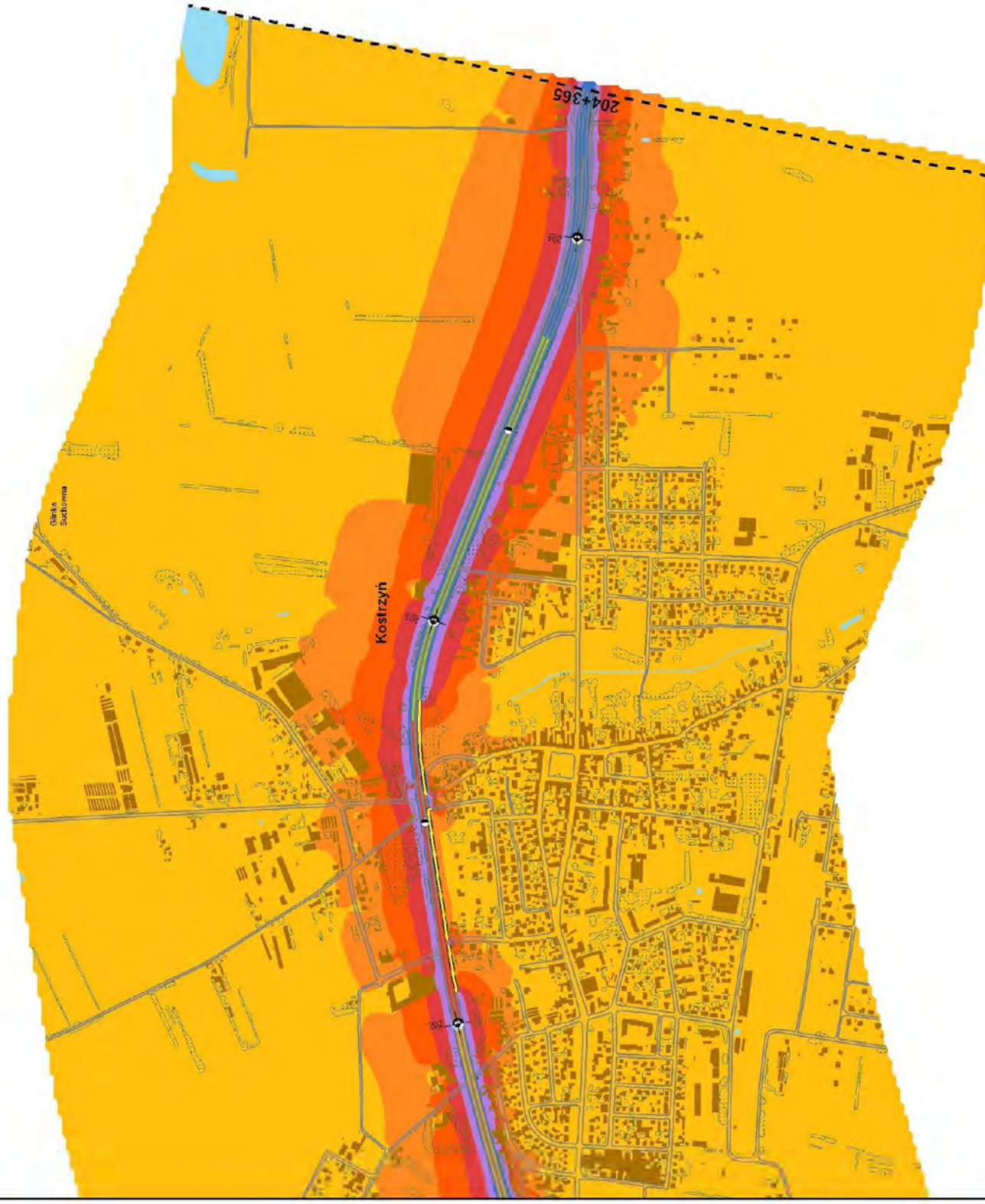
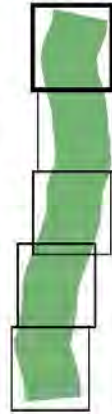
Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne
- proponowane obszary ograniczonego użytkowania

Otoczenie drogi

- budynek
- woda
- zieleni wysoka
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- kilometraż drogi (1,0 / 0,5 km)
- granice oraz przykładowy kilometraż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła - miasta wojewódzkie i powiatowe
Wronki, Grawald - pozostałe miasta i części miast
Trzcinica - wsie gminne
Baków, Kocina - pozostałe wsie i części wsi
Wierba - nazwy cieków i zbiorników wodnych

Rys. Z4. Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M dla odcinka drogi krajowej nr 92 Tarnowo Podgórne - Poznań

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

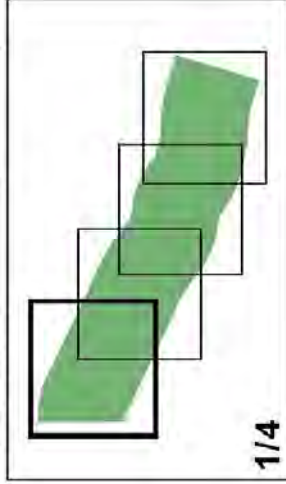
- Bardzo wysoki
- Wysoki
- Średni
- Niski
- Pozostałe

 budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- > 0,00 - 2,00
- 2,00 - 5,00
- 5,00 - 10,00
- 10,00 - 25,00
- 25,00 - 50,00
- 50,00 - 100,00
- 100,00 - 250,00
- > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

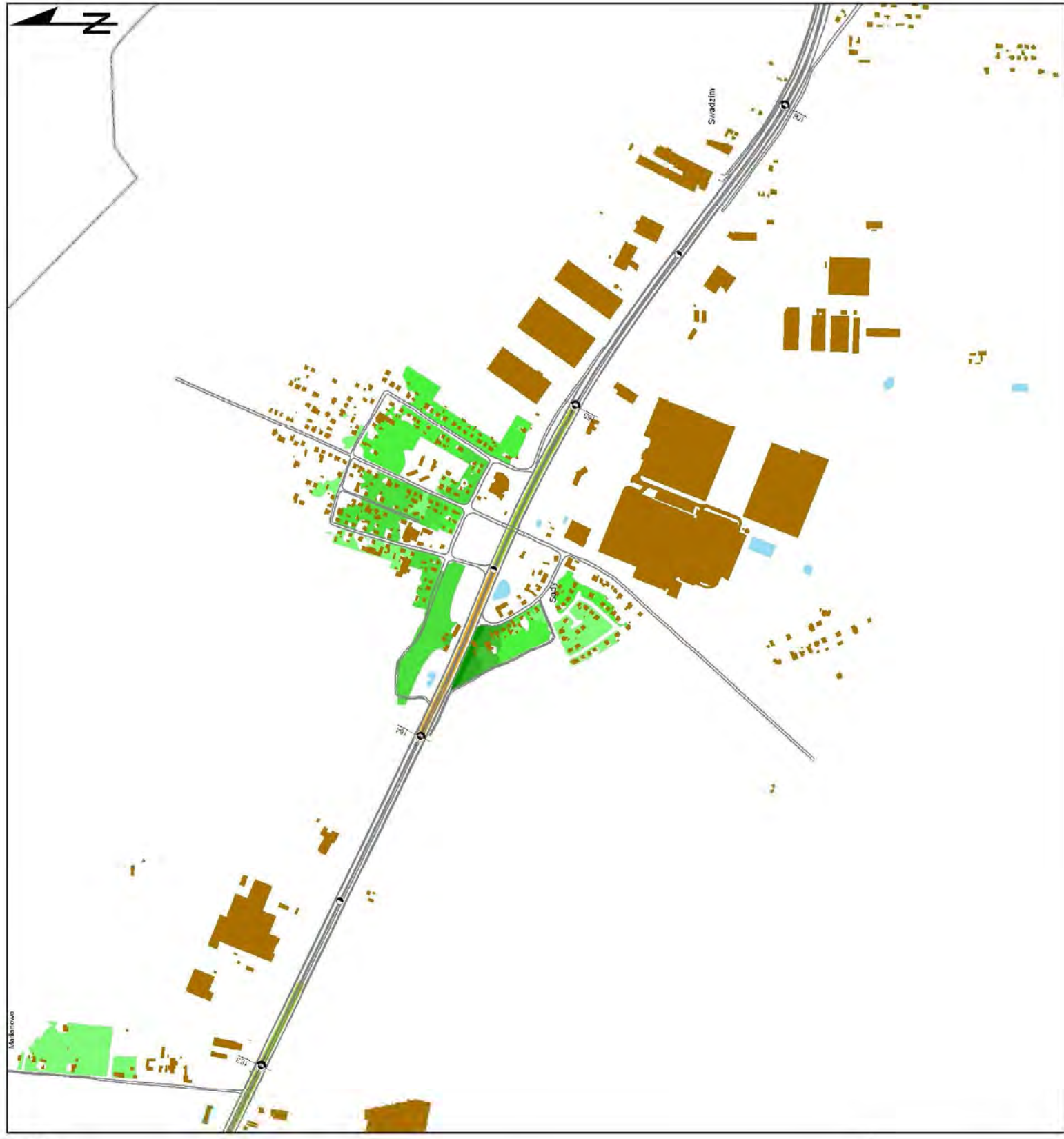
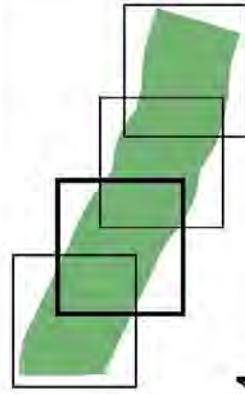
- Bardzo wysoki
- Wysoki
- Średni
- Niski
- Pozostałe

budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- > 0,00 - 2,00
- 2,00 - 5,00
- 5,00 - 10,00
- 10,00 - 25,00
- 25,00 - 50,00
- 50,00 - 100,00
- 100,00 - 250,00
- > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Mapa priorytetów ochrony na tle rozkładu wskaźnika M LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

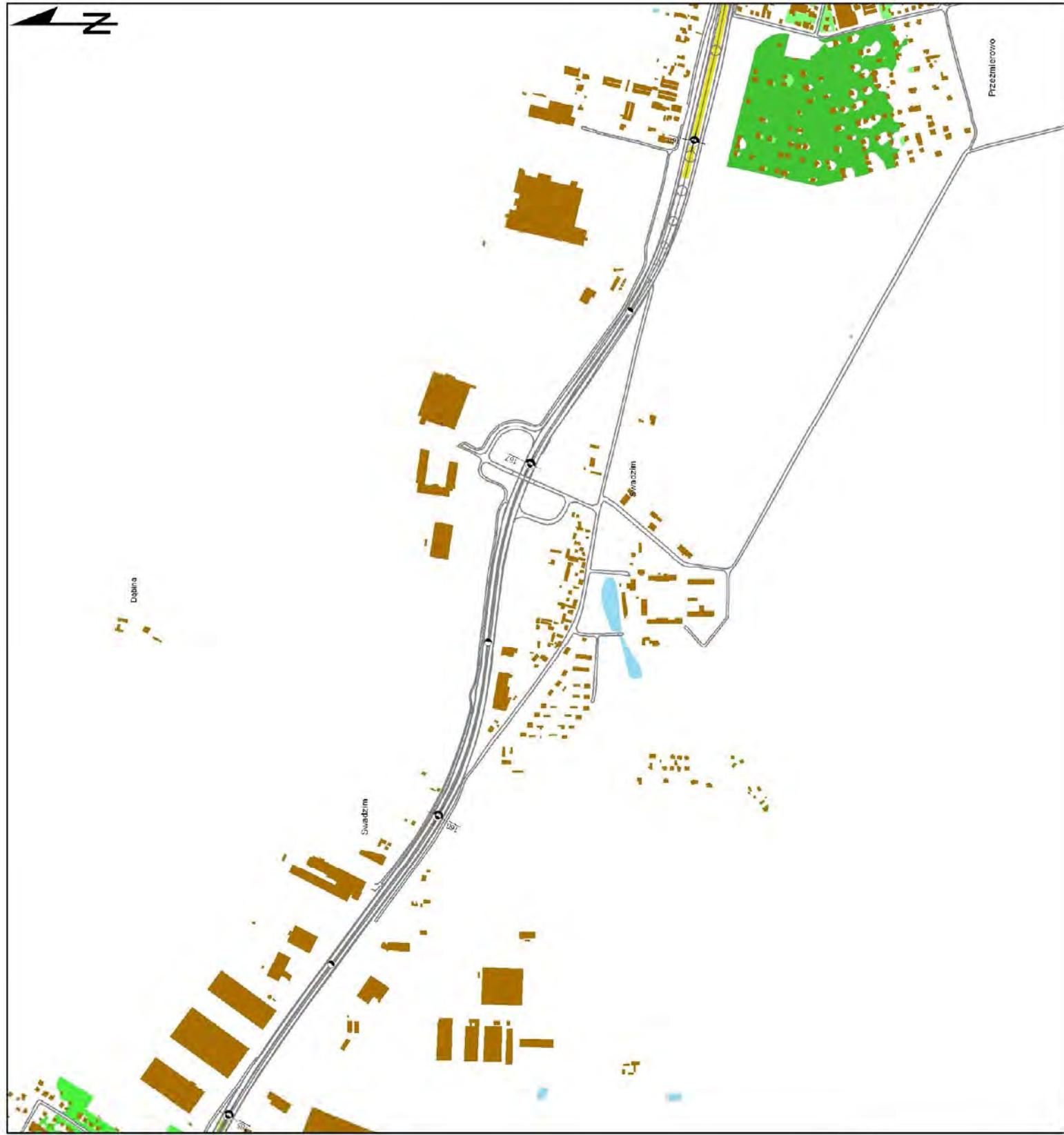
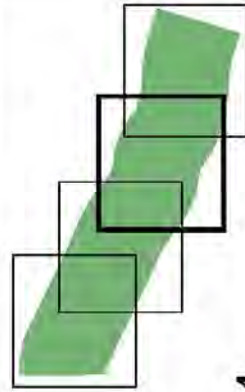
- Bardzo wysoki
- Wysoki
- Średni
- Niski
- Pozostałe

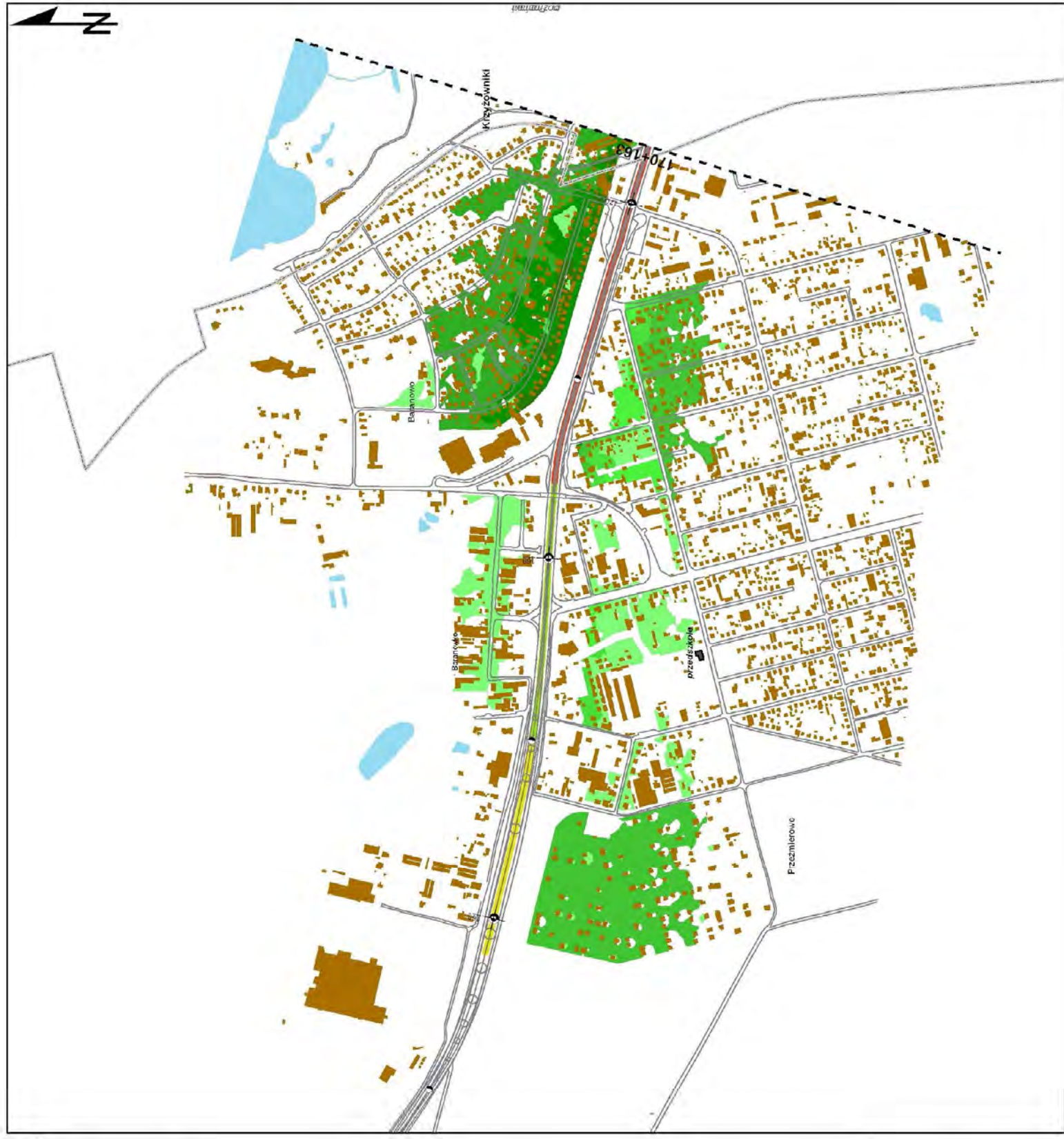
budynki podlegające ochronie akustycznej
o specjalnym przeznaczeniu

Wartości wskaźnika M

- > 0,00 - 2,00
- 2,00 - 5,00
- 5,00 - 10,00
- 10,00 - 25,00
- 25,00 - 50,00
- 50,00 - 100,00
- 100,00 - 250,00
- > 250,00

0 125 250 500 750 m
1:10 000

Rys. Z5. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Tarnowo Podgórne - Poznań – stan istniejący

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne

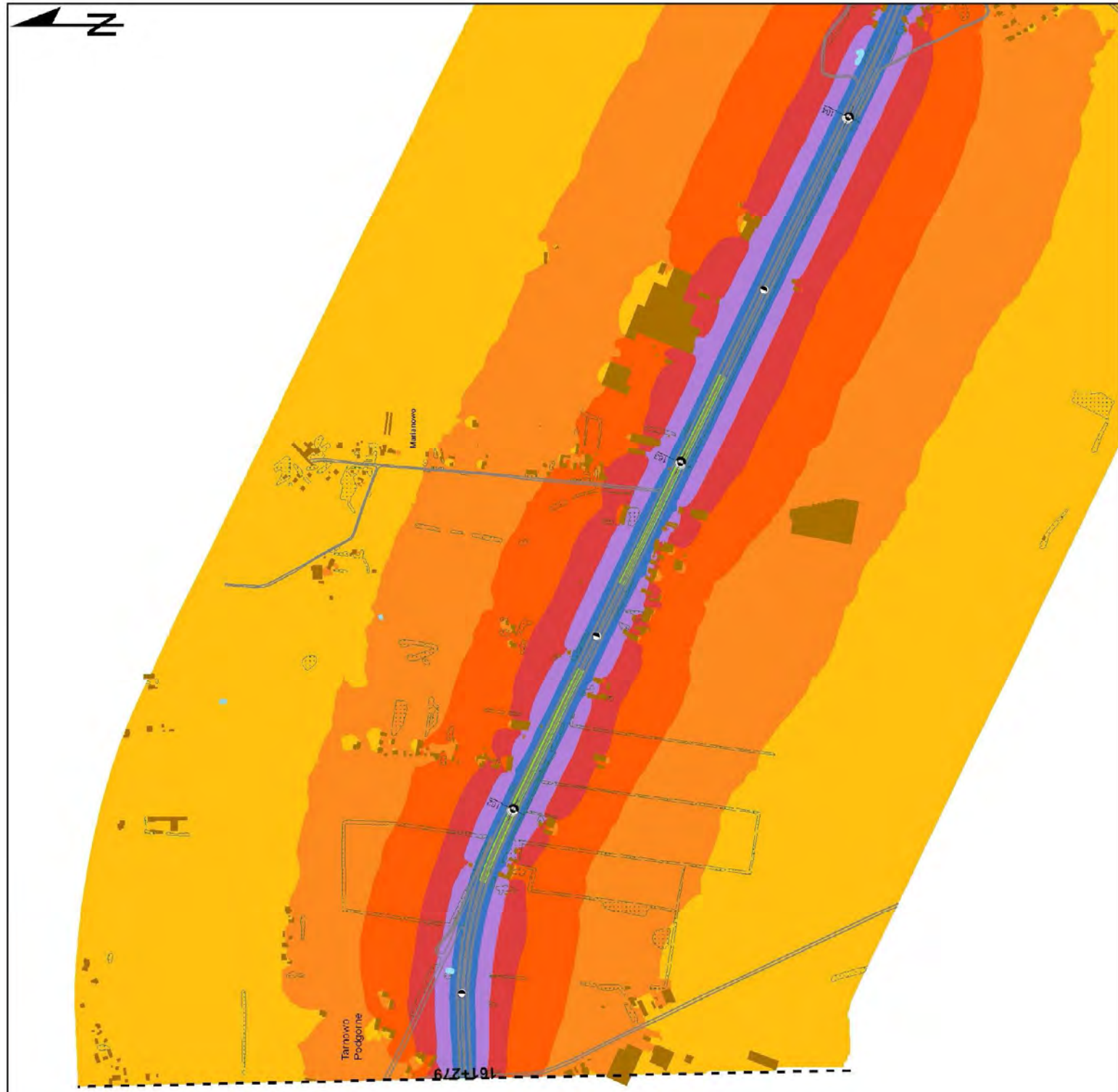
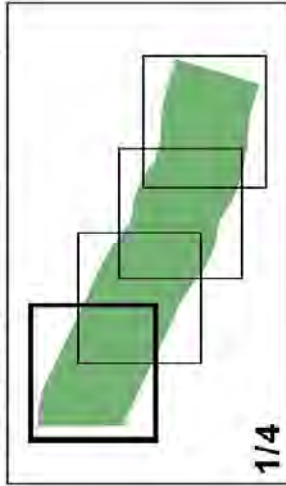
Otoczenie drogi

- kilometraż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów

— granice oraz przykładowy kilometraż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- Wronki, Grunwald
- pozostałe miasta i części miast
- Trzebnica
- Białki, Kołonia
- Warta
- pozostałe wsie i części wsi
- lasy i zieleń wodny

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne

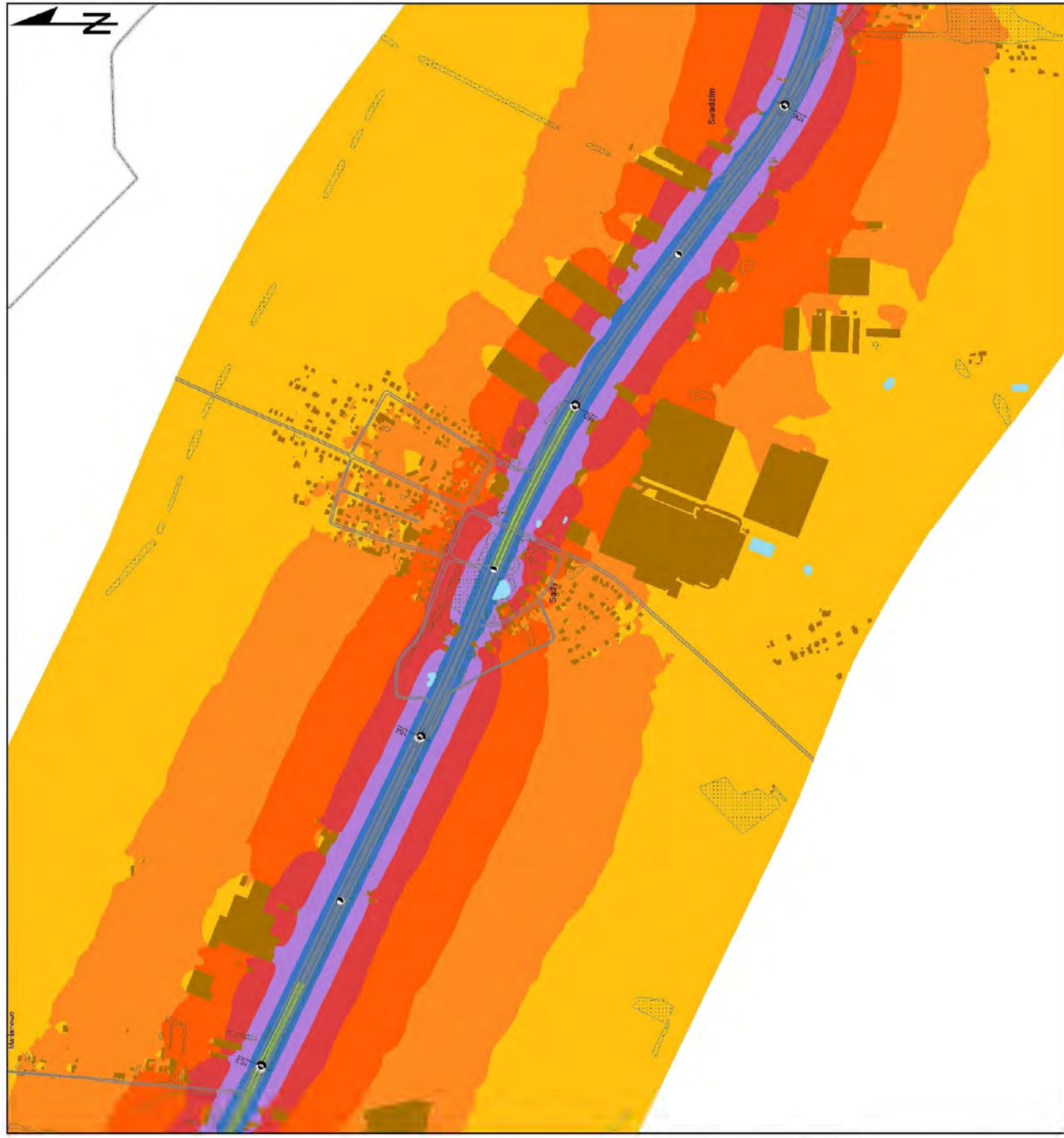
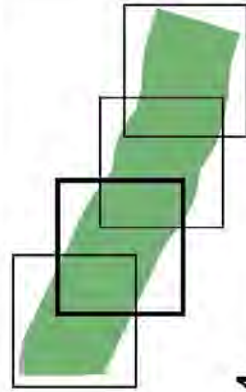
Otoczenie drogi

- kilometróż drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- █ budynki
- █ wody
- █ zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometróż zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła
Wronki, Grunwald
Trzcianka
Babki, Kolonia
Wierba

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- bazywy ścieków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

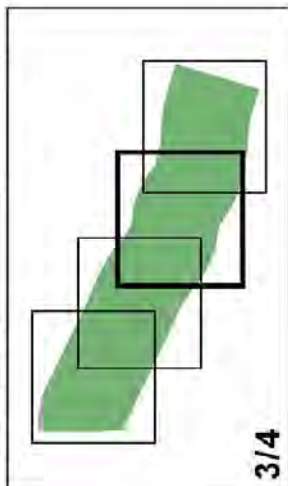
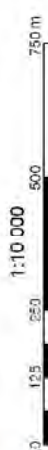
- istniejące ekrany akustyczne

Otoczenie drogi

- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- granice oraz przykładowy kilometr zasięgu 22-740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- Wronki, Grunwald - pozostałe miasta i części miast
- Trzcinica - wsie gminne
- Babki, Kolonia - pozostałe wsie i części wsi
- Warta - bazydy ślepków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne

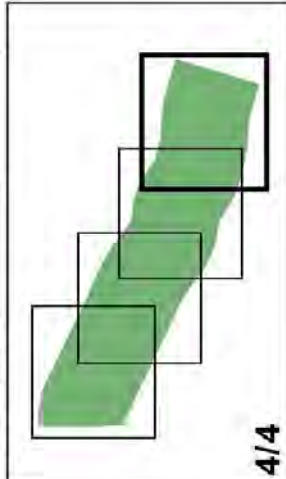
Otoczenie drogi

- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- █ budynki
- █ wody
- █ zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometr zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- Wronki, Gurnwald
- pozostałe miasta i części miast
- Trzcinica
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- Babi, Konia
- Wara
- bazyliki, świątyn i zbiorników wodnych

Rys. Z6. Mapa imisji dźwięku w sąsiedztwie odcinka drogi krajowej nr 92 Tarnowo Podgórne - Poznań – stan po zastosowaniu proponowanych działań naprawczych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

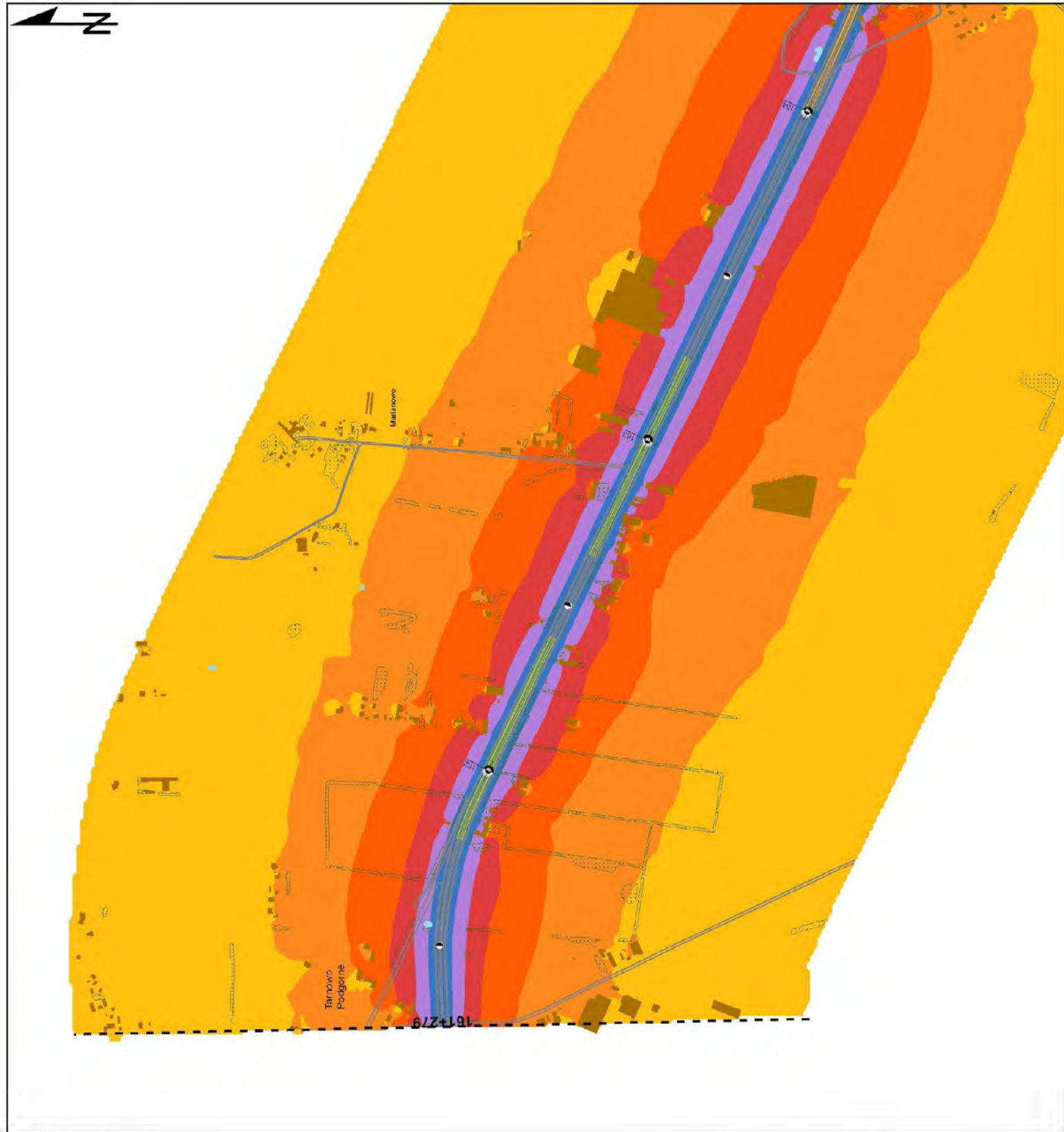
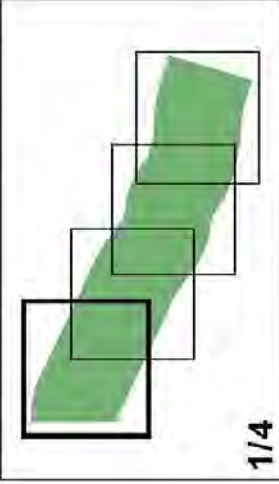
- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne

Otoczenie drogi

- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- █ granice administracyjne powiatów
- █ budynki
- █ wody
- █ zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometr zasiegu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Pila - miasta wojewódzkie i powiatowe
Wronki, Grawald - pozostałe miasta i części miast
 Trzebnica - wsie gminne
 Bałki, Kolonia - pozostałe wsie i części wsi
 Wierba - nazwy śleków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne

Otoczenie drogi

- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- granice administracyjne powiatów
- granice oraz przykładowy kilometr zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Pila
Wronki, Grunwald
Trzcianka
Bałki, Kolonia
Wierba

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- linie kolejowe i zbiorniki wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne

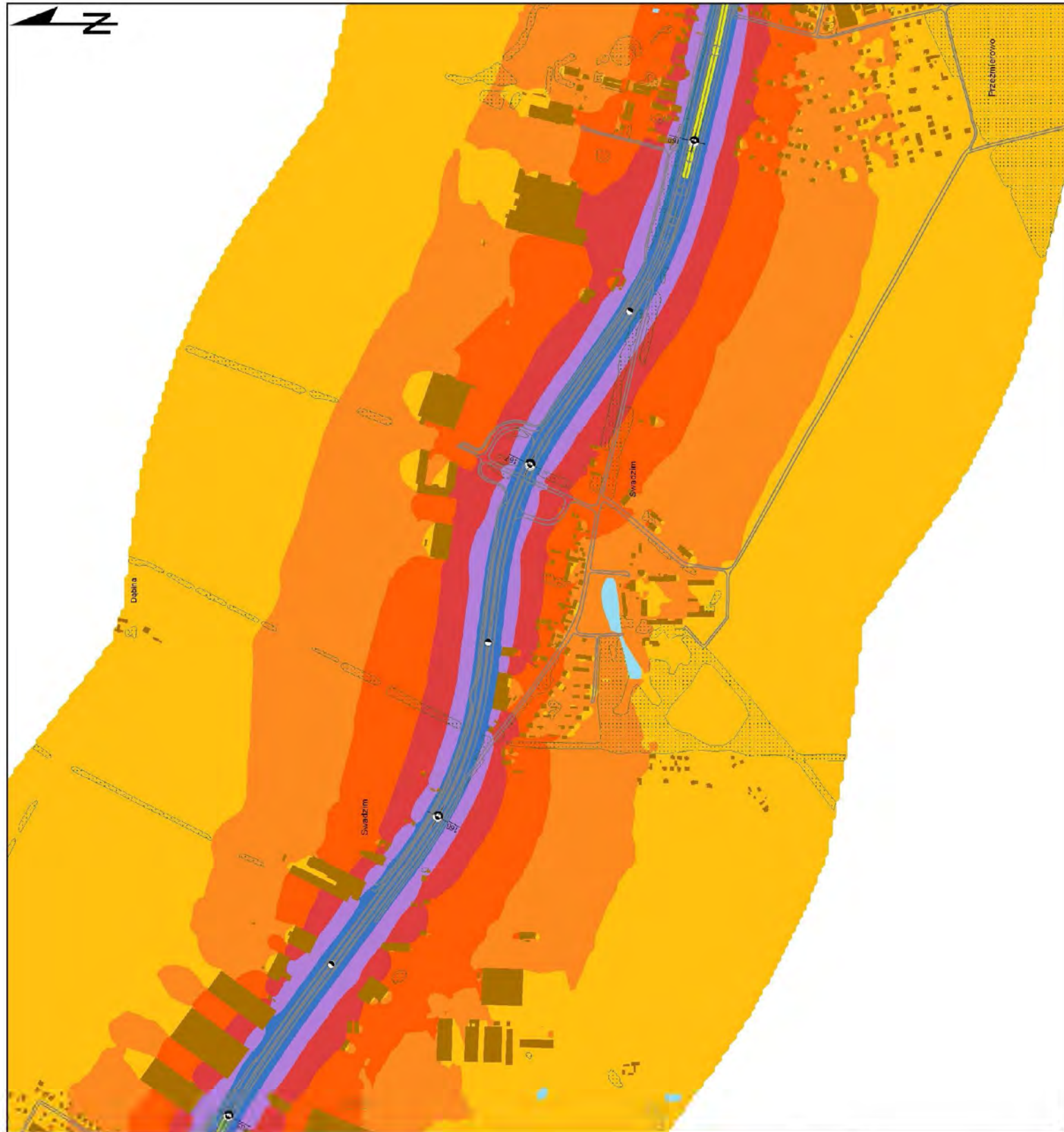
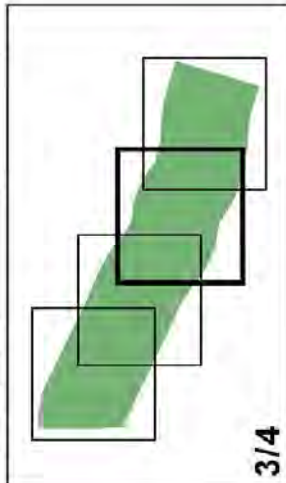
Otoczenie drogi

- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- █ granice administracyjne powiatów
- █ budynki
- █ wody
- █ zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometr zasięgu 22+740 odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Pila

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- Wronki, Grunwald
- pozostałe miasta i części miast
- Trzcinica
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- Bałki, Kolonia
- Wierba
- lasy i cieków i zbiorników wodnych

Mapa imisyjna LDWN

Droga krajowa Nr 92
Kilometraż: 161+279 - 170+163
Województwo: wielkopolskie

Priorytet ochrony akustycznej

- █ Bardzo wysoki
- █ Wysoki
- █ Średni
- █ Niski
- █ Pozostałe

Przedziały emisji

- █ < 55 dB
- █ 55 - 60 dB
- █ 60 - 65 dB
- █ 65 - 70 dB
- █ 70 - 75 dB
- █ > 75 dB

Elementy ochrony akustycznej

- istniejące ekrany akustyczne
- proponowane ekrany akustyczne

Otoczenie drogi

- kilometr drogi (1,0 / 0,5 km)
- drogi
- █ granice administracyjne powiatów
- █ budynki
- █ wody
- █ zieleni wysoka

— granice oraz przykładowy kilometr zasięgu
odcinka analizy wg GPR 2005

Poznań, Piła

- miasta wojewódzkie i powiatowe
- pozostałe miasta i części miast
- wsie gminne
- pozostałe wsie i części wsi
- nazwy cieków i zbiorników wodnych

0 125 250 500 750 m
1:10 000

